تفکر متعالی

فصلنامه خبری، تحلیلی، آموزشی، اطلاع‌رسانی، پژوهشی
سال دوم - شمارهٔ ۶ و ۷ - ۷۶ صفحه - قیمت: ۱۰۰۰ تومان
www.TafakoreMoteali.com

پیش‌بینی جنگ بزرگ بعدی

درباره تفکر ژنتیکی

ژئوپولتیک ۲۰۲۶

آیندهٔ کوانتومی

جهش مغزی

زلزلهٔ تهران و تفکر اکولوژیک

بسم الله الرحمن الرحیم

فصلنامه خبری، تحلیلی، آموزشی، اطلاع رسانی، پژوهشی

سال دوم - شماره ۶ و ۷ - زمستان ۸۵ و بهار ۸۶ - ۷۶ صفحه - ۱۰۰۰ تومان

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: دکتر کامبیز روحی

سردبیر: مهندس آرین پناهپور

ناظر محتوایی: **شیوا** (نازی حسامی)

مدیر اجرایی: نونا صالحی

نویسندگان و تهیه کنندگان این شماره: شهاب شعری مقدم، نوناصالحی،

علی‌یار نیک‌فرمان، مهندس آرین پناهپور، مهندس حمیدرضا همتی،

ترگل شعبانخانی

طراحی جلد و صفحه آرایی: گروه طراحان آرین

آدرس: سعادت آباد - خیابان علامه جنوبی - مجتمع اداری توس - واحد ۹۸

تلفن: ۴۴۲۴۸۱۲۷

صندوق پستی: ۱۱۸۱-۱۴۵۱۵

چاپخانه: نقش ایران - خیابان دماوند - بعد از چهار راه خاقانی - کوچه خرّم

(جنب بیمه آسیا) - انتهای کوچه

تلفن: ۷۷۹۱۹۳۴۴

تفکر متعالی

Manager in charge: Dr. Kambiz Rouhi

Editor in chief: Aryan Panahpour

Content Supervisor: Shiva (Nazi Hesami)

Administratorative manager: Nona Salehi

Art & Designer:www.AryanArt.com

Printing proccess: Naghshiran

Editorial office: No. 98, Toos office bulding, south Allameh, Saadat Abad

P.O.Box: 14515-1181

Tel/Fax: +9821-44248127

Email: Info@Tafakoremoteali.com

Website: wwww.Tafakoremoteali.com

تفکر متعالی

سال دوم - شماره ۶ و ۷ - زمستان ۸۵ و بهار ۸۶ - ۷۶ صفحه

Taf akore Moteali

در این شماره می‌خوانید

پیش‌بینی جنگ بزرگ بعدی	۳/
درباره تفکر ژنتیکی (قسمت سوم)	۸/
ژئو پولیتیک ۲۰۲۶	۱۱/
۵ گام بای اینه مغز فعال تری داشته باشیم	۱۳/
رژیم دریایی	۱۶/
سپر نفت	۲۰/
اگر... پس...	۲۲/
آینده کوانتومی	۲۴/
سیری در دنیای تکنولوژی	۲۶/
قدرت منطقه	۳۰/
تفکر از پنجره طبیعت	۳۴/
جهش مغزی	۳۸/
جادوی انگیزه	۴۲/
چند تدبیر برای سلامت اتاق فکر	۴۴/
چشم متفکر	۴۶/
الگوهای شبیه سازی آینده	۴۸/
یک ذهن خلاق	۵۲/
مغز یافته ها	۵۶/
حل مساله با تعریف مساله	۶۰/
زلزله تهران و تفکر اکولوژیک	۶۳/
خبر های زاویه دار	۶۷/

نشریه تفکر متعالی در اصلاح و خلاصه کردن مطالب با در نظر گرفتن حقوق مؤلف و مترجم آزاد است، مطالب ارسالی عودت داده نمی‌شود و همچنین مسئولیت محتوای مطالب به عهده نویسنده و مترجم است.

پیش‌بینی جنگ بزرگ بعدی

وقوع جنگ‌های بزرگ در جهان از چه الگویی تبعیت می‌کند؟

◀ در سال ۱۸۹۸،«اچ جی ولز» در کتاب خود با عنوان «جنگ دنیاها» داستان تخیلی حمله به یک شهر و کشتار ساکنان آن را توسط اشغالگران بی‌رحم به تصویر کشید. اگرچه این اشغالگران در داستان ولز، موجوداتی مریخی بودند اما وقوع چنین کشتاری می‌تواند توسط غیرمریخی‌ها هم صورت بگیرد. در واقع طی دهه‌های متعاقب نگارش این کتاب، خود انسان‌ها چنان غارتگری‌های وحشیانه و غیرانسانی را در زمین به راه انداختند که این یکصد سال اخیر را می‌توان واقعاً «جنگ دنیاها» نامید.

قرن بیستم، خونین‌ترین دوران در کل تاریخ بشریت بوده است. جنگ جهانی اول منجر به کشتار ۹ تا ۱۰ میلیون نفر شد و چنانچه وقوع همه‌گیری جهانی آنفولانزای پس از آن را نیز ناشی از این جنگ بدانیم، آمار کشته‌شدگان از این هم فراتر خواهد رفت. ۵۹ میلیون نفر هم در جنگ جهانی دوم کشته شدند. اما این جنگ‌ها تنها دو نمونه از جنگ‌های خونین یکصد سال گذشته بودند. براساس تخمین‌های موجود، طی قرن گذشته ۱۶ جنگ به وقوع پیوسته که تعداد کشته‌شدگان هریک بالای یک میلیون نفر بوده است. ۶ جنگ هم با کشتار مابین ۵۰۰ هزار تا یک میلیون نفر داشته‌ایم. ۱۴ جنگ دیگر هم هریک منجر به مرگ ۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار نفر شده است. بدین ترتیب در طی قرن بیستم مجموعاً چیزی مابین ۱۶۷ تا ۱۸۸ میلیون نفر به واسطه جنگ کشته شده‌اند (یعنی طی قرن گذشته، از هر ۲۲ مورد مرگ، یکی به علت جنگ بوده است).

پیش از قرن بیستم نیز جهان دوران‌هایی مشابه و مملو از جنگ و خونریزی را پشت سر گذاشته است. دوران‌هایی نظیر دوران کشورگشایی‌های چنگیزخان و تیمور

لنگ، دوران‌های شورش در امپراطوری چین نظیر قیام «آن لوشان»در قرن هشتم و یا قیام «تایپینگ» در اواسط قرن نوزدهم میلادی و نیز دوران استعمارگری‌های غرب نظیر سرکوب مردم کنگو توسط حکومت بلژیک و یا کشتار مردم جنوب غربی آفریقا از سوی امپراطوری آلمان. اما وضعیت قرن بیستم، از یک وجه کلیدی (و البته از بسیاری جوانب دیگر) با دوران‌های قبلی متفاوت بود و این جنبه کلیدی، حصول پیشرفت‌های بی‌نظیر مادی برای انسان بود.

بر اساس آمارهای موجود، مقدار متوسط سرانه درآمد ناخالص داخلی (GDP) در جهان، از سال ۱۹۱۳ تا ۱۹۹۸ چهار برابر شده است. بدین ترتیب باید گفت که در پایان قرن بیستم، انسان‌ها در بسیاری از نقاط جهان به واسطه تغذیه بهتر و خدمات بهداشتی مناسب‌تر، از زندگی راحت‌تر و طولانی‌تری نسبت به هر زمان دیگر برخوردار شدند.

در نگاه اول چنین به‌نظر می‌رسد که این رفاه و آسایش باید میزان وقوع جنگ در جهان را کاهش دهد. اما برخلاف انتظار می‌بینیم که اغلب جنگ‌های خونین بشر طی قرن گذشته در کشورهای نسبتاً مرفه جهان در دو انتهای اوراسیا به‌وقوع پیوسته است. بنابراین یکی از مهم‌ترین درس‌هایی که می‌توان از تاریخ قرن بیستم گرفت آن است که هرچقدر هم که سطح رفاه، سواد و حتی دموکراسی در یک کشور بالا رود بازهم احتمال سقوط آن در پرتگاه یک جنگ خونین و مرگبار وجود دارد.

اما اکنون ما با یک سؤال کلیدی مواجه هستیم: آیا قرن بیست و یکم نیز همانند قرن بیستم، مملو از جنگ‌های خونین خواهد بود؟ پاسخ این پرسش تاحدی به شناخت علل و ریشه‌های جنگ‌های قرن گذشته مرتبط است. تنها با چنین شناختی است که احتمال پرهیز از تکرار مجدد این فجایع وجود خواهد داشت. در غیر این صورت، احتمالاً همان کابوس برای بشریت مجدداً تکرار خواهد شد.

توجیهات نادرست

تاکنون دلایل متعددی برای توجیه خونین بودن قرن بیستم ارائه شده است اما اغلب این دلایل، قانع‌کننده نیستند. به عنوان مثال، برخی وجود تسلیحات نظامی مرگبارتر را دلیل اصلی این مسأله می‌دانند. اما عملاً ارتباطی مابین پیچیدگی فناوری نظامی با مرگبار بودن یک جنگ وجود ندارد. در واقع برخی از شدیدترین فجایع

قرن گذشته (نظیر نسل‌کشی کامبوج در دهه ۱۹۷۰ و یا جنگ‌های داخلی آفریقا در دهه ۱۹۹۰) با ابتدایی‌ترین تسلیحات نظیر تفنگ، تبر و چاقو صورت گرفته است.

بحران‌های اقتصادی نیز به خودی خود نمی‌توانند دلیل قانع‌کننده‌ای برای وقوع جنگ‌های خونین باشند. برخی به اشتباه تصور می‌کنند که بحران گسترده اقتصادی در اروپا که منجر به ظهور فاشیسم شد، عامل اصلی وقوع جنگ جهانی دوم بوده است. اما این ساده‌انگاری است. واقعیت آن است که آلمان نازی هنگامی جنگ را در اروپا آغاز کرد که اقتصاد کشور احیا شده بود. در ضمن فاشیسم در تمامی کشورهایی که درگیر بحران اقتصادی اروپا بودند ظهور نکرد و در کشورهایی هم که ظهور کرد، الزاماً منجر به جنگ نشد. در واقع باید گفت که هیچ ارتباط عمومی مابین اعتلا یا وخامت اوضاع اقتصادی و وقوع جنگ در قرن بیستم مشاهده نمی‌شود. برخی از جنگ‌های این قرن، پس از دوران‌های شکوفایی و پیشرفت اقتصادی به‌وقوع پیوسته‌اند در حالی که برخی دیگر ناشی از بحران‌های اقتصادی بوده‌اند و در ضمن، برخی از بحران‌های اقتصادی شدید هم بوده‌اند که به هیچ جنگی منجر نشده‌اند.

اما برخی هم اختلافات مذهبی را دلیل اصلی وقوع جنگ‌ها می‌دانند اما بزرگ‌ترین فجایع انسانی قرن بیستم همگی در مناطق سکولار جهان به‌وقوع پیوسته‌اند و نه مناطق مذهبی.

پندار نادرست دیگر در ریشه‌یابی علل جنگ‌ها به مسأله دموکراسی بر می‌گردد. اکنون عمده دانشمندان علوم سیاسی به یک رابطه علت و معلولی مابین دموکراسی و استقرار صلح در جهان قائل هستند. اگر این نظریه صحیح می‌بود، گسترش دموکراسی در قرن بیستم منطقاً باید صلح جهانی را گسترش می‌داد. البته با یک مطالعه تاریخی درمی‌یابیم که استقرار دموکراسی، احتمال وقوع جنگ مابین کشورها را واقعاً کاهش می‌دهد. علت این امر نیز تقریباً روشن است چراکه حکومت‌های دموکراتیک، کمتر از حکومت‌های استبدادی و دیکتاتوری

سه عامل اختلافات قومی، افت و خیزهای اقتصادی و افول امپراطوری‌ها مجموعاً فرمول پیش‌بینی جنگ‌های قرن بیستم را به ما می‌دهد

تمایل به جنگ با یکدیگر دارند.

اما اگرچه دموکراسی، وقوع جنگ مابین کشورها را کاهش می‌دهد اما در مقابل، احتمال وقوع جنگ‌های داخلی را افزایش خواهد داد. با مطالعه تاریخ می‌بینیم که موج دموکراتیک شدن کشورها در دهه‌های ۱۹۲۰، ۱۹۶۰ و ۱۹۸۰، وقوع جنگ‌های داخلی در جهان را چندین برابر کرده بود (جنگ‌های داخلی افغانستان، چین، کره، مکزیک، موزامبیک، نیجریه، روسیه، رواندا و ویتنام، نمونه‌هایی از این جنگ‌ها بودند).

اما گذشته از همه این دلایل، یک دلیل مهم دیگر هم مبنی بر ناکامل بودن نظریات متعارفی که سعی در تبیین علل وقوع خشونت‌های گسترده در قرن بیستم دارند وجود دارد. هیچکدام از این نظریات قادر نیستند زمان و مکان جنگ‌هایی را که به وقوع پیوسته‌اند به‌طور قانع‌کننده‌ای توضیح دهند. باید توجه داشت که سؤال نهایی ما این نیست که مثلاً چرا در قرن بیستم، جنگ‌های بیشتری نسبت به قرون هجدهم و نوزدهم به وقوع پیوسته است چراکه سؤال‌های دقیق‌تر و ظریف‌تری نیز وجود دارد، سؤالاتی نظیر اینکه چرا جنگ‌های خونین در لهستان و صربستان بیش از پرتغال و سوئد به‌وقوع پیوسته و یا اینکه چرا وقوع جنگ مابین سال‌های ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۵، محتمل‌تر از سال‌های ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۵ بوده است؟

با کمک آمارها و ارقام موجود می‌توان مکان و زمان بدترین جنگ‌های قرن بیستم را مشخص کرد. بر این اساس باید گفت که خطرناک‌ترین منطقه جهان مابین سال‌های ۱۹۰۴ تا ۱۹۵۳، مثلث محصور مابین شبه‌جزیره بالکان، دریای بالتیک و دریای سیاه بوده است. منطقه خطرناک بعدی نیز طی همان دوران، در آن‌سوی اوراسیا و در محدوده منچوری و شبه‌جزیره کره بوده است. در واقع در همین منطقه بود که با حمله ژاپن به روسیه در ۱۹۰۴، جنگ‌های بزرگ‌مقیاس و کلان مدرن آغاز شد. بازهم در همین منطقه بود که این دوران نهایتاً پس از گذشت ۵۰ سال و با وقوع جنگ کره به اتمام رسید. از آن زمان به بعد، مکان و نحوه جنگ‌ها در جهان تغییر کرد. جنگ سرد آغاز شد

و این جنگ، علی‌رغم ظاهر آرام خود به جنگ‌های شدیدی در جهان به‌ویژه در آمریکای مرکزی، منطقه جنوب صحرای آفریقا و هندوچین انجامید به‌طوری‌که در عمل می‌توان آنرا جنگ جهانی سوم نامید.

سه عامل کلیدی

به‌نظر می‌رسد که سه عامل کلیدی، تعیین‌کننده زمان و مکان وقوع جنگ‌های قرن بیستم بوده‌اند: اختلافات قومی و نژادی، افت و خیزها و تحولات اقتصادی و افول امپراطوری‌ها. در واقع در هر زمان و هر مکان که این سه عامل دست به دست همدیگر داده‌اند، حتماً جنگی در آنجا ایجاد شده است.

واقعیت آن است که برخی مناطق جهان نسبت به مناطق دیگر، به‌لحاظ قومی و نژادی همگن‌تر هستند. میزان این همگن بودن به تاریخ مذهب و فرهنگ و همچنین مهاجرت در مناطق مزبور باز می‌گردد. به عنوان مثال اگر شما در سال ۱۹۰۰، صدها کیلومتر را در بخش‌هایی از فرانسه یا انگلستان طی می‌کردید، هیچ تفاوتی را در میان نحوه صحبت کردن، لباس پوشیدن و حتی عبادت کردن مردم در طی سفر خود مشاهده نمی‌کردید. اما در همان دوران، بخش‌های مرکزی و شرقی اروپا عملاً چهل‌تکه‌ای از اقوام و زبان‌های مختلف بود. در این مناطق، اقوام مختلف و متعددی همگی گردهم آمده بودند. به عنوان مثال در شهری مانند چرنیوتسی (۲) که هم‌اکنون در کشور اوکراین واقع است، مدرسین دانشگاه عمدتاً آلمانی ، کارگران شهرداری اتریشی، بازرگانان یهودی وکارگران نیز از انواع و اقسام نژادها به چشم می‌خوردند. در چنین مناطقی به‌طور طبیعی همواره اختلافات قومی و فرقه‌ای خاصی وجود دارد که نهایتاً خود را به شکل اختلافات و تنش‌های سیاسی بروز خواهد داد. چنین تنش‌هایی عمدتاً به واسطه اختلاف نظر اقوام و اقشار مختلف نسبت به سیاست‌گذاری‌های مسئولین جامعه شکل می‌گیرند.

اما عامل دوم یعنی افت و خیزها و نوسانات اقتصادی به راحتی می‌تواند این تنش‌های قومی و فرقه‌ای را تا حد بروز یک جنگ تشدید نماید. این نوسانات اقتصادی لزوماً به رکود شدید اقتصادی منحصر نخواهد بود چراکه رشد و توسعه شدید هم می‌تواند منجر به جنگ شود. این مورد به‌ویژه در جوامع چندقومی که در آنها رشد شدید اقتصادی، سبب سود سرشار اقلیت‌های محدودی که بازار را در قبضه خود دارند می‌گردد، به چشم می‌خورد. نمونه‌های آنرا نیز درمورد ارامنه در ترکیه در اوایل دهه ۱۹۰۰ و نیز یهودیان در بخش مرکزی و شرقی اروپا می‌توان مشاهده نمود. در چنین شرایطی، این اقلیت‌ها ازسوی اکثریتی که خود را در زیان می‌بینند، مورد خشم و غضب قرار خواهند گرفت.

در نهایت باید گفت که همه جوامع چندقومی هم که با رکود و یا رشد سریع اقتصادی مواجه شده‌اند الزاماً در دام یک جنگ ویرانگر گرفتار نشده‌اند. در واقع یک عامل کلیدی دیگر باید دست به دست این دو عامل بدهد تا بتواند زمان و مکان وقوع جنگ‌های قرن بیستم را توضیح دهد و این عامل سوم، افول امپراطوری‌هاست.

یکی از ویژگی‌های بارز قرن بیستم، نرخ بالای فروپاشی امپراطوری‌ها در آن است. در سال ۱۹۱۳ تقریباً ۶۵ درصد سرزمین‌های جهان و ۸۲ درصد جمعیت آن در زیر نفوذ امپراطوری‌ها بسر می‌بردند. اما چیزی نگذشت که همه آن امپراطوری‌ها تجزیه شده و محو گردیدند. سلسله پادشاهی کینگ (۳) در چین، پیش از جنگ جهانی اول منقرض شد. در سال ۱۹۱۷ نیز امپراطوری رومانوف و تزارهای روسیه سقوط کرد. کم‌تر از دو دهه بعد، امپراطوری‌های بریتانیا، آلمان و فرانسه در مستعمرات خود در آسیا با چنان ضربه‌ای ازسوی امپراطوری ژاپن مواجه شدند که حتی پیروزی متفقین در جنگ جهانی دوم نیز نتوانست آنها را احیاء کند. امپراطوری پرتغال هم که خود را لنگ‌لنگان به جلو می‌کشاند نهایتاً در اوایل دهه ۱۹۷۰ فروپاشید. امپراطوری‌های جدیدی هم که درمیان ویرانه‌های امپراطوری‌های قبلی ایجاد شدند، دیری نپاییدند و خیلی زودتر از پیشینیان خود محو شدند. به عنوان مثال، اتحاد شوروی تنها پس از ۶۹ سال فروپاشید، امپراطوری ژاپن بر مستعمرات خود فقط ۵۰ سال طول کشید و امپراطوری هیتلر در فراسوی مرزهای آلمان فقط ۶ سال دوام آورد.

اما ببینیم چرا افول امپراطوری‌ها در مناطقی که قومیت‌های متعدد در آنها وجود دارد می‌تواند منجر به جنگ شود. واقعیت آن است که با کاهش قدرت امپراطوری‌ها، اشخاص ذی‌نفوذ هریک از قومیت‌ها برای به دست‌آوردن بخشی از قدرت به مقابله با یکدیگر می‌پردازند. در این میان خصوصاً اقلیت‌هایی که تا پیش از آن از حکومت مرکزی طرفداری می‌کردند، با فروپاشی حکومت در معرض اقدامات تلافی‌جویانه سایر اقوام قرار خواهند گرفت. همین عوامل سبب خواهد شد تا فروپاشی امپراطوری‌ها، مناطق چندقومیتی را در معرض آغاز یک جنگ ویرانگر قرار دهد. در واقع تاریخ نیز گواه همین مسأله است. با نگاهی به تاریخ قرن بیستم در می‌یابیم که فروپاشی امپراطوری‌ها، به ندرت با جنگ همراه نبوده است.

و اما جنگ بزرگ بعدی

دیدیم که سه عامل اختلافات قومی، افت و خیزهای اقتصادی و افول امپراطوری‌ها مجموعاً فرمول پیش‌بینی جنگ‌های قرن بیستم را به ما می‌دهد. اینک می‌خواهیم با این فرمول، جنگ بزرگ بعدی را در جهان پیش‌بینی کنیم.

متأسفانه باید گفت که اکنون منطقه‌ای در جهان وجود دارد که همگی این سه نشانه را در خود دارد و نام این منطقه، «خاورمیانه» است.

در این منطقه، اختلافات قومی و فرقه‌ای وجود دارد. این اختلافات هم‌اکنون نیز عراق را در معرض یک جنگ داخلی قرارداده‌است. سایر کشورهای منطقه نیز همگی اقلیت‌ها و قومیت‌هایی دارند که درصورت تجزیه عراق، دامنه جنگ به آنها نیزکشیده‌خواهدشد. و شاید از همه بدتر، اختلافات شدید میان یهودیان و اعراب در اسرائیل، نوار غزه و کرانه باختری باشد.

ازسوی دیگر منطقه خاورمیانه درمعرض افت و خیزهای اقتصادی گسترده‌ای نیز قرار دارد. این نوسانات اقتصادی را به راحتی می‌توان در آمار و ارقام موجود مشاهده نمود. طی پنج سال گذشته، رشد سرانه درآمد ناخالص داخلی در اردن مابین ۰/۳ تا ۵/۱ درصد، در کویت مابین منفی ۵/۵ تا مثبت ۶/۹ درصد، در عربستان مابین منهای ۶ تا مثبت ۳/۳ درصد، در سوریه مابین منفی ۰/۴ تا مثبت ۳/۳ درصد و در ترکیه مابین منفی ۹ تا مثبت ۷/۴ درصد در نوسان بوده است.

و اما عامل سوم. منطقه خاورمیانه اکنون به جبهه تقابل امپراطوری‌ها و تمدن‌ها بدل شده است که نمونه بارز آن را می‌توان در برخورد تمدن غرب با تمدن اسلامی مشاهده نمود.

بنابر آنچه بیان شد باید کاملاً هشیار بود چراکه اکنون تمامی نشانه‌های وقوع یک جنگ جهانی دیگر آشکار شده است. اما این جنگ از لهستان یا منچوری آغاز نخواهد شد بلکه آغاز آن احتمالاً از فلسطین یا بین‌النهرین خواهد بود.

درباره نویسنده:

نیال فرگاسون، استاد تاریخ در دانشگاه هاروارد و پژوهشگر ارشد مؤسسه هوور در دانشگاه استنفورد است. جدیدترین کتاب او با عنوان «جنگ دنیا» اخیراً منتشر شده است. ■

نویسنده: نیال فرگاسون (۱)

ترجمه و تلخیص: شهاب شعری مقدم

پی‌نوشت:
1- Niall Ferguson
2- Chernivtsi
3- Qing

منبع:
Foreign Affairs, September-October 2006

درباره تفکر ژنتیکی (قسمت سوم)

◀ پیری و بیماری اغلب تواماً ایجاد می‌شوند. متأسفانه تا پیش از این عمده تلاش‌های صورت گرفته در حرفه پزشکی صرفاً بر روی مسأله درمان بیماری‌های مرتبط با پیری متمرکز بوده است. اما به‌تازگی جستجوی ریشه‌ای و علت و معلولی میان دو مقوله پیری و بیماری نیز آغاز شده است.

در همین راستا محققی به نام دکتر «آبری دوگری»(۱) موفق به تشخیص هفت عامل اصلی شده است که خود منجر به وقوع پیری می‌شوند. از دید دکتر دوگری، به‌جای تمرکز بر مسأله «بیماری‌های مرتبط با پیری» باید به خود مسأله پیری و فرسودگی به عنوان یک بیماری نگریست تا بتوان به صورت ریشه‌ای آن‌را شناخت و با آن مواجه شد.

در این‌جا می‌خواهیم مشابه همین دیدگاه جالب دکتر دوگری در مورد وقوع پیری در بدن انسان را درمورد سازمان‌ها نیز بکار بگیریم. هفت نشانه مرگبار وقوع پیری و فرسودگی که دوگری آنها را فهرست کرده‌است عبارتند از:

۱- کاهش ایجاد سلول‌های تازه در بدن

شناخت مسأله: بخش‌های خاصی از بدن، توانایی تجدید سلول‌های خود را ازدست می‌دهند. نتیجه این امر، کاهش قدرت عضلانی، کاهش سلول‌های مغزی و نیز کاهش توانمندی استخوان‌ها خواهد بود.

مشابه سازمانی مسأله: بسیاری از سازمان‌ها، نادانسته خود را از امکان تجدید و نوسازی اجزاء خود محروم می‌کنند. آنها به‌جای توجه به استخدام و ترفیع نیروهای جدید، امکان پیشرفت را فقط برای طیف خاصی از کارکنان خود

فراهم می‌آورند. در چنین سازمان‌هایی حتی توجه به آموزش هم قادر نخواهد بود تجدید مستمر سازمان را تضمین نماید. البته به کمک آموزش می‌توان فرهنگ پایه‌ای سازمان را مستحکم‌تر کرد اما نمی‌توان آن‌را گسترش داد. در نتیجه در این سازمان‌ها، تفکری سست، کاملاً قابل پیش‌بینی و شکننده شکل خواهد گرفت.

۲- وجود بیش از حد سلول‌های فرسوده و مضر در بدن

شناخت مسأله: در این حالت، برخی از سلول‌ها برخلاف وضعیت طبیعی خود، به تقسیم شدن ادامه نمی‌دهند. در چنین حالتی این سلول‌ها شروع به ترشح مواد سمی در بدن خواهند کرد.

مشابه سازمانی مسأله: چشم‌انداز و مأموریت بسیاری از سازمان‌ها دیگر نه توانایی به حرکت درآوردن سازمان را دارد و نه هدایت آن‌را. دفترچه زندگی بسیاری از مدیران عملاً با فارغ‌التحصیلی آنها از دانشگاه و شروع کار آنها در سازمان به صفحه آخر خود می‌رسد. اغلب ایده‌های آنها آن‌قدر فرسوده و آزموده شده است که خود آنها را نیز به انسان‌هایی فرسوده مبدل ساخته است. چنین مدیرانی همیشه در همان کنفرانس‌ها و همایش‌های یکنواخت و کسل‌کننده شرکت می‌کنند و عملاً هیچ اندیشه جدیدی برای ارائه ندارند. آنها مصداق آن طنز قدیمی هستند که می‌گوید: «بسیاری از انسان‌ها در ۴۰ سالگی می‌میرند و در ۸۰ سالگی به خاک سپرده می‌شوند.»

۳- وقوع جهش در DNA موجود در هسته سلول‌ها

شناخت مسأله: در این حالت مکانیزم کنترلی DNA فروپاشیده و یا دچار اختلال می‌شود. نتیجه آن نیز وقوع سرطان است که درمان آن فوق‌العاده دشوار خواهد بود.

مشابه سازمانی مسأله: چه چیز DNA یک سازمان را تشکیل می‌دهد؟ اندیشه و مغز سازمان. حال اگر این اندیشه صرفاً به رده مدیریت ارشد سازمان محدود باشد، سازمان مزبور آسیب‌پذیر خواهد بود. درواقع این مدیریت توزیع‌یافته و مشارکتی در کل سازمان است که غنا و تنوع منابع DNA را وسعت می‌بخشد. جالب است که برخلاف انتظار، هرچه کنترل بر روی یک سازمان کمتر باشد، هماهنگی در سازمان بالاتر خواهد بود و هرچه وابستگی به رده‌های بالا در سازمان کمتر باشد، سازمان، مستقل‌تر و غیروابسته‌تر می‌باشد.

۴- افول مولدهای انرژی در بدن

شناخت مسأله: میتوکندری، سیستم مولد انرژی در بدن ماست. کاهش فعالیت و یا توقف این سیستم، یکی از عواملی است که منجر به وقوع پیری در بدن می‌شود. بیماری‌هایی نظیر پارکینسون نیز می‌تواند نشانه‌هایی از وقوع این توقف باشد.

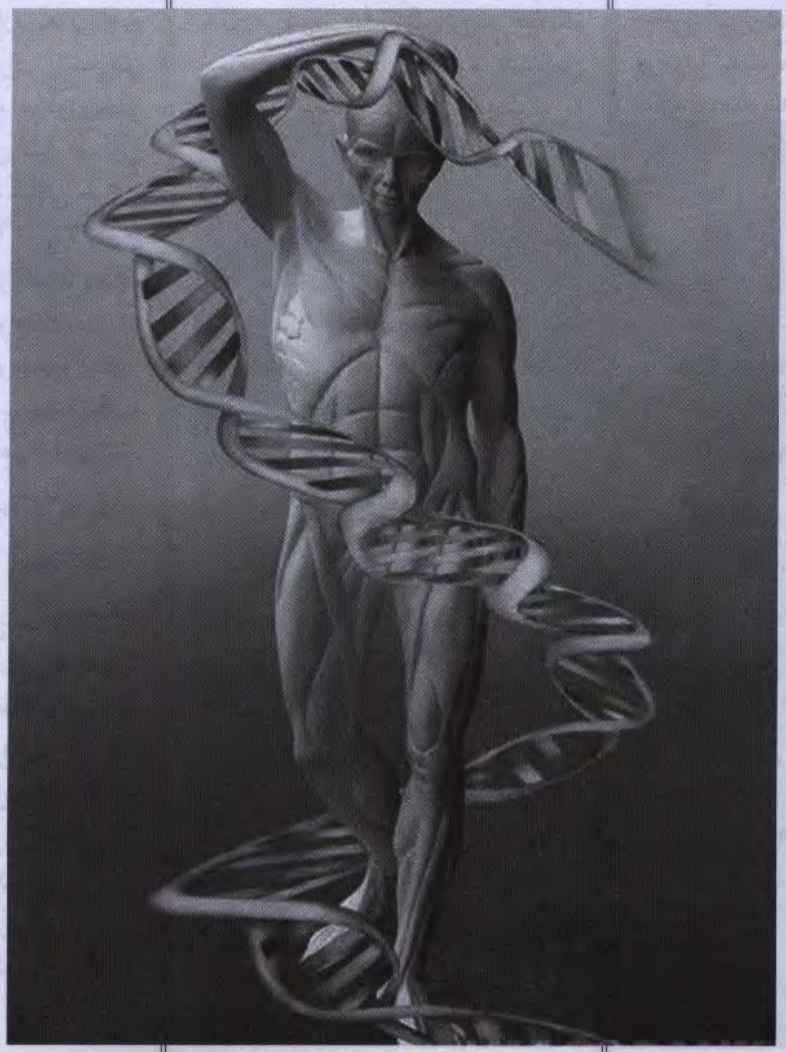

مشابه سازمانی مسأله: چه کسی و چگونه انرژی مورد نیاز یک سازمان را تأمین می‌کند؟ مراکز انرژی یک سازمان کدامند؟ مراکز ذخیره‌سازی انرژی آن کدامند؟ بسیاری از سازمان‌ها بی‌میل و بی‌انگیزه هستند. این سازمان‌ها به زور و به‌سختی حرکت می‌کنند. هیچ فراز و فرودی در حرکت آنها مشاهده نمی‌شود. آنها در یک روزمرگی مرگبار گرفتار شده‌اند. کارکردن در این سازمان‌ها بسیار کسل‌کننده است.

برنامه‌ها و فرآیندهای تصمیم‌گیری آنها بسیار لخت و کوته‌بینانه است. هم تفکر لرزانی دارند و هم دستانی لرزان.

۵- توقف در مکانیزم دفع ضایعات سلولی

شناخت مسأله: در این حالت، بسیاری از سلول‌ها توانایی شکسته شدن و خارج ساختن ضایعات و پسماندها را از خود ازدست می‌دهند. بدین ترتیب، این پسماندها انباشته شده و منجر به مسدود شدن سیستم‌های حیاتی سلولی خواهند شد و بدین ترتیب، سلول شروع به فاسد شدن خواهد کرد.

مشابه سازمانی مسأله: بسیاری از سازمان‌ها نه‌تنها بدنه مرده‌ای دارند بلکه اندیشه‌ها و ایده‌های مرده‌ای نیز در سر می‌پرورانند. در چنین سازمان‌هایی هیچ مکانیزم سیستماتیکی برای تشخیص مستمر این ایده‌های مرده و دورریختن آنها وجود ندارد. به همین دلیل هم این سازمان‌ها لنگان لنگان و به سختی حرکت کرده و بارهای سنگینی را که باید هر از چندگاه از شر آنها خلاص شوند بیهوده بر دوش می‌کشند. باید توجه داشت که اگر هیچ‌کس مسئولیت دورریختن مستمر زباله‌های فکری سازمان را بر عهده نداشته باشد، این زباله‌ها بر روی هم انباشته شده و عملکرد سازمان را مختل خواهند کرد.

۶- مابین سلول‌ها

شناخت مسأله: در این حالت اگرچه پسماندهای سلولی از خود سلول‌ها خارج می‌شوند اما این پسماندها، مابین آنها انباشته شده و رسوباتی را ایجاد می‌کند که نهایتاً به فعالیت اندام‌هایی نظیر مغز و کبد صدمه خواهند زد.

مشابه سازمانی مسأله: در اغلب سازمان‌ها عموماً به بهره‌وری بین بخشی به اندازه درون هر بخش توجه نمی‌شود. در سازمان‌ها مدیران هر بخش، صرفاً مسئولیت تصمیمات مربوط به بخش خود را دارند و به همین دلیل هم فقط به فکر ارتقاء عملکرد بخش خود هستند. پس در این میان چه کسی باید به فکر منافع بین بخشی باشد؟ چه کسی باید مسیر مابین بخش‌ها (سلول‌ها) را هموار نگاه دارد؟

۷- چسبیدن پروتئین‌ها به همدیگر

شناخت مسأله: در این حالت، مولکول‌های ساختاری به همدیگر چسبیده و شریان‌ها را سخت و مسدود می‌کنند.

مشابه سازمانی مسأله: در هر سازمانی ممکن است برخی از ایده‌ها به همدیگر نزدیک‌تر باشند. این ایده‌ها به تدریج در کنار همدیگر قرار گرفته و اکثریتی را در سازمان تشکیل می‌دهند و این ایدهٔ غالب در نهایت به یک فرهنگ در سازمان بدل می‌شود. اما ازآنجائی‌که هم‌رنگ جماعت بودن برای عموم اشخاص راحت‌تر است، یک‌جور اندیشیدن به روالی عادی در سازمان تبدیل می‌شود. در این حالت ممکن است تصور شود که کارها بدون اصطکاک پیش می‌روند اما با توجه به نشانه‌های پیری در بدن انسان و الگوبرداری از آن به این نتیجه می‌رسیم که به هم چسبیدن ایده‌ها (به هر دلیلی که باشد) برای سلامتی سازمان، مضر خواهد بود. باید در سازمان امکان جریان و چرخش آزاد ایده‌ها وجود داشته باشد و امکان تحول یافتن باید برای همه فراهم باشد. به هم چسبیدن، مانع از تحول خواهد شد.

آنچه دیدیم، هفت نشانه مرگبار پیری در سازمان بود. مهم‌ترین مزیت جستجوی این هفت نشانه در سازمان آن است که تشخیص این نشانه‌ها می‌تواند به اصلاح و درمان سازمان منجر شود.

هر سازمانی اساساً قادر است حداقل سالی یکبار خود را به لحاظ وقوع بیماری پیری و فرسودگی مورد معاینه قرار دهد. برای این کار می‌توان فرآیند تشخیص این بیماری را در سازمان خود در قالب تعدادی سؤالات کلیدی و به صورت یک چک‌لیست درآورد. این چک‌لیست سالیانه می‌تواند شامل این سؤالات باشد: سازمان ما تا چه حد خود را تجدید می‌کند؟ چه چیز DNA سازمان ما را تشکیل می‌دهد و چه عواملی عملکرد این DNA را کنترل و مدیریت می‌کنند؟ وضعیت سیستم‌های مولد انرژی در سازمان ما چگونه است؟ آیا ساختارها و ایده‌های مرده‌ای در سازمان ما وجود دارد؟ تعامل مابین بخش‌ها چگونه صورت می‌گیرد؟ چگونه می‌توانیم سازمان خود را از شر ایده‌های مرده و پسماندها رها کنیم؟ . . .

با ارائه چنین سؤالاتی در قالب یک پرسشنامه به درون سازمان (کارکنان) و خارج آن (مشتریان) و بررسی پاسخ‌ها می‌توان نسبت به نشانه‌های وقوع پیری در سازمان مطلع شده و بخش‌هایی را که لازم است کنار گذاشته شوند مشخص نمود. چنین کاری به عنوان یک فریاد بیدارباش برای یک سازمان بوده و منجر به اقدامات اصلاحی در آن خواهد شد.

بدین ترتیب انجام چنین کاری، برنامه‌هایی کوتاه مدت و بلند مدت را برای مدیریت سازمان تعریف خواهد کرد که نهایتاً منجر به دیرپایی سازمان خواهند شد. ■

درباره نویسنده:
ایروینگ بوچن، محقق ارشد مدیریت عملکرد سازمانی در دانشگاه کاپلا (Capella) و استاد مؤسسه اسپن (Aspen) است.

نویسنده:
ایروینگ‌بوچن (IrvingH. Buchen)
ترجمه: شهاب شعری مقدم

منبع:
Leadership Excellence, July 2006

ژئوپولیتیک ۲۰۲۶

جهان در ۲۰ سال آینده چند قطبی خواهد بود؟

◀ به طور کلی تاریخ در یک مسیر مستقیم به پیش نمی‌رود بلکه اغلب خطوطی منقطع و نه‌چندان قابل پیش‌بینی را دنبال می‌کند. اما با این حال در بسیاری از موارد می‌توان روند کلی رویدادهای آینده را تا حدی پیش‌بینی نمود.

بر همین اساس می‌توان گفت که تا ۲۰ سال آینده یعنی سال ۲۰۲۶، اقتصاد چین حتی از اقتصاد آمریکا هم وسیع‌تر خواهد شد و اقتصاد هند نیز از تمامی کشورهای اروپایی‌جلو خواهد زد (روسیه، برزیل و اندونزی نیز در ردیف‌های بعدی قرار خواهند داشت). به همین دلیل هم در آن زمان، رسانه‌ها پُر از مطالبی درباره موضوعاتی نظیر «ارزش‌های آسیایی» و «موافقتنامه پکن» خواهند بود. درضمن، توسعه این کشورها سبب افزایش توجه آنها به موضوعاتی نظیر منابع طبیعی و سرمایه انسانی شده و از سوی دیگر، طبیعتاً رقابت شدیدی میان آنها برسر منابع نفت، آب و کشاورزی شکل خواهد گرفت.

اما به موازات انتقال قدرت اقتصادی از کشورهای شمال و غرب به جنوب و شرق، یک انتقال قدرت فرهنگی نیز از غرب به شرق صورت خواهد گرفت. درواقع ظهور پدیده‌هایی نظیر «الجزیره» و «بالیوود» از هم‌اکنون نیز نشانه‌ای از آن است که جهان دیگر همانند سابق صرفاً از زاویه نگاه آمریکا به مسائل نگاه نمی‌کند. با ادامه این روند، تمدن‌های کهنی نظیر چین و هند، خوداتکاتر شده و در مورد مفاهیمی نظیر دموکراسی، آزادی و حقوق بشر، ایده‌ها و نظریات خود را مطرح خواهند کرد.

بدین ترتیب، نتیجه منطقی ادامه این روند آن خواهد بود که در سال ۲۰۲۶ بر خلاف تصور آمریکا که به دنبال استقرار یک نظم نوین تک‌قطبی در جهان است، ما شاهد شکل‌گیری یک نظام چهارقطبی در جهان خواهیم بود.

در ژئوپولیتیک ۲۰۲۶، فقط یکی از چهار قطب جهان در اختیار آمریکا خواهد بود اما اگر چنانچه این کشور بتواند هند را نیز با خود همراه کند، قطب مزبور احتمالاً کماکان قوی‌ترین قطب خواهد بود. اما از سوی دیگر،

مسائلی نظیر سقوط ارزش دلار و ایجاد جو بیش از حد نظامی در جهان توسط آمریکا می‌تواند این داستان را تغییر دهد. اما به هرحال، مسلم است که در سال ۲۰۲۶، متحدین سنتی نظیر اتحادیه اروپا، ژاپن و کره جنوبی نسبت به دوران جنگ سرد، تمایل کم‌تری به رهبری آمریکا در عرصه جهانی خواهند داشت.

قطب دوم ژئوپولیتیک ۲۰۲۶ به منطقه یورو اختصاص خواهد داشت. تا آن زمان، منطقه یورو توسعه خواهد یافت و کشورهایی نظیر بلغارستان، رومانی، نروژ، سویس، ترکیه، اوکراین، بالکان، مولداوی، بلاروس و گرجستان را نیز در بر خواهد گرفت. ممکن است در نگاه اول چنین تصور شود که پیوستن این کشورها به اروپا، آنها را به لحاظ باورهای دموکراتیک، به آمریکا نزدیک‌تر خواهد کرد اما باید توجه داشت که با توجه به تفاوت‌های تاریخی و فرهنگی این کشورها با آمریکا، همواره فاصله‌ای مابین آنها وجود خواهد داشت.

اما علاوه بر هسته اصلی منطقه یورو، حدود ۷۰ کشور دیگر نیز از مناطق بلوک شرق، خاورمیانه و آفریقا در اطراف قطب مزبور گردآمده و به لحاظ تجاری و سرمایه‌گذاری، به این منطقه وابسته خواهند بود.

قطب سوم در شرق اروپا و توسط جبهه متحد روسیه و چین شکل خواهد گرفت. چین و روسیه (به همراه قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان و ازبکستان) سازمان همکاری‌های شانگهای را به یک سازمان ضد گروه G7 تبدیل خواهند کرد که نقش یک مانع را در برابر سیاست‌های G7 ایفا خواهد نمود.

اما قطب چهارم به کشورهای مذهبی تعلق خواهد داشت. تا سال ۲۰۲۶، این کشورها بیش از پیش اروپای سکولار را در برگرفته و آن را در میان خود محصور خواهند کرد و در این میان، کشورهای اسلامی در خط مقدم خواهند بود. در این بین، برخی کشورهای خاورمیانه

مسلم است که در سال ۲۰۲۶، متحدین سنتی نظیر اتحادیه اروپا، ژاپن و کره جنوبی نسبت به دوران جنگ سرد، تمایل کم‌تری به رهبری آمریکا در عرصه جهانی خواهند داشت.

نظیر ایران، لبنان و فلسطین، الگوی جدیدی را از مردم‌سالاری دینی بسط خواهند داد اما سایر کشورهای اسلامی احتمالاً مجبور خواهند شد سیاست‌های فعلی خود را به منظور پاسخگویی به نیازهای اجتماعی موجود تغییر دهند. در کشورهایی نظیر عربستان سعودی، مصر و عراق، سکولارها بیش از پیش به حاشیه خواهند رفت و اسلام‌گرایان، به واسطه تقویت ارتباطات بین‌المللی خود قدرت بیشتری خواهند گرفت.

در نهایت باید گفت که در ژئوپولیتیک ۲۰۲۶، همه کشورها نیز به یک قطب مشخص تعلق نخواهند داشت بلکه تعدادی از آنها عملاً درمیان این چهار قطب، در نوسان خواهند بود. برخی از کشورهای جنوب شرق آسیا، قفقاز، آسیای میانه و تعدادی از کشورهای خاورمیانه را می‌توان جزء چنین کشورهایی محسوب کرد اما احتمالاً بزرگ‌ترین کشور در حال نوسان، کشور هند خواهد بود.

و یک خبر خوب هم آنکه در یک جهان چهارقطبی، احتمال بروز یک جنگ فراگیر بسیار کم خواهد بود چرا که تمامی این چهار قطب، به واسطه یک سیستم اقتصادی جهانی با هم‌دیگر در ارتباط خواهند بود. بدین ترتیب، توازن جدیدی که میان قدرت‌ها در چهار جبهه جهانی شکل خواهد گرفت، توازنی نسبتاً پایدار خواهد بود.■

نویسنده: مارک لئونارد
ترجمه: شهاب شعری مقدم

منبع:
The Economist, The World in 2006 Special Issue

۵ گام برای آنکه مغز فعال‌تری داشته باشیم

۱- خواب خوب شبانه

کم گذاشتن از خواب، اثر بدی بر مغز دارد. در اثر کم‌خوابی، توانایی‌های برنامه‌ریزی، حل مسأله، یادگیری، تمرکز، حافظه فعال و هشیاری، همگی آسیب می‌بینند و حتی بهره هوشی نیز افت شدیدی می‌کند. «سین دروموند» از دانشگاه کالیفرنیا در سن دیگو می‌گوید: «اگر شما به مدت ۲۱ ساعت پیوسته بیدار باشید، توانایی‌هایتان با یک دائم الخمر، یکسان خواهد بود.» در ضمن لازم نیست که حتماً یک شب تا صبح بیدار بمانید تا با اثرات بد آن روبه‌رو شوید چرا که دیر خوابیدن برای دو یا سه شب متوالی و با عجله بیرون رفتن در صبح زود نیز همان اثر سوء را دارد.

خوشبختانه تأثیر خواب، تأثیری دوطرفه است. اگر به شخصی که کم‌خوابی هم ندارد اجازه بدهید که یک تا دو ساعت بیشتر بخوابد، در کارهایی که نیاز به دقت مستمر دارند (نظیر امتحان دادن)، بسیار بهتر از حالت عادی عمل خواهد کرد.

فواید یک خواب خوب شبانه به این موارد محدود نمی‌شود. در واقع خواب، زمانی است که در آن مغز به پردازش داده‌های جدید می پردازد، مهارت های جدید را تمرین می‌کند آنها را بهینه می‌سازد و حتی به حل مسائل می‌پردازد.

علاوه بر این، شواهدی وجود دارد که خواب می‌تواند لحظات شهودی حل مسأله را ایجاد کند. داستان معروفی که در مورد شیمی‌دان روسی، «دیمتری مندلیف» گفته می‌شود احتمالاً صحت دارد. گفته می‌شود که او پس از یک روز کلنجار رفتن با موضوع، ناگهان جدول تناوبی عناصر را طی یک خواب یافت. به نظر می‌رسد که خوابیدن، به شکلی به مغز امکان می‌دهد که حافظه‌های جدید را برای ایجاد جرقه‌هایی از شهود خلاق، به مانند یک تردستی جابه‌جا کند. بنابراین اگر می‌خواهید همانند ارشمیدس، یک لحظه شهودی «یافتم! یافتم! . . .» داشته باشید، تأثیرات شگفت‌انگیز یک خواب خوب را هرگز فراموش نکنید.

۲- شگفتی‌های حافظه

فرض کنید در یک تالار سخنرانی ۶۰۰ نفر نشسته‌اند. آنها به نوبت اسامی خود را می‌گویند. یک ساعت بعد از شما خواسته می‌شود که همهٔ آنها را به‌یاد آورید. آیا می‌توانید؟ بیشتر ما نسبت به این موضوع تردید داریم. ولی تقریباً همگی ما قادر به انجام آن هستیم. برای این‌کار، تنها به کمی تکنیک و وقت گذاشتن نیاز داریم.

نخست باید ترفندی را از تقویت‌کنندگان حافظه بیاموزیم. آنها به طور معمول سری‌هایی از هزاران عدد، مجموعهٔ کامل اشعار حماسی و یا صدها واژهٔ نامربوط را به‌خاطر می‌سپارند. زمانی که «الینر مَگوییر» و همکارانش از یونیورسیتی کالج لندن، هشت نفر نخست مسابقات سالانهٔ جهانی حافظه را مورد مطالعه قرار دادند، هیچ مدرکی دال بر بالا بودن اختصاصی IQ و یا وضعیت متفاوت مغزی در این افراد پیدا نکردند. با این وجود در هنگام به خاطرسپاری، سه ناحیهٔ مغزی در این افراد فعال می‌شد. این سه ناحیه در هنگام حرکت کردن و مسیریابی فعال می‌شوند و به‌طور معمول در آزمون‌های سادهٔ حافظه فعال نیستند.

این موضوع احتمالاً با این واقعیت ارتباط دارد که هفت نفر از آنان برای به‌خاطرسپاری از استراتژی چیدن چیزها در یک جادهٔ مجسم شده استفاده می‌کردند.

بازیگران نیز از تکنیک مشابهی استفاده می‌کنند. آنها معانی حسی را به آنچه که می‌گویند مرتبط می‌کنند. ما همیشه لحظاتی که بار احساسی زیادی دارند را

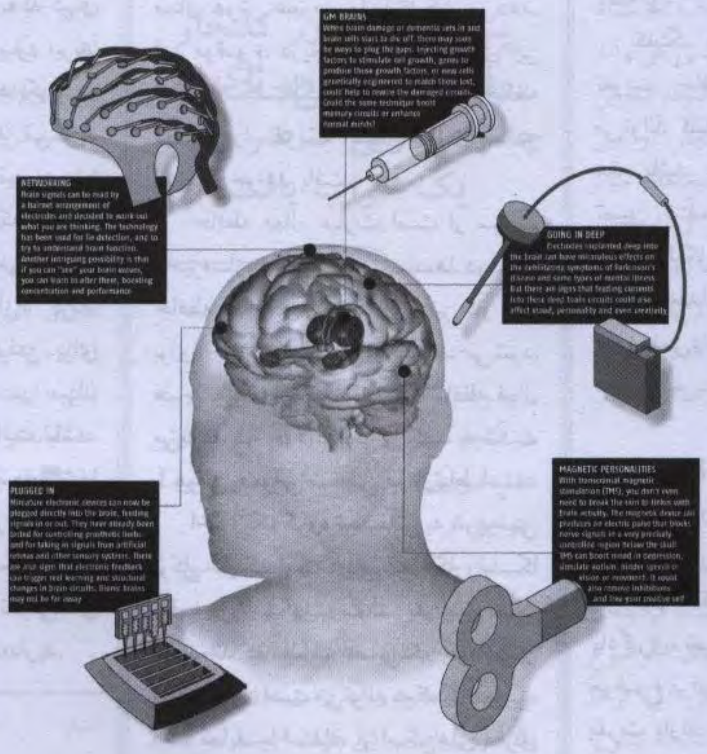

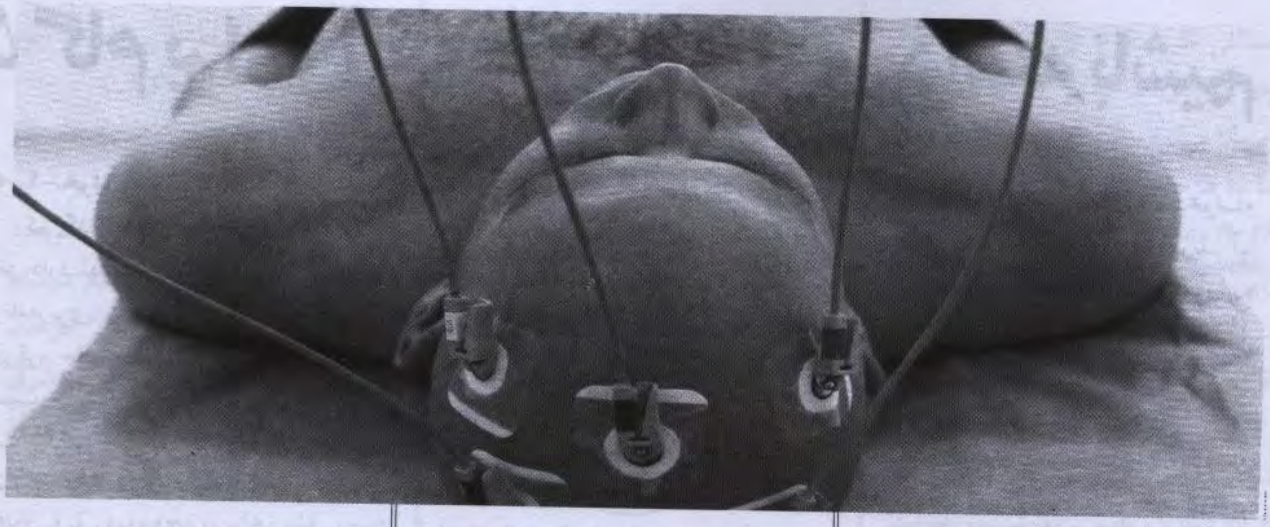

نسبت به لحظاتی که بار احساسی کمتری دارند، بهتر به خاطر می‌آوریم. به نظر می‌رسد که بازیگران حرفه‌ای نیز کلمات را با حرکات پیوند می‌زنند.

«هِلگا نویس»، روان‌شناسی از کالج «اِلم هِرست» در ایلی‌نویز و «تونی نویس»که یک بازیگر است با همراهی هم این اثر را کشف کردند. آنها دریافتند که غیر تئاتری‌ها هم می‌توانند با به‌کارگیری تکنیکی مشابه از این موضوع سود ببرند. «بَری گردن» از دانشگاه جانزهاپکینز در بالتیمور واقع در ایالت مریلند می‌گوید این ترفند در زندگی روزمره نیز اهمیت دارد. کارهای ساده مانند اینکه همیشه کلید ماشین‌تان را در یک جا می‌گذارید، یادداشت‌کردن چیزها برای آزاد کردن ذهن‌تان، و یا فقط تصمیم‌گرفتن برای توجه، می‌تواند تأثیر زیادی در میزان اطلاعاتی که حفظ می‌کنید داشته باشد. اگر حفظ کردن اسامی نقطه ضعف شما هستند، سعی کنید تا از طریق ایجاد تداعی‌های ذهنی این کار را انجام دهید. فقط به‌یاد داشته باشید که تداعی‌های مسخره را فقط نزد خودتان نگاه‌دارید.

۳- فعالیت پرمنفعت

تا چندی پیش گمان بر این بود که IQ در یک شخص (که مقیاسی کمی برای تمامی توانمندی‌های ذهنی حل مسأله نظیر ادراک هندسه فضایی، حافظه و استدلال‌های کلامی است) مقدار ثابتی است که صرفاً براساس عوامل ژنتیکی تعیین می‌شود. ولی یافته‌های جدید حاکی از آن است که یکی از عملکردهای کاملاً پایه‌ای مغز به نام «حافظه فعال» احتمالاً مبنای هوش عمومی ما را تشکیل می‌دهد. این موضوع، دریچه‌ای است به سوی این امکان شگفت‌انگیز که اگر شما حافظه فعالتان را تقویت کنید، IQ شما نیز افزایش خواهد یافت.

حافظه فعال عبارت است از سیستم ذخیره‌سازی کوتاه مدت داده‌ها در مغز. حافظه فعال در واقع همانند میز کار شما برای حل مسائل ذهنی محسوب می‌شود. هم‌چنین مقدار اطلاعاتی که حافظه فعال می‌تواند در خود نگاه‌داری کند، به شدت با هوش عمومی شخص در ارتباط است.

اخیراً یک گروه تحقیقاتی به سرپرستی ترکل کلینگ بِرگ در مؤسسه کارولینسکا واقع در استکهلم سوئد به این نتیجه رسیده‌اند که سیستم عصبی که خود مبنای حافظه فعال است می‌تواند به کمک تمرین، رشد نماید. با استفاده از اسکن‌های مغزی fMRI آنها توانستند میزان فعالیت مغز بزرگسالان را قبل و بعد از برنامه تمرینی تقویت حافظه فعال آنها اندازه‌گیری کنند. این برنامه تمرینی شامل کارهایی نظیر حفظ کردن مکان مجموعه‌ای از نقطه‌ها بر روی یک صفحه شطرنجی بود. پس از پنج هفته تمرین، فعالیت مغزی آنها در نواحی مرتبط با این نوع حافظه، افزایش یافته بود.

کلینگ بِرگ بر این باور است که تقویت حافظه فعال به کمک تمرین می‌تواند کلیدی برای شکوفاسازی قدرت مغز باشد. او می‌گوید: «ژنتیک، بسیار تعیین کننده است و همین‌طور مراحل آغازین شکل‌گیری جنین. اما علاوه بر این عوامل، مقداری هم (که اندازه دقیق آن‌را هنوز نمی‌دانیم) وجود دارد که می‌توان آن‌را با تمرین، تقویت کرد.»

۴- بدن و ذهن

قدم زدن آرام برای مدت نیم‌ساعت و سه بار در هفته می‌تواند تا ۱۵ درصد موجب تقویت توانایی‌هایی مانند یادگیری، تمرکز و تفکر انتزاعی شود. این موضوع برای کسانی که از مطالعه کردن نفرت دارند یک رؤیای واقعی است. این اثرات به‌ویژه در افراد مسن‌تر قابل توجه

است. شهروندان سالخورده‌ای که به‌طور منظم راه می‌روند در آزمون‌های حافظه، بهتر از اشخاصی که تحرک ندارند عمل می‌کنند. پیمودن هر کیلومتر اضافی در هفته، تأثیرات مثبت قابل اندازه‌گیری‌ای دارد. آنجلا بالدینگ از دانشگاه اِکسِتِر در انگلستان دریافته است که دانش‌آموزان ۱۰ یا ۱۱ ساله که در هفته سه یا چهار بار ورزش می‌کنند در امتحانات، نمرات بهتری را کسب می‌کنند. این اثر در پسران قوی‌تر است. فعالیت بدنی موجب گسترش یافتن رشد سلول‌های مغزی جدیدی می‌شود. تاکنون عقیدهٔ همگان بر این بود که ما انسان‌ها با یک مجموعهٔ کامل از نرون‌ها به دنیا می‌آییم و در طول عمرمان نرون‌های جدیدی نمی‌سازیم. «فرِد گِیج» از مؤسسهٔ سالک در لاهولا واقع در کالیفرنیا در سال ۲۰۰۰ با اثبات اینکه حتی بزرگسالان نیز قادر به ایجاد سلول‌های مغزی جدید هستند این اسطوره را شکست. او همچنین کشف کرد که ورزش یکی از بهترین راه‌ها برای تحقق این موضوع است. این تأثیرات به‌صورت دوجانبه هستند. درست همان‌طور که تمرین بدنی می‌تواند موجب افزایش توانایی مغز شود، تمرین ذهنی نیز می‌تواند موجب افزایش توانایی جسم شود. در سال ۲۰۰۱ محققان بنیاد درمانگاهی کلیولند در اوهایو از داوطلبان خواستند که هر روز تنها ۱۵ دقیقه را به فکر کردن در مورد ورزش دادن به ماهیچهٔ دوسر بازویشان اختصاص دهند. بعد از ۱۲ هفته بازوهای آنها ۱۳ درصد قوی‌تر شده بود.

۵- تمرکزی همانند لیزر

تمرکز کردن روی یک موضوع، یک فرآیند ذهنی پیچیده است، فرآیندی که متمرکزشدن روی جزئیات موضوع و دیدن دورنما و تصویر کلی آنرا تواماً در بر می‌گیرد. بنابراین هیچ نسخه پیش‌پا افتاده‌ای برای ارتقاء تمرکز وجود ندارد. اما روش‌هایی هست که به کمک آنها می‌توانید تمرکزتان را بهبود ببخشید.

اولین کار این است که سطح هشیاری‌تان را بالا ببرید. حالت تمرکز مغزی توسط موادی نظیر دوپامین و نورآدرنالین که از عوامل انتقال‌دهنده پیام‌های عصبی در نورون‌ها هستند کنترل می‌شود. دوپامین به ثبات ذهن بر روی یک هدف مشخص کمک می‌کند و نورآدرنالین هم منجر به هشیاری بیرونی

شواهدی وجود دارد که خواب می‌تواند لحظات شهودی حل مسأله را ایجاد کند. داستان معروفی که در مورد شیمی‌دان روسی، دیمتری مندلیف گفته می‌شود احتمالاً صحت دارد. گفته می‌شود که او پس از یک روز کلنجار رفتن با موضوع، ناگهان جدول تناوبی عناصر را طی یک خواب یافت.

می‌شود. بنابراین جای تعجب نیست که هر آنچه سطح دوپامین را در مغز افزایش دهد، نیروی تمرکز ذهن شما را نیز تقویت خواهد کرد.

اما چگونه می‌توان سطح دوپامین را در مغز افزایش داد؟ بهترین روش، خوب خوابیدن، استفاده از غذاهایی که شکر موجود در خود را به کندی آزاد می‌کنند و بالاخره زیاد ورزش کردن است.

قدم بعدی، حذف عواملی است که تمرکز را برهم می‌زنند. مطالعات انجام شده در محیط‌های کاری نشان می‌دهد که وقتی عاملی نظیر پاسخگویی به تلفن، شما را از حالت تمرکز خارج می‌کند، تا ۱۵ دقیقه طول می‌کشد تا مجدداً به حالت تمرکز عمیق قبلی خود بازگردید. بنابراین فقط چند نمونه از این موارد کافی است تا نیمی از زمان روز شما را تلف کند.

موسیقی هم می‌تواند در تمرکز مؤثر باشد به شرط آنکه اولاً یک موسیقی آشنا را در محیط پخش کنید و نه موسیقی‌هایی را که قبلاً نشنیده بودید و برایتان تازگی دارد. درضمن، صدای موسیقی هم نباید زیاد باشد. البته روان‌شناسان یک پیشنهاد دیگر هم برای شما دارند و آن، اجتناب از کارکردن در محیط‌هایی است که اسباب سرگرمی شما را فراهم می‌کنند (مثلاً در آشپزخانه و در کنار یخچال پر از خوردنی)!

تمریناتی هم برای مواجه شدن با عوامل برهم‌زننده تمرکز وجود دارد.

مثلاً تمرکز بر یک موضوع؛ نظاره‌گر ذهن خود باشید و در هر شرایطی جلوی آن را بگیرید و به آرامی بگویید: «کجا می‌روی! بیا اینجا باش!»

ممکن است چنین تمرینی در نگاه اول بیهوده به نظر برسد اما همین تمرین می‌تواند به یک عادت باارزش تبدیل شود. آنهایی که مراقبه می‌کنند نیز به خوبی می‌دانند که تمرکز ذهن، به همان اندازه که به حالت فیزیولوژیک و شیمیایی مغز وابسته است، مهارتی است که باید عاشقانه و با صبر و حوصله آن را پرورش داد.■

ترجمه: فردیس فیض‌بخش

منبع:
New Scientist, 28 May 2005

رژیم دریایی

«اوست که دریا را رام کرد تا از آن گوشت تازه بخورید ...

از فضل خدا طلب روزی کنید، باشد که به سبب این نعمت‌ها، شکرگزار او باشید.» (النحل: ۱۴)

◀ رژیم دریایی می‌گوید: آنکه نعمت‌هایش بی‌شمار است، نه تنها دانه‌ها، گیاهان و میوه‌های فراوانی را بر روی زمین در اختیار ما انسان‌ها قرار داده، بلکه از برکات خود در آب‌ها و دریاها نیز کم نگذاشته و از مواد مغذی دریایی به ما روزی فراوان داده است. در گفتار قبلی (دواخانه مغزی) چند ماده غذایی زمینی را معرفی کردم که حاوی موادی بودند که به بازسازی سلول‌های مغزی کمک زیادی می‌کردند و در تقویت حافظه و بالا بردن هوشیاری، نقش مهمی داشتند. اما این‌بار قصد دارم دل به دریا بزنم و از مواد غذایی زیر آب‌ها بگویم که حافظ سلامتی جسم و صحت مغزمان می‌باشند و نیروی تفکرمان را بهبود می‌بخشند.

تقریباً همه ما می‌دانیم که دریا سرشار از عناصری است که برای حیات و سلامت بدن و مغزمان ضروری است. برای همین غذاهای دریایی ارزش تغذیه‌ای بالایی دارند و به این دلیل که مواد مغذی و ضروری بدن را به تنهایی تأمین می‌کنند، یکی از بهترین و مفیدترین مواد غذایی به شمار می‌روند.(۱) دانشمندان بر اساس مطالعاتی که انجام داده‌اند، اعلام کرده‌اند که ماهی‌ها و گیاهان دریایی یعنی جلبک‌ها، خزه‌ها و یا آلگ‌ها و بسیاری از سبزی‌های دریایی، از عوامل چشم‌گیر سلامتی، طول عمر و جوان ماندن سلول‌های مغزی به شمار می‌روند. غذاهای دریایی از این نظر اهمیت زیادی دارند. چون علاوه بر تأمین پروتئین‌های مورد نیاز بدن، دارای بسیاری از انواع مواد معدنی و ویتامین‌ها به ویژه ویتامین B12 می‌باشند.

یکی دیگر از ویژگی‌های عمده غذاهای دریایی، وجود پروتئین با کیفیت بالا و اسیدهای آمینه مورد نیاز مغز و بدن است.

از زبان ماهی‌ها بشنویم!

بنا به نظر بعضی از متخصصین تغذیه «ما فقط غذا نیستیم، بلکه دارو هم هستیم» و می‌توانیم قسمت اعظم نیازهای تغذیه‌ای شما را تأمین کنیم. ما در پیشگیری از بسیاری امراض و کنترل و درمان بیماری‌های مختلف نقش مهمی بر عهده داریم. در واقع ویژگی منحصر به فرد که آن را بین سایر مواد غذایی حائز اهمیت، خاص کرده است، نوع چربی موجود در ماست. ما با وجود آنکه جزو مواد غذایی حیوانی هستیم، ولی از نظر ترکیب چربی با سایر مواد حیوانی متفاوتیم. چربی موجود در مواد غذایی

حیوانی به طور عمده حاوی ترکیباتی به نام اسیدهای چرب اشباع شده هستند که این ترکیبات، موجب بالابردن کلسترول و سایر چربی‌های نامطلوب خون می‌شوند. ولی چربی ما ماهی‌ها، از اسیدهای چرب اشباع نشده امگا ۳ است که در جلوگیری از سکته مغزی و لخته شدن خون در عروق چشم، مغز و سایر اندام‌ها نقش مهمی دارد. چربی امگا۳ نقش ضد سرطان دارد، طوری که در زنان اسکیمو سرطان سینه بسیار نادر است. همچنین معلوم شده که اسکیموها علی‌رغم مصرف بالای چربی و پروتئین و کلسترول، بیماری‌های قلبی عروقی در بین آنها بسیار کم است. حتی شنیده‌ایم در تحقیقاتی که در مورد سیستم تغذیه‌ای جوامع مختلف صورت گرفته، نشان می‌دهد که صیادان ژاپنی که در جزیره کیوشو زندگی می‌کنند، کلسترول خون‌شان بسیار پایین است. این تفاوت در نوع چربی مصرفی آنهاست، یعنی چربی‌های غیراشباع. آهن موجود در ما (ماهی‌ها) نیز به گونه‌ای است که جذب آن در دستگاه گوارش آسان است. علاوه بر آن آهن موجود در ما، جذب آهن منابع گیاهی را هم افزایش می‌دهد؛ بنابراین نقش مهمی در پیشگیری از کم‌خونی ناشی از فقر آهن به عهده دارد. گوشت ما حاوی مقدار قابل توجهی ویتامین‌های گروه «B» است که در تنظیم فعالیت سلول‌های عصبی و در نتیجه در سلامت سیستم عصبی مؤثر است. ماده مغذی دیگری که در ما به مقدار کافی وجود دارد «روی» می‌باشد. «روی» به میزان کافی می‌تواند به رشد و تنظیم بلوغ جنسی کمک کند. همچنین از منابع غنی فلوئور هستیم که در سلامت دندان‌ها و پیشگیری از پوکی استخوان مؤثر است. نوع دریایی ما از بهترین منابع ید به حساب می‌آید که برای رشد و تکامل سیستم عصبی ضروری است. مصرف ما می‌تواند نیاز شما را به ید تأمین کرده و از بروز عوارض ناشی از کمبود ید مثل اختلال در تولید مثل و بیماری گواتر پیشگیری کند. ما از منابع خوب فسفر هم محسوب می‌شویم. فسفر ماده‌ای است که باعث تقویت حافظه و هوش می‌شود و همراه کلسیم در سلامت و استحکام استخوان‌ها نقش مهمی دارد. حالا با این همه فواید که فقط خلاصه‌ای از آنها را گفتیم، با هم چند گزارش و تحقیق علمی در مورد مصرف به اندازه ما ماهی‌ها بخوانید.

به گزارش علمی روزنامه آساهی ژاپن،

از ویژگی‌های عمده غذاهای دریایی، وجود پروتئین با کیفیت بالا و اسیدهای آمینه مورد نیاز مغز و بدن است

خوردن متناسب ماهی و گیاهان دریایی برای پیشگیری از بروز بیماری فراموشی مفید است.

- خوردن دست کم یک وعده گوشت ماهی در هفته باعث تأخیر زوال عقل و نارسایی مغز می‌شود. به گزارش شبکه تلویزیونی فاکس‌نیوز، محققان آمریکایی پس از شش سال تحقیق پی بردند اسید چرب امگا سه موجود در گوشت ماهی باعث تقویت عملکرد مغز و کاهش حملات قلبی می‌شود. پزشکان اعلام کردند مغز افرادی که دست کم هفته‌ای یک بار یا بیشتر ماهی مصرف می‌کنند ۱۰ تا ۱۳ درصد کمتر از کسانی که کمتر ماهی می‌خورند در معرض زوال قرار می‌گیرند.

- به گزارش پایگاه اینترنتی بی.بی.سی مطالعات نشان داده مصرف رژیم غذایی مدیترانه‌ای، خطر ابتلا به آلزایمر را به طور چشمگیری کاهش می‌دهد. این رژیم غذایی سرشار از میوه، سبزیجات، غلات و ماهی ... است. «کلیو بالارد» مدیر تحقیقاتی انجمن آلزایمر افزود: این مطالعه نشان می‌دهد مصرف مداوم یک رژیم غذایی سالم می‌تواند خطر آلزایمر و زوال مغز را ۴۰ درصد کاهش دهد.

- خوردن منظم ماهی در میانسالی نیز باعث حفاظت از مغز می‌شود. خانم «مارتا کلر موریس» از مرکز پزشکی دانشگاه شیکاگو گفت: میزان ناتوانی مغز در میان کسانی که حداقل یک بار در هفته ماهی مصرف می‌کنند در مقایسه با افراد دیگر ۱۰ تا ۳۱ درصد کمتر است.

- محققان دانشکده پزشکی دانشگاه هاروارد در بوستون آمریکا با بررسی ۱۳۵ مادر و کودک، دریافتند گوشت ماهی به ویژه ماهی‌هایی که مقدار کمی جیوه دارند، غذای مغز است و خوردن ماهی به وسیله مادران در دوران بارداری برای رشد مغز جنین مفید است.

و اما روغن ما

ماده مؤثر در روغن ما که از پرخاصیت‌ترین روغن‌های حیوانی است، روغن های چرب EPA و DHA که هر دو اسیدهای چرب امگا ۳ هستند و نقش مهمی در سلامت مغز و جسم ایفا می‌کنند. این اسیدهای چرب، تری گلیسیریدهای خون را کنترل کرده و از پیشرفت تخریب رگ‌ها در اثر رسوب چربی‌ها جلوگیری می‌کنند. در ضمن در روغن ما مقادیر قابل توجهی اسید آرشیدونیک موجود است که اثر ضد روماتیسمی دارد.

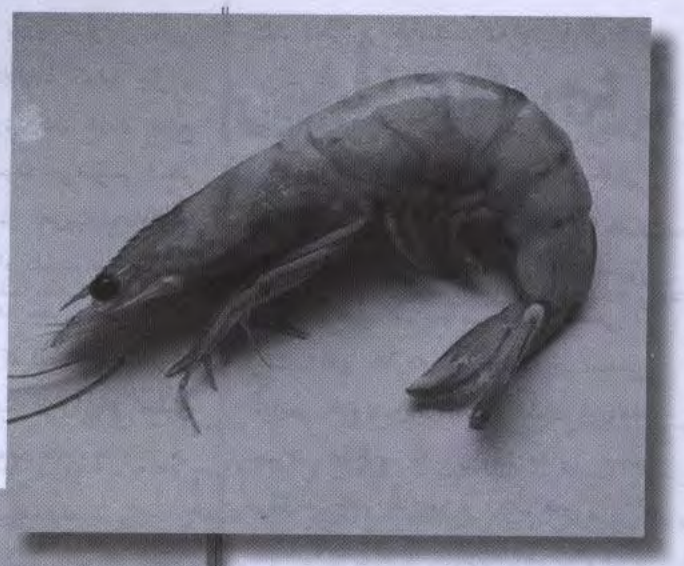

اما علاوه بر ما و روغن‌مان، انواع دوستان دیگرمان در دریا مثل میگوها و صدف‌های خوراکی نیز به اندازه ما که در آب‌های آزاد هستیم حاوی اسیدهای چرب امگا ۳ هستند و آنها هم حرف‌هایی برای گفتن دارند که معرفی آنها را از زبان خودشان بشنوید.

میگوها می‌گویند ...

ما میگوها که از خانواده سخت پوستانیم و در دریا زندگی می‌کنیم، یکی از خوراک‌های مفید برای جوانی مغز و تندرستی بدنتان هستیم. آنچه مطالعات بالینی روشن ساخته این است که نحوه تغذیه، نقش بسیار اساسی در تغییر سطح سرمی LDL (چربی بد) و HDL (چربی خوب) دارد. افزایش HDL و کاهش LDL از خطر ابتلا به بیماری‌های عروق کرونر قلب می‌کاهد. ما حاوی اسید چرب امگا۳ هستیم که علاوه بر پیشگیری از بیماری‌های قلبی، در کنترل التهاب و پیشگیری از لخته شدن خون نقش مؤثری داریم. ما میگوها منبع عالی ویتامین B12، ویتامین D، سلنیوم، همچنین یک منبع پروتئین با کالری کم محسوب می‌شویم و حاوی آهن و نیاسین هستیم. سلنیوم یکی از مواد معدنی است که با اثر آنتی اکسیدانی خود به پیشگیری از سرطان کمک می‌کند.

نقش سلنیوم در نوسازی و ترمیم بخش‌های تخریب شده DNA به طور کامل روشن است. به علاوه سلنیوم در فعالیت آنزیم گلوتاتیون پراکسیداز دخالت دارد. این آنزیم در کبد مواد سمی و مضر را خنثی می‌کند. هنگامی که سطح سلنیوم در خون و کبد کاهش می‌یابد، عوامل اکسیدانی و رادیکال‌های آزاد، موجب تخریب DNA و ایجاد سلول‌های سرطانی و رشد آنها می‌شوند.

بر اساس تحقیقاتی که در دانشگاه راکفلر آمریکا صورت گرفته و به تأیید انجمن متخصصان قلب آمریکا، ما باعث افزایش کلسترول خون نمی‌شویم و مقدار قابل توجهی املاح ضروری به خصوص فسفر و آهن داریم که به ویژه برای کودکان در حال رشد و زنان باردار بسیار مفید است. اگر بخواهیم باز هم از خودمان تعریف کنیم و شما، این را به حساب خودستایی ما نگذارید، بلکه به حساب خداستایی و فضل و رحمت آفریننده ما بگذارید، می‌توانیم بگوئیم به دلیل کمتر بودن بافت پیوندی به نسبت سایر غذاهای گوشتی، گوشت ما نرم‌تر است و این واقعیت به‌خصوص پس از پخت مشخص می‌شود. به همین دلیل برای افراد مسن که به دلیل وضعیت دهان و دندان کمتر قادر به جویدن و هضم غذا هستند، بسیار مفیدیم.

صدف‌های دریایی هم حرفی برای گفتن دارند!

به دلیل اینکه در کشورمان به عنوان خوراک از آنها استفاده نمی‌شود، فرصت معرفی را به صدف‌ها نمی‌دهیم ولی از خاصیت درمانی آنها از زاویه دیگری می‌گوییم. متخصصان گیاهان دریایی در آلمان پس از تحقیقات ۳ ساله به تازگی اعلام کردند صدف‌ها، دارای نوعی ماده چسبنده هستند که در التیام زخم‌های داخلی بسیار مؤثرند. محققان آلمانی می‌گویند صدف‌های گیاهی موجود در عمق دریاها و رودخانه‌ها کاربرد پزشکی دارند و در اعمال جراحی داخلی و در جراحی‌های باز به عنوان ماده چسبنده قوی استفاده می‌شوند.

جلبک‌های دریایی

جلبک‌های دریایی (۳) از طریق تمامی سطح‌شان غذای خود را از دریا دریافت می‌کنند و سرشار از مواد مغذی هستند و منبع غذایی بسیاری از مواد معدنی همچون فسفر، ید، کلسیم، منیزیم و پتاسیم به حساب می‌آیند. جلبک‌ها نه تنها برای بازسازی سلول‌های مغزی مفیدند، بلکه خواص بسیار دیگری هم دارند. مثلاً مطالعات نشان داده‌اند، ترکیبات تشکیل دهنده جلبک‌ها رقیق‌کننده و پاک‌کننده خون هستند و به همین دلیل مصرف آنها برای بیماری‌های قلبی مفید است. به علاوه سرشار از انواع آنتی بیوتیک‌ها بوده و به تقویت سیستم ایمنی بدن کمک می‌کنند. جلبک‌ها موجب کاهش چربی خون شده و برای کاهش وزن مفیدند و با تنظیم عملکرد روده‌ها به بهبود مشکلات روده‌ای و یبوست کمک می‌کنند ...

پس تا اینجا نتیجه می‌گیریم اگر رژیم دریایی که همیشه رعایت اعتدال و شکرگزاری را به ما توصیه می‌کند رعایت کنیم، به دلیل دریافت بیشتر عناصر غذایی مورد نیاز مغز و جسم، از سلامتی و تیزهوشی بیشتری بهره می‌بریم و درصد ابتلاء به انواع بیماری‌ها در ما کاهش خواهد یافت.

اما نکات لازم در مصرف ماهی و میگو

اول. وجود جیوه در طبیعت که نتیجه آلودگی صنعتی است باعث شده اغلب ماهی‌ها و خوراکی‌های دریایی حاوی مقداری جیوه باشند. به خصوص برخی از ماهی‌های سالخورده دارای مقداری آلودگی هستند که برای مغز مضر است.

دوم. ماهی اگر مانده و کهنه باشد، هضم و تحلیل آن مشکل بوده و تولید مسمومیت‌هایی در بدن خواهد کرد. ماهی تازه را می‌توان از چشم‌هایش شناخت؛ چشم‌های ماهی تازه، براق و برجسته است در حالی که ماهی مانده چشم‌های تورفته و کدر دارد. همچنین گوشت ماهی تازه، محکم و در عین حال قابل ارتجاع است، یعنی اگر انگشت خود را روی آن بگذاریم به آسانی فرو نمی‌رود و اثر انگشت روی آن باقی نمی‌ماند.

سوم. ماهی اگر چه یک خوراک لذیذ و مقوی است، ولی بعضی افراد نسبت به آن حساسیت دارند و بعد از خوردن آن بعضی واکنش‌ها مثل آسم، التهابات پوستی و سردرد در بدن‌شان ظاهر می‌شود.

چهارم. خوشبختانه در شمال و جنوب ایران انواع و اقسام ماهی با فواید و تنوع زیاد و مزه‌های متفاوت وجود دارد، که مصرف آن به صورت کبابی، تنوری و یا پخته بهتر از سرخ شده آن است.

پنجم. در نهایت به عرض‌تان برسانم که در مورد خوردن ماهی‌های بدون فلس، محققان ژاپنی بعد از آزمایشاتی به این نتیجه رسیده‌اند که چنین ماهی‌هایی مبتلا به زخم‌های جلدی ریز و عفونی می‌شوند که هیچ آنتی‌بیوتیکی قادر به معالجه آنها نیست و مصرف این گونه ماهی‌ها در انسان تولید بیماری می‌کند.■

تحقیق و تألیف: ترگل شعبانخانی

پی‌نوشت:

۱- اشاره به آیه قرآن : « اگر بخواهید نعمت های خدا را شمار کنید، شمار کردن نتوانید». (النحل: ۸۱)

۲- Dr.Joel Kremer

۳- مصرف این ماده غذایی در ایران تازگی دارد در حالی که ژاپنی ها از آن به مقادیر زیادی استفاده می‌کنند طوری که در زیر دریا مزارعی از این گیاهان تأسیس کرده اند. ولی این روزها ترکیبات جدید این ماده غذایی به شکل خشک شده و پودر آن به صورت مکمل های غذایی در داروخانه ها آمده است.

[۱]با این حال هنوز اغلب ما به اهمیت این برکت، یعنی ارزش ماهی و برخی غذاهای دریایی که خداوند در اختیار ما قرار داده است، توجه چندانی نداریم. گاهی آن را در برنامه غذایی خود، مثل بعد از اینکه این مقاله را خواندیم، می‌گنجانیم و بعد از مدتی هم آن را فراموش می کنیم.

سپر نفت

◀ هرچند ایران برای پیشبرد برنامه هسته‌ای خود یک سپر نفتی قدرتمند در اختیار دارد اما فرصت استفاده از این سپر رو به اتمام است. اما چرا؟ علت را باید در برنامه‌های یکی از کشورهای حاشیه خلیج فارس جستجو نمود.

فیلم اخیر «جرج کلنی» (۱) با عنوان «سیریانا»(۲) حکایت دسیسه‌ای پیچیده را پیرامون موضوع نفت در یکی از کشورهای عربی به تصویر می‌کشد. در پوستر تبلیغاتی این فیلم، تصویر یک مأمور CIA با دهان و چشمان بسته به چشم می‌خورد و عبارت «همه چیز به هم مرتبط است» در آن پوستر، نشان از به بن‌بست رسیدن مسأله دارد. گرچه فیلم مزبور تخیلی است اما یادآور معضل ایجاد شده برای غرب در قبال برنامه هسته‌ای ایران است.

در طی چهار سال اخیر، تلاش‌های اروپا و ایالات متحده برای مهار برنامه‌های هسته‌ای تهران عملاً بی‌نتیجه بوده است. حتی پس از آنکه در ماه فوریه گذشته، پرونده هسته‌ای ایران از سوی سازمان بین‌المللی انرژی اتمی به شورای امنیت ارجاع شد بازهم اتفاق خاصی در این زمینه نیفتاد. مطمئناً یک دلیل این مسأله آن است که روسیه و چین تمایل چندانی به اعمال فشار به ایران ندارند.

هم‌اکنون چین درصدد است که قرارداد بلندمدتی را به ارزش یکصد میلیارد دلار جهت خرید نفت با ایران امضاء کند. روسیه نیز در حال ساخت راکتورهای هسته‌ای چند میلیارد دلاری در ایران است.

اما علی‌رغم این مسائل باید گفت که آمریکا و غرب نیز در مواجهه با مسأله هسته‌ای ایران بسیار نگران هستند چرا که حتی یک قدم اشتباه در این مسیر می‌تواند به انفجاری در قیمت جهانی نفت منجر شود و این چیزیست که خود ایرانی‌ها هم به خوبی نسبت به آن واقفند. علی‌اصغر سلطانیه، نماینده ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA)، در ماه مارس گذشته گفت: «اگرچه آمریکا قدرت آسیب‌رساندن را دارد اما خودش هم آسیب‌پذیر است. بنابراین اگر آنها این راه را انتخاب می‌کنند پس بگذارید بازی به این سمت برود.»

اساس این معادله بسیار ساده است. اکنون میزان تولید جهانی نفت، به سختی جوابگوی نیاز روزانه ۸۵ میلیون بشکه‌ای در جهان است. بنابراین اگر به هر دلیلی صادرات نفتی ایران که روزانه درحدود

۲/۷ میلیون بشکه از این نیاز را تأمین می‌کند متوقف شود، قیمت جهانی نفت از بشکه‌ای ۶۰ دلار به بیش از ۹۰ دلار افزایش خواهد یافت.

«پیرترزیان»(۳)، بنیان‌گذر مرکز مطالعات استراتژیک نفت در پاریس می‌گوید: «هیچ‌گونه تحریمی نمی‌توان علیه نفت ایران وضع کرد بدون اینکه به بازار جهانی نفت، صدمه‌ای بزند.» یکی از تحلیل‌گران مسائل نفتی نیز که خواست نامش فاش نشود گفته است در حال حاضر ایران در موقعیت قدرت قرار دارد و خود ایرانی‌ها هم به خوبی نسبت به این مسأله واقفند. اکنون بازار پررونق نفت نه‌تنها به عنوان سپری محافظ برای ایران عمل می‌کند بلکه برگ برنده را نیز در اختیار ایران قرار داده است. در واقع ایران قبلاً چنین موقعیت ویژه‌ای را در اختیار نداشت. عباس میلانی، مدیر برنامه ایران در دانشگاه استنفورد معتقد است که امکان وقوع یک شوک نفتی، مانع از هرگونه تصمیم‌گیری برای تحریم نفتی ایران خواهد شد چراکه دنیا و خصوصاً اروپا نمی‌تواند قیمت نفت با بشکه‌ای یکصد دلار را تحمل کند.

اما در آینده‌ای نه‌چندان دور، توانایی سپر نفتی ایران رو به افول خواهد گذاشت و علت این مسأله نیز برنامه توسعه تأسیسات استخراج نفت عربستان خواهد بود. در واقع عربستان سعودی برنامه استراتژیک خود را از یک سو بر تولید بیشتر و از سوی دیگر بر قدرت نفوذ بالاتر در کنترل و تنظیم قیمت نفت در بازارهای جهانی بنا نهاده است.

پس از حملات یازده سپتامبر ۲۰۰۱ و به دنبال آن حمله آمریکا به عراق در ۲۰۰۳، عربستان همواره در جهت تثبیت قیمت جهانی نفت حرکت کرده است. البته فعلاً عربستان در این راستا چندان موفق نبوده است چراکه از یک سو میزان تقاضای نفت در بازارهای چین و هند و جنوب شرقی آسیا رشد فزاینده‌ای داشته و از سوی دیگر تولید نفت عراق، برخلاف آنچه پیش‌بینی می‌شد افزایش نیافته است.

هرچند ایران برای پیشبرد برنامه هسته‌ای خود یک سپر نفتی قدرتمند در اختیار دارد اما فرصت استفاده از این سپر رو به اتمام است. اما چرا؟ علت را باید در برنامه‌های یکی از کشورهای حاشیه خلیج فارس جستجو نمود.

اما در سال ۲۰۰۵، عربستان پروژه‌ای را به ارزش ۵۰ میلیارد دلار آغاز نمود تا بتواند قدرت تأثیرگذاری و نفوذ خود را در بازار جهانی نفت افزایش دهد. بر مبنای این پروژه، عربستان خواهد توانست تا پایان سال ۲۰۰۹، تولید نفت خود را از ۱۱ میلیون به ۱۲/۵ میلیون بشکه در روز افزایش دهد. در صورتی که

چنین اتفاقی بیفتد، حساسیت بازار جهانی نفت نسبت به توقف صادرات نفتی ایران به‌طور چشمگیری کاهش خواهد یافت چراکه عربستان قادر خواهد بود مقدار زیادی از این کاهش را با افزایش تولید خود جبران نماید. بنابراین همان‌طور که ترزیان می‌گوید، ایران فرصتی دو تا سه ساله برای تکمیل برنامه هسته‌ای خود در زیر این سپر نفتی در اختیار خواهد داشت (شاید به همین دلیل بود که حمیدرضا آصفی، سخنگوی سابق وزارت امور خارجه ایران در یک کنفرانس خبری که در ماه مارس سال میلادی گذشته برگزار شده بود اعلام کرد که ما باید با سیاست وقت‌کشی اروپاییان مقابله کنیم).

به هر حال، مسأله هسته‌ای ایران ما را به یاد همان نوشته روی پوستر فیلم سیریانا می‌اندازد. پیشرفت برنامه هسته‌ای ایران، ظرفیت تولید نفتی عربستان، تثبیت وضعیت عراق: همه چیز واقعاً به هم مرتبط است.■

کریستوفر دیکی (۱)
ترجمه: مهندس مصطفی جهانیان

پی‌نوشت:
1-George Clooney
2-Syriana
3-Pierre Terzian
4-Christopher Dickey

منبع:
Foreign Policy, May-June 2006

اگر ... پس ...

◄ این تیتر را می‌توان فرمول مدیریت اقتضائی دانست. روشی برای راهبرد سازمان و یا تیم‌های درون یک سازمان. شناخت صحیح مسئله و تحلیل وضعیت را در «اگر» جای می‌دهیم و گزینه انتخابی از میان گزینه‌های پیشنهادی را بعد از «پس». باید برای تیزبینی تمرین کرد. مشاهده خوب به دنبالش تحلیل صحیح از وضعیت و بدنبال آن بهبود شرایط را به دنبال خواهد داشت. پس بگذارید الگوهای مدیریتی - ارتباطی را در این روش با هم مرور کنیم.

چهار گزینه عبارتند از:

۱-واگذاری
۲-مشارکت
۳-مشاوره
۴-آمرانه

حالت اول:

اگر در یک تیم کاری و یا یک جلسه یا یک پروژه، عمدهٔ اطلاعات نزد مخاطب شما مدیر محترم باشد و پذیرش شما از طرف پرسنل و اعضای تیم‌تان هم زیاد نباشد، همچنین کارکنان از اعتماد به نفس بالا برخوردار بوده و توانائی و انگیزه‌شان هم در حد «چشمگیر» باشد، آن وقت چه می‌کنید؟ کدام گزینه را انتخاب می‌کنید؟

در مدل مدیریت اقتضائی جواب این است ... **پس** واگذاری؛ یعنی گزینه ۱.

واگذاری یعنی چه؟ یعنی در سازمان در تیم پروژه یا جلسه، مسئولیت تصمیم‌گیری و پیاده‌سازی را خوب است مدیر به افراد واگذار

کند. مدیر در این فضا بهتر است گوش کند و پاسخ دهد. نقش مدیر در این فضا حمایتی است و تسهیل‌گر. فضای مکالمه در این شکل کاملاً باز است چون مدیر به کارکنان خود چه از بعد آمادگی کاری وچه روانی اعتماد دارد.

حالت دوم:

اگر در یک تیم کاری و یا یک جلسه یا یک پروژه همچون مورد قبلی باز هم اطلاعات به طور عمده نزد مخاطب شما باشد و پذیرش شما از طرف پرسنل و اعضای تیم شما زیاد نباشد، و همچنین آنها از دانش و مهارت کافی و انگیزه «نسبتا بالا» برخوردار باشند چه می‌کنید؟ کدام گزینه را انتخاب می‌کنید؟

در مدل مدیریت اقتضائی جواب این است ... **پس** مشارکت؛ یعنی گزینه ۲.

یعنی چه؟ فرق مورد اخیر با قبلی در توانایی و خواست کارکنان است در مورد قبلی کارکنان، هم از آمادگی کاری بالا و هم از آمادگی روانی خوب برخوردارند اما شرایطی است که کارکنان آمادگی کاری دارند اما از آمادگی روانی و عاطفی مناسبی برخوردار نیستند اینجاست که واگذاری به صلاح نیست بهتر است مدیر مشارکتی عمل کند یعنی نظرات خود را با دیگران سهیم کند و تصمیم‌گیری گروهی را تسهیل کند.

حالت سوم:

اگر در یک تیم کاری و یا یک جلسه یا یک پروژه، مانند دو مورد قبلی عمدهٔ اطلاعات نزد شما باشد ولی «تا حدودی» نیز در اختیار سایرین، همچنین پذیرش شما از طرف پرسنل و اعضای تیم شما کامل نباشد و آنها از نظر دانش و مهارت کاری در سطح نسبتا مطلوبی باشند، اما از انگیزه متوسط و رو به پایین برخوردار باشند، در این حالت چه باید کرد؟ کدام گزینه را انتخاب می‌کنید؟

جواب این است ... **پس** مشاوره‌ای و اقناعی؛ یعنی گزینه ۳.

یعنی چه؟ یعنی مدیر تصمیمات خود را توضیح می‌دهد و فرصتی را برای روشن کردن افراد فراهم می‌آورد. یعنی تصمیم را گرفته و انگار در این روش با بیان آن یک رای اعتماد در موضوع می‌گیرد در این منش از مدیریت اقتضائی شروع کارها و پیشنهادات عمدتا با مدیر است ولی انتظار واکنش از کارکنان در این فضا وجود دارد.

حالت چهارم:

اگر در یک تیم کاری و یا یک جلسه یا یک پروژه هم‌چون موارد قبلی باز اطلاعات عمدتاً نزد شما مدیر محترم باشد و تا حدودی نیز در اختیار سایرین، همچنین پذیرش شما از طرف پرسنل و اعضای تیم شما کامل باشد، شما چه شیوه‌ای را انتخاب می‌کنید؟

در مدل مدیریت اقتضائی جواب این است ... **پس** آمرانه؛ یعنی گزینه۴.

یعنی چه؟ یعنی مدیر بهتر است دستورالعمل‌های مشخصی را تعیین کند و از نزدیک عملکرد کارکنان را مورد نظارت قرار دهد. در این فضا مکالمه یک طرفه و از مدیر به کارکنان است. ارائه مطلب از طرف کارکنان معمولاً بسته است و همچنین نظرات و احساسات طرف مقابل در نظر گرفته نمی‌شود.

این چهار گزینه در شیوه مدیریت اقتضائی در نظر گرفته می‌شود باید مواظب باشیم که شیوه مدیریت ما باید بر اساس تحلیلی از فضای موجود باشد اگر امروز از یک شیوه مدیریت در فضایی بهره گرفتیم، معلوم نیست همین روش برای شرایط فردا هم موثر باشد. چرا که شرایط فردا، شرایط امروز نیست. امروز اگر به عنوان یک مدیر از فضای آمرانه نتیجه گرفتیم این درست نیست که تصور کنیم فردا نیز در سازمان همین روش پاسخگو است. چرا که همراهان ما در سازمان یعنی کارکنان، ماشین نیستند بلکه انسانند. یعنی «هستی شکل‌پذیر و تبدیل شدنی‌اند.»■

تألیف: آرین پناهپور

آینده کوانتومی

فرض انقلابی برای آینده جهان

تا به حال از طرف گروه سناریوهای جهانی، آینده‌هایی محتمل تصویر شده است. سناریوهای مذکور شامل نتایج مدل‌های شبیه‌سازی، روندهای کلیدی جمعیت شناختی، اقتصادی، زیست‌محیطی و نیز داستان‌های توصیف کننده زندگی انسان‌های آینده است. اعضای گروه سناریوهای جهانی برای این سناریوها داستان‌های مفصلی تدوین و نام آن‌ها را «تاریخچه‌های آینده» گذاشته‌اند. این داستان‌ها به شکلی نوشته شده‌اند که گویا افرادی در پایان قرن بیست و یکم خواسته‌اند برای روایت رویدادهای ابتدای قرن بیست و یکم، جهان را ساخته و مقاله‌ای تاریخی در یک مجله چاپ کنند. قصد اصلی گروه مذکور از ابداع این سناریوها فراهم‌سازی مبنای استدلال درباره‌ی اقدامات کوتاه‌مدت مشخص و هم‌چنین ارائهٔ استراتژی‌های مدیریت ریسک است. این سه دسته با نام‌های سناریوی جهان‌های متعارف، سناریوی توحش و بربریت، سناریوی گذار بزرگ انتخاب شدند.

از طریق این سه دسته، جوهره‌ی اصلی چالش‌های درازمدت فراروی جهان امروز نشان داده می‌شود.

در سناریوی جهان‌های متعارف، تغییر به صورت تدریجی ادامه یافته است. در این سناریو، ارزش‌ها و نهادهای بشر در پایان قرن بیست و یکم بدون ظهور هیچ‌گونه ناپیوستگی یا رویدادی شگفت انگیز، شبیه امروز خواهد بود. اما در خانواده سناریوی توحش، آینده‌ای به تصویر کشیده می‌شود که بحران‌های فزاینده و رو به گسترش، فراتر از ظرفیت نهادهای امروزی جوامع خواهد شد به گونه‌ای که نهایتاً بنیان‌های اجتماعی، اقتصادی و اخلاقی فرو پاشیده و تمدن بشر با حرکت به سمت هرج و مرج یا استبداد کامل، انحطاط خواهد یافت. در نهایت، در خانواده سناریوی گذار بزرگ، به‌خاطر تغییر و جابه‌جایی عمیق و به‌هنگام ارزش‌ها و نهادهای بشری، آینده‌ای کاملاً متفاوت ساخته خواهد شد. در واقع، در سراسر جهان مردم به کیفیت بالای زندگی، رفاه مادی، همبستگی‌اجتماعی و حفاظت از طبیعت دست یافته و بر آن تأکید می‌ورزند.

در این میان، تنها سناریوی گذار بزرگ قادر به مواجهه با طوفان‌های پیش‌روی

واقعیت این است که تحولات تکان‌دهنده‌ای که اکنون تجربه می‌کنیم پرهرج و مرج و تصادفی نیستند بلکه در واقع الگویی مشخص و روشن و متمایز دارند.

جوامع بشری و پرهیز از پیامدهای زیان‌بار خواهد بود. بنابراین، گروه مذکور براساس این سناریوها پیشنهاد می‌کند که مهم‌ترین گامی که جامعه باید به منظور توسعه‌ی پایدار درازمدت بردارد، انجام اقدامات کوتاه‌مدت و به‌موقع برای تغییر ارزش‌هایی است که به انتخاب‌های آینده جوامع بشری شکل می بخشد.

بدیهی است که سناریوی «توحش و انحطاط تمدن»، آینده‌ای است که باید از آن اجتناب کرد. از طرف دیگر سناریوی «جهان‌های متعارف»، که خرد متعارف کنونی را در خود جای داده است، نیز به صورت سطحی جالب و عامه پسند است اما به باور اعضای گروه سناریوهای جهانی چنین آینده‌ای اتکا پذیر نیست. اما چنین دیدگاهی در میان مردم وجود دارد که تصور می‌کنند دنیایی که می‌شناسند تا ابدیت به همین شکل دوام خواهد داشت. برای آنان مشکل است که شیوهٔ واقعاً متفاوتی برای زندگی خود، یا تمدنی کاملاً نوین را تصور کنند. البته آنها به خوبی می‌دانند که امور در تغییرند. اما خیال می‌کنند که تغییر و تحولات کنونی از کنار آنها به آرامی خواهد گذشت و هیچ چیز قادر نخواهد بود چهارچوب اقتصادی و ساخت سیاسی جامعه را مورد تهدید قرار دهد، به‌طور قطع انتظار دارند که آینده تداوم حال باشد. این تفکر خطی به اشکال گوناگون عرضه می‌شود و مبنای تصمیمات افراد و سیاستمدران قرار می‌گیرد. رخدادهای اخیر این تصویر اطمینان بخش دربارهٔ آینده را متزلزل ساخته است. در عین حال، رسانه‌ها، بی‌وقفه و پی‌درپی نوآوری‌ها، واژگونی‌ها، حوادث عجیب و غریب، کشتار، آدم ربایی‌ها، پرتاب موشک فضایی، سقوط دولت‌ها، یورش تکاوران و جنجال‌هایی را که ظاهراً هیچ ارتباطی با هم ندارند گزارش می‌کنند. با توجه به علائم و نشانه‌های ظهوریافته، واقعیت این‌طور می‌رساند که جامعهٔ فردا را نمی‌شود دنبالهٔ جامعهٔ امروز دانست، آنگاه که نهایتاً آن را درک کردیم بسیاری از رخدادهای بی‌معنا ناگهان قابل فهم می‌شوند.

در یک طرف، طرفداران نظام صنعتی قرار دارند و در طرف دیگر میلیون‌ها نفر از افرادی که روز به روز هم تعدادشان بیشتر می‌شود درک کرده‌اند که فوری‌ترین مسایل جهان از قبیل غذا، انرژی، کنترل تسلیحات، ازدیاد جمعیت، نفت، منابع طبیعی، محیط زیست، آلودگی هوا، مسایل

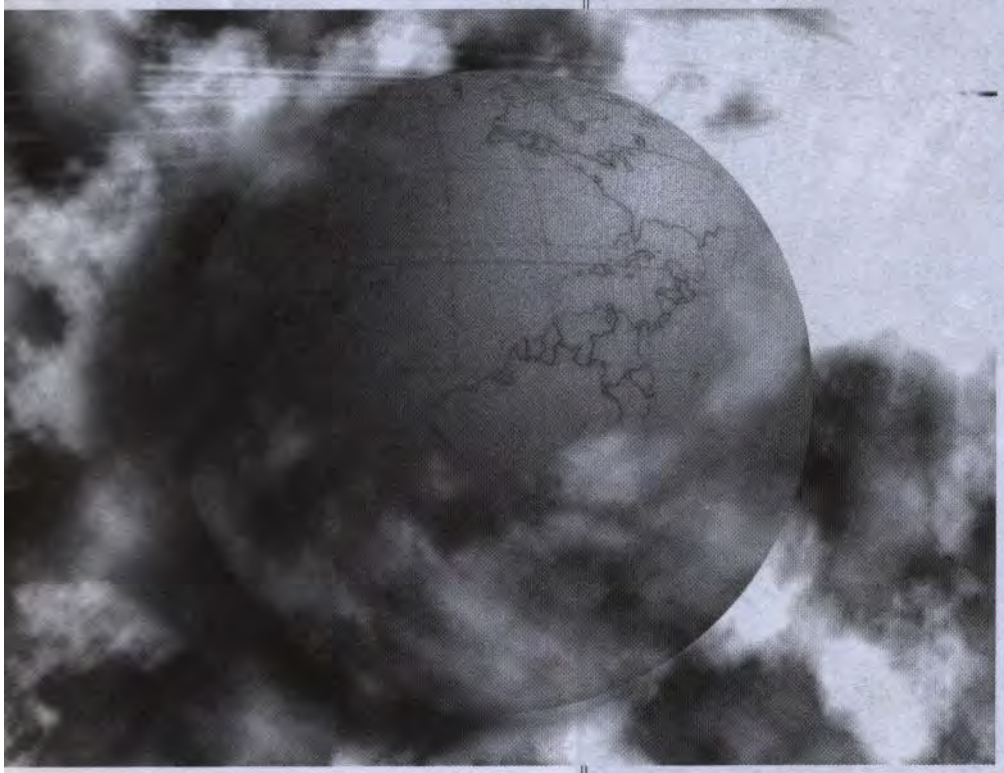

سالخوردگان، تزلزل جامعه‌ی شهری، نیاز به کار مولد، و سودمند را نمی‌توان در چهارچوب نظام صنعتی حل کرد. در واقع این تعارض «منازعه بزرگ» فردا است.

واقعیت این است که تحولات تکان دهنده‌ای که اکنون تجربه می‌کنیم پر هرج و مرج و تصادفی نیستند بلکه در واقع الگویی مشخص و روشن و متمایز دارند. بیش از همه فرض بر این است که این تحولات تراکم پذیرند و در نهایت به تحولی عظیم در شیوهٔ زندگی، کار، تفریح و تفکر منتهی می‌شوند و بالاخره این‌که آینده‌ای مطلوب و معقول امکان پذیر است. به عبارت دیگر، این فرض مبتنی بر این است که ما آخرین نسلی هستیم از یک تمدن کهن و اولین نسل از یک تمدن نوین. به‌طور خلاصه، حوادث کنونی چیزی نیست مگر یک انقلاب جهانی و یک جهش کوانتومی در تاریخ.■

تألیف: نونا صالحی

منابع:
۱- سناریوهای جهان آینده،
گزارشی از فعالیت گروه سناریوهای جهانی
۲-موج سوم، آلوین تافلر، ترجمه شهیندخت خوارزمی

سیری در دنیای تکنولوژی

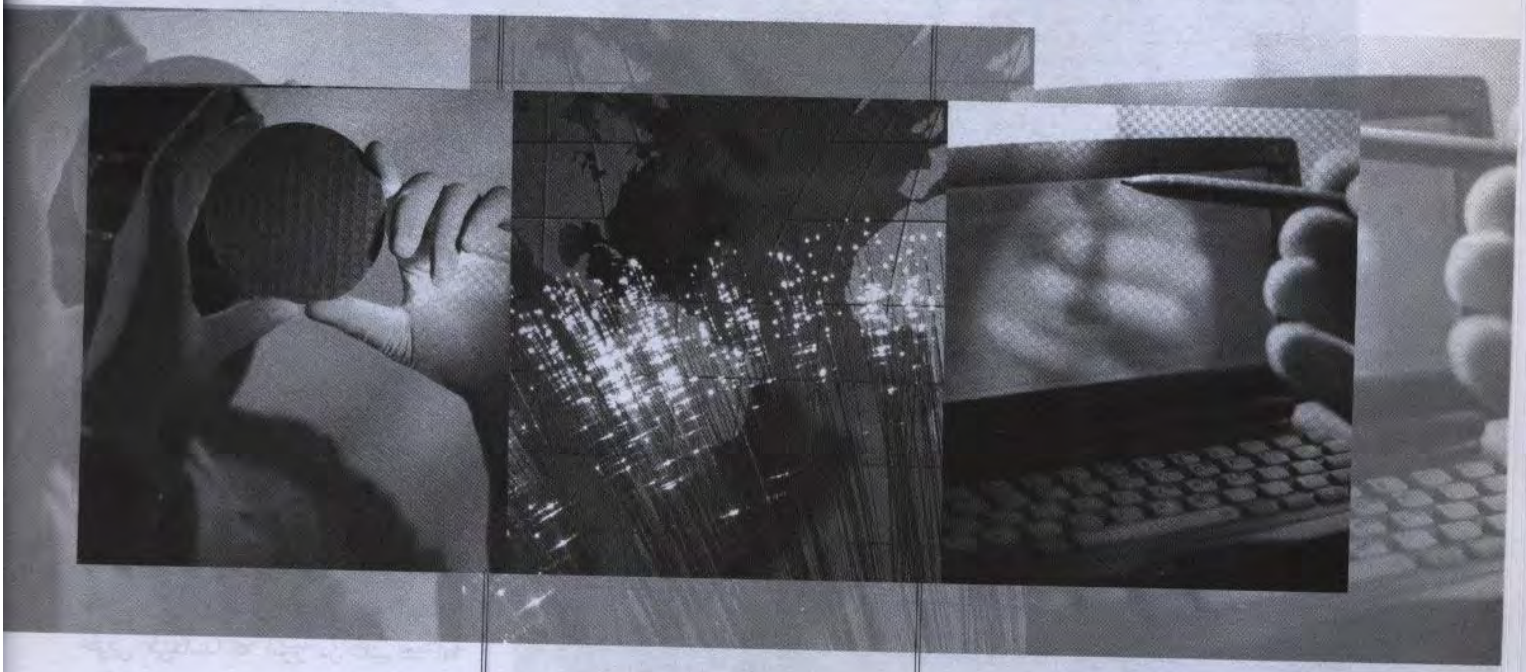

اولین معده مصنوعی جهان ساخته شد

دانشمندان انگلیسی اولین معده مصنوعی جهان را که یک جعبه درخشان و برخوردار از فناوری بالاست و عملیات گوارش انسان را شبیه سازی می‌کند، طراحی کردند. این وسیله در مقابل آنزیم‌ها و اسیدهای خورنده موجود در شکم انسان مقاومت می‌کند، ممکن است در نهایت به توسعه روند تولید مواد بسیار مغذی همچون غذاهای مبارزه کننده با چاقی کمک کند. این غذاها احساس سیری را در معده ایجاد می‌کنند. این معده مصنوعی از یک مدل دو بخشی و کمی بزرگ‌تر از یک رایانه رومیزی تشکیل شده است. نیمه بالایی این معده از یک قیف ساخته شده که در آن غذا، اسیدهای معده و آنزیم‌های گوارشی با هم ترکیب می‌شوند.

پارچه‌های ضد میکروب به بازار می‌آیند

دانشمندان علم نانوتکنولوژی در تایلند موفق شده‌اند پارچه‌هایی را تولید کنند که از خاصیت ضد میکروب برخوردار هستند. پیراهن‌هایی با پارچه‌هایی از جنس نانو، اکنون لباس مدارس و محصولات ابریشم و نخ را هدف قرار داده‌اند. همچنین اونیفورم‌های نانو در مقابل عرق و چرک مقاوم هستند و به آسانی تمیز می‌شوند.

فناوری نوین برای جلوگیری از خواب راننده

سیستم پیش‌گیری از خوابیدن رانندگان در حین رانندگی ساخته شد. یک شرکت فرانسوی سامانه ساده و کوچکی را پشت گوش راننده قرار می‌دهد که حرکات سرراننده را کنترل می‌کند که در صورتی‌که علائم به خواب رفتن راننده دریافت کند با صدای بوق به راننده و سر نشینان هشدار می‌دهد. یک شرکت خودروسازی نیز برروی خودرو سامانه‌ایی شبیه رادار نصب کرده‌است که حرکات سرراننده را کنترل می‌کند و مانع از خوابیدن راننده می‌شود.

طراحی اولین میکروفون نامرئی در دنیا

اولین میکروفون نامرئی طراحی شده ویژه تلفن همراه طراحی شد. به کمک این میکروفون جدید طراحی شده بزودی استفاده از تلفن‌های همراه و دستگاه‌های پخش موسیقی برای سایر

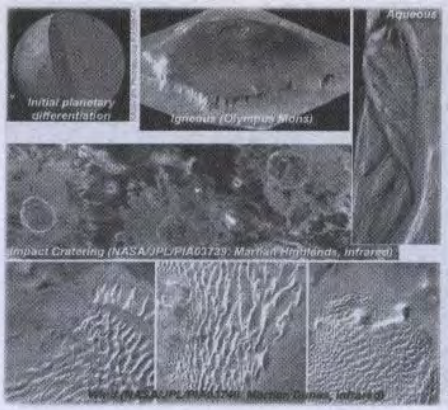

افراد (غیر از شخص کاربر) قابل مشاهده نخواهد بود. این میکروفون پیشرفته از یک تراشه پردازشگر سیگنالی بهره‌مند است که با توجه به اندازه بسیار کوچک آن مستقیماً داخل گوش قرار می‌گیرد و به راحتی قابل رویت نخواهد بود. این پردازشگر سیگنالی دیجیتالی، امکان تفکیک صداهای محیط اطراف و سیگنال‌های صوتی ساطع شده از دستگاه را می‌دهد. این میکروفون برای مشترکان تلفن همراه بسیار مفید خواهد بود و انتظار می‌رود در آینده‌ی نزدیک جایگزین مناسبی برای هندزفری باشد.

ساخت تلفن همراهی برای رفع افسردگی

مخترعان آمریکایی نوعی گوشی همراه مجهز به تجهیزاتی سبک ساخته‌اند که موجب می‌شود «اختلالات ناشی از تغییر فصول» معروف به SAD (غمگین) در افراد برطرف شود. حالا که از تلفن همراه گفتیم یک خبر دیگر جا نماند این‌که یک شرکت تولید کننده تلفن‌های همراه در کره جنوبی نسل جدیدی از محصولات خود را طراحی و روانه بازار کرده است که دارای قابلیتی هم چون تبدیل متون مختلف به «بیان شفاهی» در سطحی بسیار واضح است. این تلفن همراه این قابلیت را دارد که متون را به زبان‌هایی هم چون روسی، انگلیسی و چینی قدیمی به صورت بیان شفاهی برگرداند.

عصای هوشمند، اورژانس را خبر می‌کند

دانشمندان آلمانی عصایی ساختند که در صورت زخمی شدن صاحب خود فوراً به اورژانس خبر می‌دهد. این عصا به سنسورهایی مجهز است که از قابلیت تشخیص وضعیت خود به حالت عمودی یا افقی برخوردار است. زمانی که این عصا روی زمین می‌افتد، یک ریزتراشه کوچک به‌طور خودکار یک پیام ضبط شده را به صاحب عصا می‌فرستد و از او می‌خواهد که عصا را از روی زمین بردارد. در صورتی که این پیام مکرراً از سوی فرد نادیده گرفته شود، سنسورها سیگنالی به رایانه‌ای ارسال می‌کنند و از آن طریق کارکنان اورژانس از وضعیت بیمار مطلع می‌شوند. بنا بر گزارش پایگاه اطلاع رسانی «دیلی میل»، این عصای پیشرفته برای نجات جان سالمندان و افراد بیماری که تنها زندگی می‌کنند و یا در صورت زمین خوردن در معرض خطر مرگ قرار می‌گیرند، ساخته شده است.

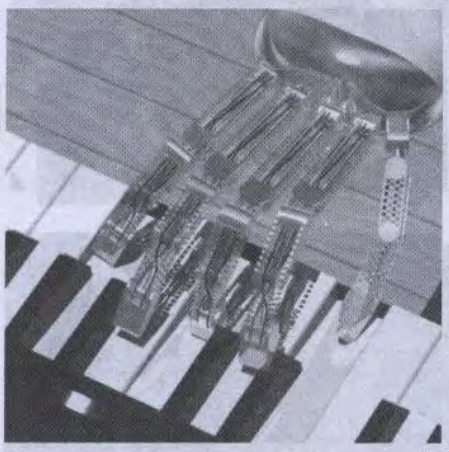

خورشید در نقش خنک‌کننده

فناوری استفاده از نور خورشید برای تولید انرژی هرروز در حال پیشرفت و گسترش است. پژوهشگران با کمک نور خورشید که منبع گرماست، موفق به تولید سیستم خنک کننده جدیدی شده‌اند که از راه ترکیب سلول‌های خورشیدی با المنت‌های ترموالکتریکی می‌تواند بطری آب را زیر نور خورشید خنک کند. در حال حاضر این فناوری برای استفاده در فضاهای خانگی و خنک کردن خانه‌ها از راه شیشه پنجره‌ها یا دیوارها قابل بهره برداری است. این سیستم خنک‌کننده امکان سرد کردن بطری‌های آب و نیز شیشه‌های اتومبیل را با کمک نور خورشید فراهم می‌کند.

عینک ضد افسردگی و خستگی ساخته شد

دانشمندان عینکی ساخته‌اند که احساس خستگی، افسردگی و کسالت را از بین می‌برد. دانشمندان سازنده این عینک معتقدند: این عینک برای ساکنان نیم‌کره شمالی زمین که در زمستان به سبب کوتاه بودن طول روز دچار افسردگی و کسالت هستند مناسب است. تاریکی چشم انسان را به ترشح هورمون خواب تحریک می‌کند و با آغاز روشنایی روز ترشح این هورمون کاهش می‌یابد. ترشح این هورمون توانایی بدن انسان را به پایین‌ترین حد می‌رساند. تابش نور این عینک به چشم به مدت نیم ساعت سبب می‌شود، مغز انسان پیام‌های

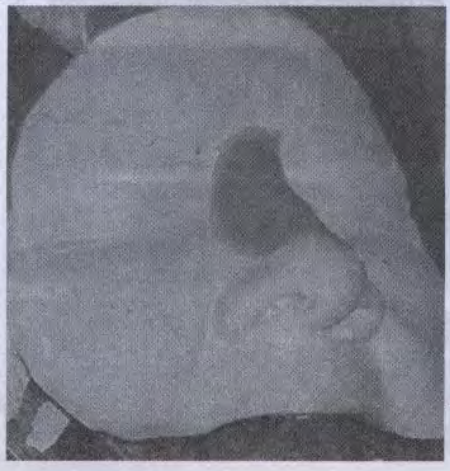

کاذبی مبنی بر طلوع افتاب دریافت کند و در پی آن دستور کاهش ترشح هورمون خواب را صادر می‌کند و ساعت بیولوژیکی بدن را مثل ساعات صبح تابستان به حرکت درمی‌آورد.

ژاپن روبوت همبازی کودکان ساخت

یک شرکت ژاپنی روبوتی تولید کرده است که با کودکان بازی می‌کند. این روبوت ضمن بازی و همنشینی با کودکان، با آنان حرف می‌زند و بدون خستگی به سئوالاتشان پاسخ می‌دهد. این روبوت که نام آن پاپیرو است توانایی انجام حرکات موزون و آوازخواندن را دارد و از طریق دوربین‌هایی که روی بدنه آن نصب شده است، حرکات کودکان را تقلید می‌کند. علاوه بر این مادر کودک می‌تواند از طریق ارتباط با این روبوت به‌وسیله تلفن همراه کودک خود را کنترل کند و در صورتی که کودکش در معرض خطر قرار دارد از طریق روبوت به وی هشدار دهد.

ساخت لباس لاستیکی برای محافظت بدن از تسلیحات هسته‌ای

دانشمندان آمریکایی لباسی لاستیکی از کریستال‌های مایع ساختند که از بدن در مقابل مواد شیمیایی مختلف از جمله تسلیحات هسته‌ای حفاظت می‌کند. به گفته محققان، این لباس سبک‌وزن است و زمانی که فرد آن را بر تن دارد به راحتی قادر به نفس کشیدن است. همچنین خطر گرمازدگی را به حداقل کاهش می‌دهد.

استفاده از میدان مافوق صوت برای شناور کردن اشیاء

دانشمندان ایده جدید شناورساختن اشیا، حیوانات و حشرات با استفاده از میدان‌های صوتی را به واقعیت تبدیل کردند. دانشمندان دانشگاه پلی تکنیک در «ژیان» چین با استفاده از میدان‌های مافوق صوت موفق شدند تا ذرات کوچک، حشرات و حتی ذرات سنگین جیوه را به حالت شناور درآورند. محققان دریافتند که می‌توانند مورچه‌ها، زنبورها، عنکبوت‌ها، کفش دوزک‌ها و حتی ماهی‌ها را نیز تا ارتفاعی کمی بیش از یک اینچ با استفاده از این تکنیک در هوا شناور کنند.

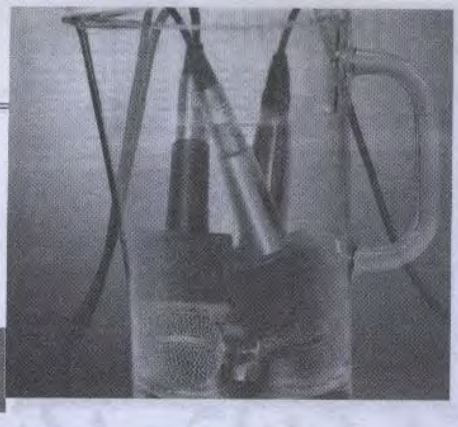

گوشی طبی مقاوم به صدا برای حفظ جان انسان‌ها در شرایط بحرانی

دانشمندان یک گوشی طبی جدید مصون به صدا ساختند که پزشکان را در نجات جان انسان‌ها در میادین جنگی، شرایط ویژه به هنگام وقوع بلایای طبیعی و شرایط اورژانسی پر سر و صدا یاری می‌دهد. پزشکان با استفاده از این گوشی می‌توانند اصوات داخل بدن را برای بررسی وضعیت قلب، رگ‌ها، ریه و دیگر اندام‌ها پس از وارد آمدن آسیب یا بروز بیماری‌ها شناسایی کنند.

ناسا: به تازگی، آب بر سطح مریخ جریان یافته

ناسا می‌گوید: شواهد «قانع‌کننده‌ای یافته است دال بر آن‌که آب در شکل مایع آن اخیراً بر سطح مریخ جاری شده‌است. این یافته بر وزن نظریه‌هایی که می‌گوید مریخ احتمالاً دارای شرایط لازم برای پیدایش حیات است می‌افزاید. به گزارش بی.بی.سی، ظاهر این آبراهه‌ها که در عکس‌های یکی از ماهواره‌های ناسا آشکار شده حاکی از آن است که آب احتمالاً در چند سال اخیر روی سطح سیاره سرخ جریان داشته است. با این حال برخی دانشمندان فکر می‌کنند که این آبراهه‌های تازه می‌تواند ناشی از جاری شدن دی اکسید کربن مایع بوده باشد. دانشمندان با مشاهده این شیارها در عکس‌های فضاپیمای «ام‌جی‌اس» (مطالعه‌گر سراسری مریخ) نتیجه‌گیری کرده‌اند که عمر آنها زیاد نیست و در اثر جاری شدن تندآب‌ها از صخره‌ها و دیواره‌های گودال‌های سطح این سیاره به وجود آمده است.

نرم افزار تشخیص عصبانیت از صدا

نرم افزار جدیدی تولید شده است که با دقت زیاد عصبانیت افراد را از روی صدای آنها تشخیص می‌دهد. پایگاه اینترنتی فن آوری اطلاعات خبر داد نرم افزار جدید که سیگارد نام دارد، در کنار دوربین‌های مدار

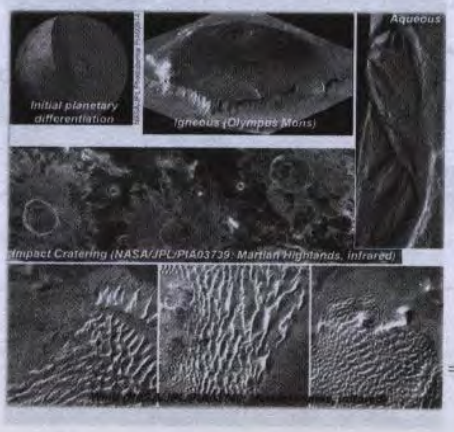

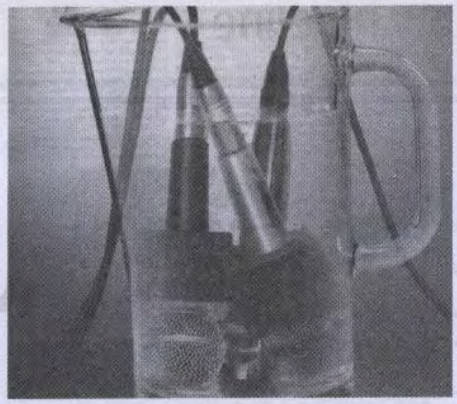

نگهبانان و مسئولان امنیتی را در مکان‌های عمومی مانند ایستگاههای قطار، فروشگاه‌های بزرگ و رستوران‌ها در شناسایی سریع افراد عصبانی و خطرناک یاری کند. به گفته طراحان این نرم افزار علائم صوتی دریافت شده از حس‌گرهای صوتی متعددی که در نقاط مختلف محل مورد نظر نصب شده‌اند در رایانه مجهز به این نرم افزار پردازش می‌شود و به محض تشخیص صدای انسان‌های خشمگین دوربین مدار بسته مربوط به نقطه‌ای که صدا از آنجا دریافت شده است، فعال می‌شود. به این ترتیب مسئولان امنیتی از بروز ناآرامی در آن نقطه آگاه می‌شوند.

دست مصنوعی هوشمند

دانشمندان موفق به ساختن یک دست مصنوعی بسیار سبک شده‌اند که می‌گویند حرکات دست طبیعی را بهتر از همه نمونه‌هایی که تا به حال ساخته شده تقلید می‌کند و قادر است به طور واقعی اجسام را احساس کند. هرکدام از انگشت‌هایش حرکت مستقلی دارد و اند دست انسان، اشیا را به همان شکل بلند می‌کند. دست مصنوعی تازه با ۴۰۰ گرم وزن از دست طبیعی انسان سبک‌تر است.

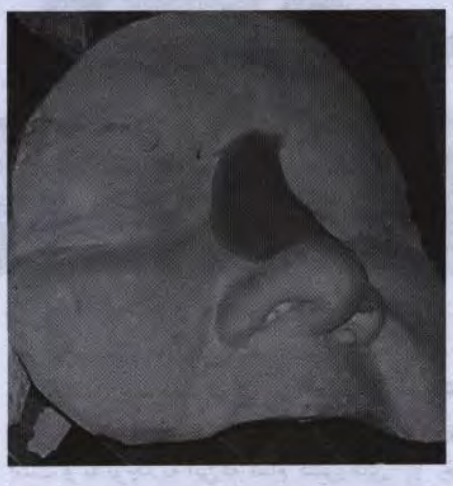

طراحی بینی الکترونیکی برای تشخیص بیماری

یکی از پژوهشگران دانشگاه کارلتون بینی الکترونیکی را برای تشخیص بیماری‌های مختلف طراحی کرد. این بینی الکترونیکی را برای کمک به تشخیص وجود باکتری‌ها به‌خصوص باکتری‌های عامل گلودرد میکروبی یا گلودرد استرپتوکوکی طراحی کرده‌است. این بینی با استفاده از بو تشخیص می‌دهد که آیا فرد سالم است یا به میکروب آلوده شده‌است. پزشکان با استفاده از این دستگاه می‌توانند بدون نیاز به انجام آزمایشات طولانی‌مدت خون، بیماری را تشخیص دهند.

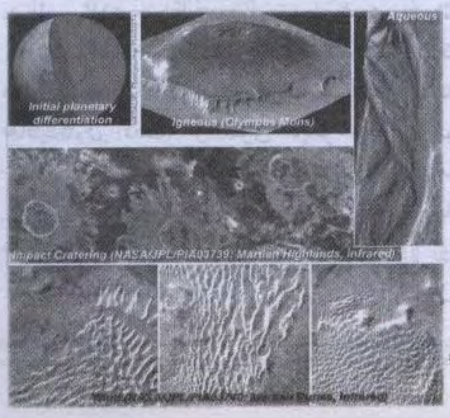

قدرت منطقه

تحلیل قدرت ایران در آینده خاورمیانه

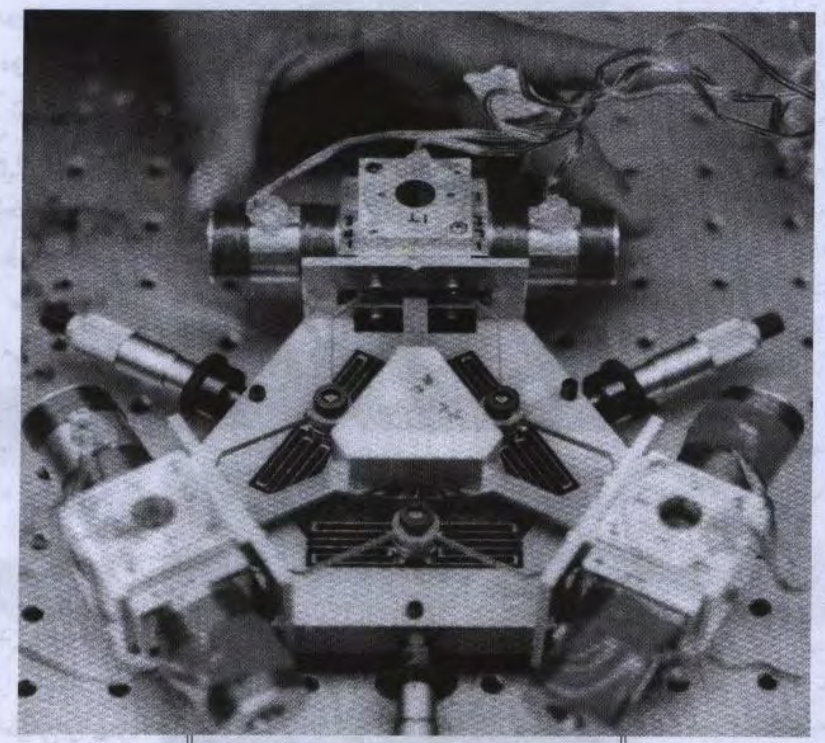

◄ چه نظراتی؟

هانتینگتون: ایران در حال تبدیل به قطب صنعتی است

«ساموئل هانتینگتون» صاحب تئوری «برخورد تمدن‌ها» گفت: کشورهایی همانند ایران خود را به سوی تبدیل به یک عنصر صنعتی سوق می‌دهند. هانتینگتون با اشاره به این‌که نامشخص است که چه کشوری در خاورمیانه به قدرت برتر در منطقه تبدیل خواهد شد، اظهار داشت که ما در آمریکای جنوبی برزیل، در آفریقا آفریقای جنوبی، در مرکز آفریقا نیجریه، در شرق آسیا چین و ژاپن و در جنوب آسیا هند را به عنوان قدرت برتر داریم اما سوال این است که چه کشوری در خاورمیانه از چنین قدرتی برخوردار است؟ این صاحب نظر آمریکایی افزود: اسراییل نسبت به دیگر کشورها در منطقه به مراتب از ظرفیت و توانایی نظامی و اتمی برخوردار است اما کشوری کوچک است و با توجه به این‌که تمام کشورهای دیگر خاورمیانه مسلمان هستند، اسراییل نمی‌تواند قدرت برتر منطقه شود. هانتینگتون گفت: ایران یک امکان برای تبدیل به یک قدرت برتر است اما این کشور شیعه است در حالی‌که عرب‌های منطقه سنی هستند. این یک مشکل است و یا می‌تواند به یک معضل تبدیل شود. به علاوه ایران یک کشور عربی نیست اما اکثر مسلمانان خاورمیانه عرب هستند. هانتیتگتون گفت: از سوی دیگر یک کشور عربیِ نامزد کسب قدرتِ برتر، در منطقه نیز وجود ندارد و در حالی‌که عربستان پول دارد اما کشوری با جمعیت نسبتاً اندک است.

پیش‌بینی رئیس شورای روابط خارجی آمریکا درباره آینده خاورمیانه: ایران قدرت امپراطوری کلاسیک منطقه خواهد شد

رئیس شورای روابط خارجی آمریکا گفت که در خاورمیانه آینده، ایران یک کشور قدرتمند در منطقه و یک قدرت امپراطوری کلاسیک خواهد بود و اسلام خلأهای سیاسی و فکری را پر خواهد کرد. «ریچارد هاس» در گفتگویی با بخش انگلیسی زبان مجله «اشپیگل» خاطر نشان کرد که خاورمیانه قدیمی که من معتقدم به تازگی پایان یافته است، خاورمیانه‌ای بود که آمریکا در آن از سلطه و آزادی مانور زیادی برخوردار بود. نفت انصافاً با بهای پایینی در دسترس و منطقه تا حد زیادی در صلح بود. به نظر من تا حد زیادی به علت تصمیم آمریکا برای رفتن

به جنگ عراق و همچنین تأکید بر توسعه دموکراسی و نبود سیاست انرژی جدی اوضاع در خاورمیانه بدتر شده است. این یکی از گوشه کنایه های تاریخ است که جنگ اول در عراق، جنگ الزامی، آغاز دوره آمریکا در خاورمیانه بوده و جنگ دوم عراق، جنگ انتخاب، به پایان آن سرعت داده است.

نماینده کنگره امریکا: ایران قدرتی کلیدی

یک نماینده کنگره آمریکا اذعان کرد، ایران قدرتی تعیین کننده و مهم در خاورمیانه است. به گزارش شبکه تلویزیونی فاکس نیوز «پیت هوگسترا» عضو کمیته اطلاعاتی مجلس نمایندگان آمریکا با اعتراف به اینکه ایران و سوریه نقش کلیدی در تحولات خاورمیانه دارند، افزود روابط عراق با ایران و سوریه می‌تواند آغاز حرکت به جلو باشد و به پایان بن بست کنونی در عراق بی‌انجامد.

کارشناس موسسه صلح کارنگی: ایران قدرتمندترین کشور خاورمیانه است

کارشناس برجسته موسسه صلح کارنگی گفت که اقدام نظامی واشنگتن بر ضد برنامه هسته‌ای تهران به نفع آن نیست و ایران قدرتمندترین کشور خاورمیانه است. «جرج پرکویچ» کارشناس ارشد درمسائل مربوط به ایران و مسائل هسته‌ای در گفتگو با شورای روابط خارجی آمریکا خاطرنشان کرد که بحث درباره برنامه هسته‌ای ایران افزایش یافته و این درحالی است که ایران احساس می‌کند برای رقابت با آمریکا در جهت حاکمیت در خاورمیانه تقویت شده است. وی هشدار داد که «اقدام نظامی آمریکا مطمئناً منافعی را برای آن در بر نخواهد داشت، اما همچنین برای ایران نیز خوب نیست و یک تراژدی را در پی خواهد داشت.» وی در باره این مسئله که صحبت‌ها در مورد گزینه اقدام نظامی اخیراً

چندان به گوش نمی‌رسد، گفت: «این اقدام چیزی نیست که مردم با خونسردی از کنار آن به ویژه با توجه به تجربه عراق بگذرند. یکی از دلایل آن که شما چیز زیادی در این رابطه نمی‌شنوید این است که اثرات منفی این اقدام بسیار بزرگ و عظیم خواهد بود. یک دلیل آن این است که این احتمال وجود ندارد که این اقدام هر مشکلی را حل کند.»

روسیه: ایران ابرقدرتی انکارناپذیر است

نخست وزیر پیشین روسیه از ایران به عنوان ابرقدرتی انکارناپذیر در منطقه

رئیس شورای روابط خارجی آمریکا گفت که در خاورمیانه آینده، ایران یک کشور قدرتمند در منطقه و یک قدرت امپراطوری کلاسیک خواهد بود و اسلام خلاءهای سیاسی و فکری را پر خواهد کرد.

نام‌برد. «یوگنی پریماکف» در سخنان‌اش تأکیدکرد امکان حل و فصل مسالمت آمیز مسئله هسته‌ای ایران همچنان وجود دارد.

بایباسانف: زمان حضور ایران در سازمان شانگهای فرارسیده است

رئیس مرکز مطالعات جهانی سازی قرقیزستان با بیان این که زمان حضور ایران در سازمان شانگهای فرا رسیده است، گفت: با ورود ایران، این سازمان به یک قطب همه‌جانبه جهانی مبدل می‌شود. «کاریبک بایباسانف» گفت در حال حاضر دنیا بر اساس فرایندهای غیرمتعادل توسعه می‌یابد که هیچ کس در هیچ‌جا احساس خوشبختی نمی‌کند. به گفته وی هیچ کشوری در دنیا نمی‌تواند تأیید کند که به خوشبختی رسیده است. این پژوهشگر قرقیز سیستم یک قطبی در جهان امروز را به آن دلیل دانست که دنیا متعادل نیست و افزود: باید سیستمی ایجاد شود که بتواند از این تغییرات نادرست جلوگیری کند. بایباسانف گفت: الان زمان حضور ایران در سازمان شانگهای فرارسیده زیرا ایران چندین گام شجاعانه برداشته است. به گفته این پژوهشگر قرقیز با ورود ایران به سازمان شانگهای این سازمان به یک قطب همه جانبه جهانی تبدیل می‌شود و نابسامانی جهانی از بین می‌رود.

طرح اروپایی خاورمیانه با حضور ایران

دولت اسپانیا از تهیه طرحی اروپایی با حضور ایران به جای «نقشه راه» که بوش آن را در آوریل ۲۰۰۳ ارائه کرده بود، خبر داد. وزیر خارجه اسپانیا در نشست کمیسیون سیاست خارجی کنگره کشورش به طور رسمی به شکست طرح امریکایی «نقشه راه» برای حل درگیری خاورمیانه اعتراف و تصریح کرد: نقشه راه دیگر راه حل نیست و دولت اسپانیا با دیگر شرکای اروپایی خود در حال کار برای تعیین ابتکارات تازه و برپایی یک همایش جدید صلح خاورمیانه است. است. "میگل‌آنخل‌موراتینوس" که کشورش ازطرفداران جدی اجرای طرح «نقشه راه» بود و در راه تحقق آن, تلاش زیادی کرد با اذعان به شکست این طرح گفت: چیزی که اکنون کم است , یک ابتکار عمل در مقیاس بزرگ است که کشورهایی مانند ایران و سوریه هم در آن ایفای نقش کنند.

چه واکنش‌هایی؟

هیچ کشوری در منطقه به صورت بالقوه و بالفعل از نظر نظامی، اقتصادی و سیاسی مانند ایران نیست. همان‌طور که مدیر موسسه اروپایی تحقیقات استراتژیک

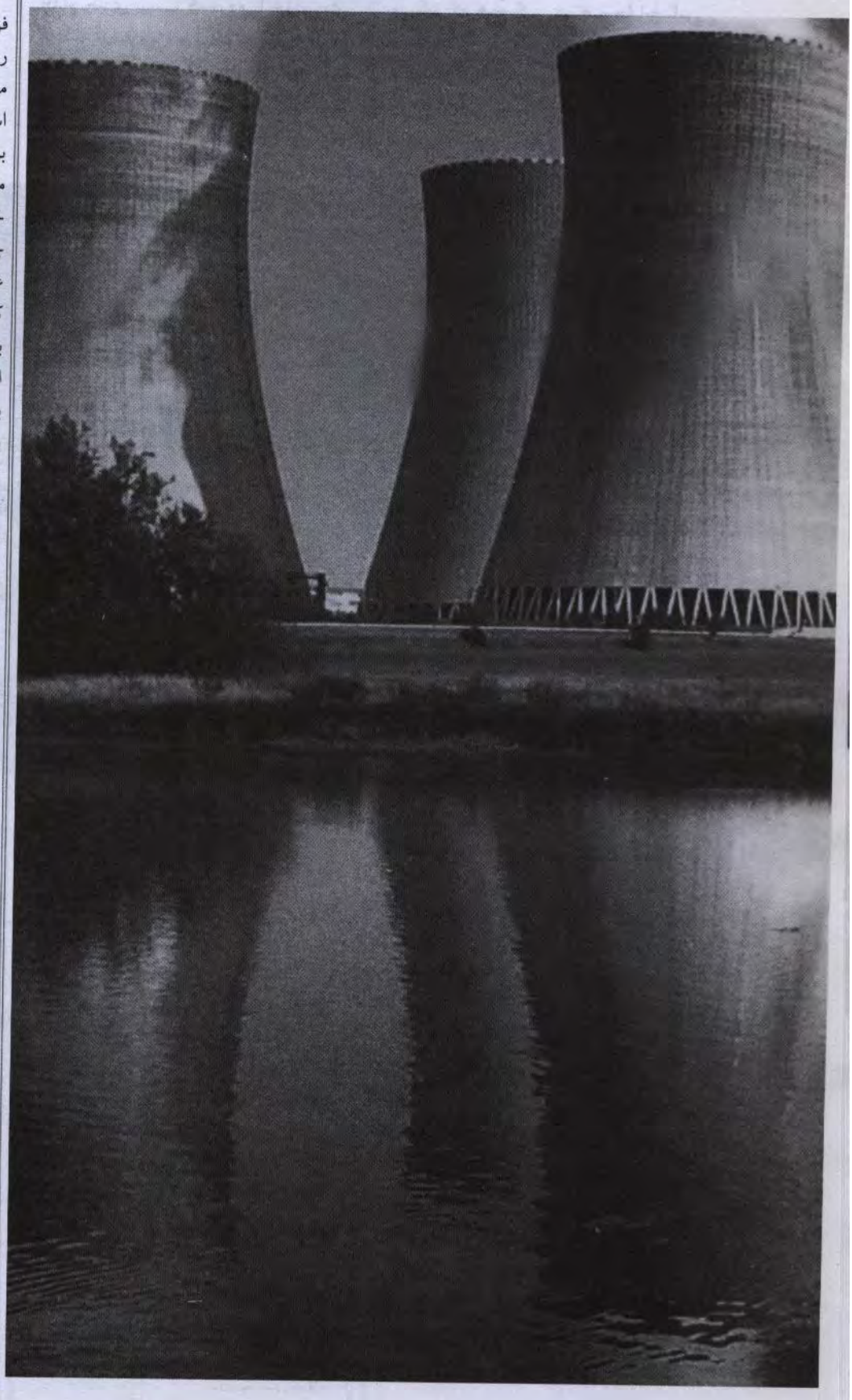

"ساموئل هانتینگتون" صاحب تئوری «برخورد فرهنگ‌ها» گفت: کشورهایی همانند ایران خود را به سوی تبدیل به یک عنصر صنعتی سوق می‌دهند. هانتینگتن با اشاره به اینکه نامشخص است که چه کشوری در خاورمیانه به قدرت برتر در منطقه تبدیل خواهد شد، اظهار داشت: ما در آمریکای جنوبی برزیل، در آفریقا آفریقای جنوبی، در مرکز آفریقا نیجریه، در شرق آسیا چین و ژاپن و در جنوب آسیا هند را به عنوان قدرت برتر داریم اما سوال این است که چه کشوری در خاورمیانه از چنین قدرتی برخوردار است؟ این صاحب نظر آمریکایی افزود: اسراییل نسبت به دیگر کشورها در منطقه به مراتب از ظرفیت و توانایی نظامی و اتمی برخوردار است اما کشوری کوچک است و با توجه به اینکه تمام کشورهای دیگر خاورمیانه مسلمان هستند، اسراییل نمی‌تواند قدرت برتر منطقه شود. هانتینگتن گفت: ایران یک امکان برای تبدیل به یک قدرت برتر است اما این کشور شیعه است در حالیکه عرب‌های منطقه سنی هستند. این یک مشکل است و یا می‌تواند به یک معضل تبدیل شود. به علاوه ایران یک کشور عربی نیست اما اکثر مسلمانان خاورمیانه عرب هستند. هانتیتگتن گفت: از سوی دیگر یک کشور عربی نامزد برای کسب قدرت برتر در منطقه نیز وجود ندارد و در حالیکه عربستان پول دارد اما کشوری با جمعیت نسبتا اندک است.

پیش بینی رئیس شورای روابط خارجی آمریکا درباره آینده خاورمیانه: ایران قدرت امپراطوری کلاسیک منطقه خواهد شد

رئیس شورای روابط خارجی آمریکا گفت که در خاورمیانه آینده، ایران یک کشور قدرتمند در منطقه و یک قدرت امپراطوری کلاسیک خواهد بود و اسلام خلاءهای سیاسی و فکری را پر خواهد کرد. «ریچارد هاس» در گفتگویی با بخش انگلیسی زبان مجله «اشپیگل» خاطر نشان کرد: خاورمیانه قدیمی - که من معتقدم به تازگی پایان یافته است- خاورمیانه ای بود که آمریکا در آن از سلطه و آزادی مانور زیادی برخوردار بود. نفت انصافاً با بهای پایینی در دسترس و منطقه تا حد زیادی در صلح بود. به نظر من تا حد زیادی به علت تصمیم آمریکا برای رفتن به جنگ عراق و همچنین تأکید بر

درباره ایران گفته است که نگرانی غرب از ایران به سبب تسلیحات هسته‌ای نیست، بلکه قدرتی است که روز به روز در منطقه از آن برخوردار می‌شود. هیچ قدرتی نه پیش و نه پس از انقلاب ۵۷ نمی‌خواست و نمی‌خواهد که ایران به قدرتی منطقه‌ای تبدیل شود. آمریکا نمی‌خواهد کشوری حتی اگر متحدش هم باشد، دارای برتری نظامی، سیاسی، اقتصادی و حتی فرهنگی باشد. آنچه غرب را نگران کرده نه بمب هسته ای ایران بلکه خود ایران است. با دستیابی ایران به فناوری هسته ای فاصله این کشور با همسایگانش غیرقابل تصور می‌شود و اگر اقتصاد ایران برنامه ریزی و مدیریت صحیح داشته باشد می‌تواند این فاصله را بیشتر کند. اگر کشوری مانند پاکستان این کار را انجام داده است برای اینکه به لحاظ زیرساخت اجتماعی، اقتصادی و فنی و موقعیت ژئوپولتیک و دارا بودن ذخایر انرژی مانند ایران نیست. جوهر و اساس مشکل، نه سلاح هسته‌ای بلکه خود ایران است. ایران به‌عنوان یک قدرت منطقه‌ای محوری، حتی بدون سلاح هسته‌ای نیز، قدرت و نفوذی دارد که می‌تواند با امریکا و اروپا در منطقه به رقابت برخیزد و از نفوذ آنها بکاهد. برکسی پوشیده نیست که یک قانون راهبردی وجود دارد که اروپا از اوایل قرن نوزدهم و آمریکا نیز از اواسط قرن بیستم به آن پای‌بند هستند. مضمون این قانون جلوگیری از روی کارآمدن یک قدرت منطقه‌ای محوری است. مرور کردن واکنش‌ها در این‌جا جالب خواهد بود:

کیسینجر: نباید گذاشت رویای حکومت امپراطوری ایران تحقق یابد

«هنری کیسینجر»، وزیر اسبق امور خارجه آمریکا در مقاله‌ای در روزنامه واشنگتن پست، با عنوان «گام‌های بعدی در قبال ایران» در یک کلام می‌گوید: «نمی‌توان به ایران اجازه داد رویای حکومت امپراطوری بر منطقه‌ای را تحقق بخشد که برای سایر مردم دنیا بسیار اهمیت دارد.» او عقیده دارد می‌توان از طریق دیپلماسی مانع از دستیابی ایران به سلاح‌اتمی شد. آقای کیسینجر می‌افزاید که ایران از رهگذر دستیابی به سلاح اتمی می‌کوشد به حکومتی مدرن بدل شود ولی این تلاش را با نوعی خاص از شور افراط‌گرایی مذهبی آمیخته که قرن‌ها مانع از تجدد مسلمانان خاورمیانه شده است. آقای کیسینجر بر این باور است که ایران مدرن و قدرتمند می‌تواند رکن ثبات و پیشرفت در منطقه شود. او در پایان می‌گوید که نباید اجازه داد حکومت ایران بر خاورمیانه مسلط شود، و آمریکا باید به قول آقای کیسینجر «هر گزینه شرافت‌مندانه‌ای» را بکاود.

ایوانف: خواهان شکل‌گیری قدرت اتمی در ایران نیستیم

«سرگئی ایوانف» وزیر دفاع و معاون نخست وزیر روسیه با اشاره به فعالیت‌های هسته‌ای ایران اعلام کرد که کشورش خواهان یک قدرت اتمی دیگر در همسایگی خود نیست. روسیه شدیداً مخالف هرگونه برنامه‌های هسته‌ای نظامی حتی در زمینه تحقیقاتی از سوی ایران است و پر واضح است که ما خواهان یک قدرت هسته‌ای در مرزهای جنوبی خود نیستیم. وی همچنین گفت که هر نوع برنامه هسته‌ای از سوی ایران باید تحت نظارت و کنترل شدید بین‌المللی صورت گیرد.

آسوشیتدپرس: عربستان از نفوذ رو به رشد ایران در خاورمیانه نگران است

خبرگزاری آسوشیتدپرس نوشت: «عربستان سعودی که نگران نفوذ رو به رشد ایران در بین جهان عرب است، آهسته و بی‌صدا تلاش کرده تا مانع نفوذ این کشور و جلوگیری از به حاشیه کشاندن مسلمانان سنی در مناطق مهم خاورمیانه شود.» بر اساس این گزارش، «تحلیل‌گران می‌گویند که رقابت شدید بین این دو قدرت در خاورمیانه، فصل جدیدی را در رابطه ناآرام بین این دو نشان می‌دهد؛ رابطه‌ای که طی سالها بین احتیاط و مقابله آشکار نوسان داشته است.» این خبرگزاری غربی به نقل از «ابراهیم بیرام» گزارشگر روزنامه لبنانی النهار نوشت: «حوادث و رویدادها نشان می‌دهند که دو کشور همچنان‌که اختلافات در خارج از مرزهای آنها پایان می‌یابد، در مقابل هم قرار دارند.» در ادامه این تحلیل آمده است: عربستان به عنوان یکی از مهم‌ترین هم‌پیمانان آمریکا در منطقه، وزن اقتصادی و دیپلماتیک خود را در پشت گروه‌هایی قرار می‌دهد که در مقابله مستقیم با احزاب مورد حمایت ایران در هر منطقه مهم درگیری از جمله عراق، لبنان و سرزمین‌های اشغالی قرار دارند. بر اساس این گزارش، عربستان همچنین درباره برنامه هسته‌ای ایران نیز ابراز نگرانی کرده است. «داود شیریان»، روزنامه‌نگار سعودی، می‌گوید: «عربستان به ایران اجازه نمی‌دهد به هیچ قیمتی، قدرت بزرگ منطقه شود».

اسرائیل و روسیه از بروز ایران هسته‌ای جلوگیری خواهند کرد

«ایهود اولمرت» نخست وزیر رژیم صهیونیستی مدعی شد که در دیدارش از روسیه هر دو طرف متعهد شدند تا با برقراری تماس‌هایی از دستیابی ایران به تسلیحات کشتار جمعی ممانعت به عمل آورند. اولمرت در گفتگو با اینترفکس روسیه مدعی شد: «ما و طرف روسی به توافقی دست یافته‌ایم که از دستیابی ایران به تسلیحات غیرمتعارف (هسته‌ای) ممانعت به عمل آوریم و بر آن هستیم تا به تماس‌های خود برای نیل به این هدف ادامه دهیم».■

گردآوری و تدوین: نونا صالحی

منابع:
۱ - مقاله هانتینگتون: ایران در حال تبدیل به قطب صنعتی است"، نویسنده: ساموئل هانتینگتون
۲ - مقاله «هژمونی منطقه ای ایران علت اصلی مخالفت آمریکا با این کشور»، مدیر موسسه تحقیقات استراتژیک، خبرگزاری مهر
۳ - مقاله «تحمل ایران قدرتمند حتی بدون سلاح هسته‌ای؟!»، القدس العربی، نویسنده: عصام نعمان
۴ - سایت عملیات روانی
۵ - واحد مرکزی خبر
۶ - خبرگزاری مهر
۷ - جام جم
۸ - خبرگزاری فارس
۹ - بی بی سی
۱۰ - بازتاب

تفکر از پنجره طبیعت

تولید واکسن ضد سم مار از سم مار

دانشمندان دانشگاه ملی مکزیک ماده‌ای از سم مارهای آفریقایی تولید کرده‌اند که اثر سموم مهلک را بر بدن انسان تا ۵۸ درصد از بین می‌برد. پایگاه روزنامه روسی ایزوستیا: این ماده با استفاده از زهر

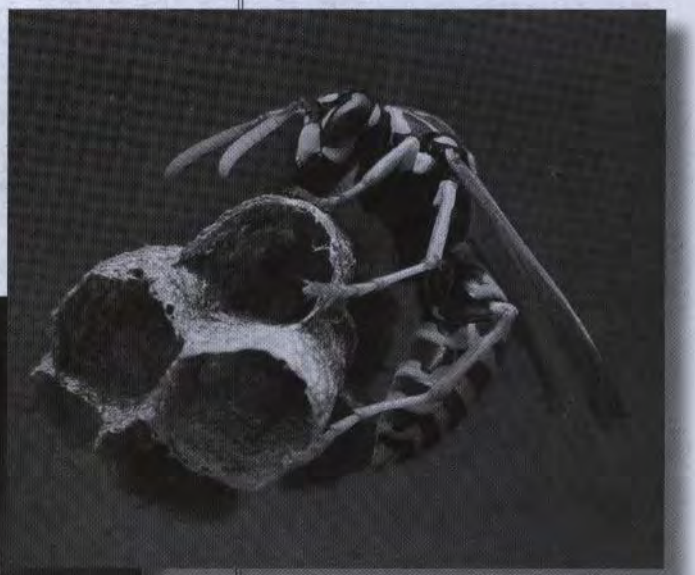

مارهای آفریقایی تهیه شده است و استفاده از آن اثر زهر انواع مارهای سمی و بسیار خطرناک آفریقایی را نیز از بین می‌برد.

«زنبور بیونیک» طراحی می‌شود

دانشمندان قصد دارند با استفاده از نانوتکنولوژی روباتی هم‌اندازه یک زنبور سرخ را طراحی کنند که از توانایی تعقیب، عکس‌برداری و کشتن اهداف خود برخوردار باشد. این روبات پرنده با نام مستعار «زنبور سرخ بیونیک» راه خود را از میان راهروهای باریک برای هدف قرار دادن اهداف غیر قابل دسترس همچون پرتاب کننده های موشکی می‌یابد. به نوشته روزنامه «یدیعوت آهارونت»، این روبات یکی از چندین تسلیحاتی است که توسط دانشمندان برای استفاده در میادین جنگی ساخته می‌شود.

به گفته «شیمون پرز» معاون نخست وزیر رژیم صهیو نیستی ، نانوتکنولوژی به سازمان امنیت رژیم اشغالگر قدس راه می‌یابد وی افزود: جنگ در لبنان به ما ثابت کرد که به تسلیحات کوچک‌تری نیاز داریم. این غیرمنطقی است که یک هواپیما به ارزش یکصد میلیون دلار را بر انجام عملیات تعقیب حملات انتحاری مورد استفاده قرار دهیم. از این رو در آینده سلاح‌های جدیدی را طراحی خواهیم کرد.

ساخت داروی جدید دیابت از سم سوسمار

سازمان نظارت بر داروی اروپا داروی جدید درمان دیابت را که ازآب دهان نوعی سوسمار ساخته شده است تایید کرد. داروی جدید موسوم به «بایتا» حاوی پروتئینی است که در آب دهان سوسماری سمی به نام گیلا یافت می‌شود که این پروتئین پس از ورود به بدن

بیماران دیابتی، تحریک سلول‌های سازنده انسولین را سبب می‌شود.

استفاده از آنتی‌بادی خون شتر لاما برای شناسایی عوامل بیولوژیکی و تروریستی

دانشمندان در تازه‌ترین کشفیات خود متوجه شدند، مولکولی غیرعادی که در خون شترهای لاما موجود است می‌تواند به سرعت در اعلام هشدار تهدیدات تروریستی کارساز باشد. دانشمندان در آزمایشگاه نیروی دریایی آمریکا در واشنگتن به بررسی دقیق آنتی بادی‌ها پرداخته تا بتوان از آنها به عنوان حسگرهایی برای اعلام خطر حملات بیولوژیکی و میکروبی استفاده کرد.

استفاده از ویژگی برگ نیلوفر آبی برای تهیه سطح نچسب طبیعی

محققان مؤسسه فناوری جرجیا در حال کپی برداری از یک سطح نچسب طبیعی هستند تا از آن برای تهیه سیستم های انتقال الکتریکی پایا، آرایه‌های فتوولتاییک با کارایی بالا، ساختارهای MEMS تأثیرناپذیر از آب و سطوح بهبود یافته زیست‌سازگار که قادرند مانع چسبیدن سلول‌ها به دستگاه‌های پزشکی قابل کاشت در بدن شوند، استفاده شود.

مهندسان شیمی و دانشمندان علم مواد قصد دارند برای این کار از سطح خودتمیز شونده گیاه نیلوفر آبی تقلید کنند. سطح برگ‌های این گیاه از ساختارهای میکرو و نانو مقیاس دارای پوشش واکسی تشکیل شده است که مانع از چسبیدن آلاینده‌ها و آب بر سطح آن می‌شود. به دلیل پیچیدگی ساختارهای نانو و میکرو مقیاس، قطرات آب فقط با سه درصد از سطح تماس پیدا می‌کند و در واقع سطح برگ در مقایسه با سطوح صاف تماس زیادی با آب ندارد. نیلوفر آبی کاربردهای مختلفی دارد که می‌توان به استفاده از توده‌ای از نانولوله های کربنی برای ایجاد برجستگی‌ایی در سطح که موجب ممانعت از تجمع گرد و غبار در سطح سلول‌های فتوولتاییک، لباس‌های فضانوردی و دیگر تجهیزات مورد استفاده در سطح ماه و مریخ می‌شود، اشاره کرد.

حیوانات بچه‌های خودرا به‌اسم صدامیکنند

تنها انسان‌ها نیستند که برای بچه‌های خود اسم انتخاب می‌کنند بلکه حیوانات هم فرزندان خود را به اسم صدا می‌کنند. دانشمندان دانشگاه هامبورگ آلمان که درباره رفتار حیوانات تحقیق کرده‌اند می‌گویند: طوطی‌های رنگارنگ هر یک از جوجه‌های خود را با لحن خاصی صدا می‌کنند و این لحن کاملاً برای هر یک از جوجه‌ها متفاوت است.

حیوانات فکر می‌کنند و فریب می‌دهند

دانشمندان می‌گویند: حیوانات هم از هوش و قوه درک مسائل برخوردارند و هم توانایی فکر کردن به موضوعات انتزاعی را دارند. به نوشته روزنامه اینترنتی روسی اوترا، دانشمندان با تحقیقات فراوان به این نتیجه رسیده‌اند که حیوانات نه تنها می‌توانند مطالب مختلف را یاد بگیرند، بلکه آنها را به ذهن می‌سپارند و حتی دیگر موجودات را فریب می‌دهند. دانشمندان با مطالعه بر روی موش‌ها متوجه شدند، این حیوانات هم از حس طنز و نیز دلسوزی در مورد سایر همنوعان خود برخوردارند.

میکروب‌ها با هم حرف می‌زنند!

محققان دریافته‌اند باکتری‌های گونه‌های مختلف با استفاده از یک زبان مشترک با هم صحبت می‌کنند و برخی گونه‌ها از این محاوره برای سردرگم کردن باکتری‌های دیگر استفاده می‌کنند. مکالمات بین‌گونه‌ای باکتری‌ها و در واقع توانایی سلول‌ها برای برقراری ارتباط با یکدیگر و توانایی تداخل با روند ارتباط میکروب‌ها با هم و با انسان، پیامدهای مهمی برای سلامت انسان دارد. باکتری‌ها با استفاده از یک فرآیند ارتباطی شیمیایی به نام توانایی دریافت سیگنال، با یکدیگر محاوره می‌کنند تا تعدادشان را بشمارند و جمعیت‌شان را به عملکرد هماهنگ وادارند. هر گونه باکتریایی زبان خاص خود را دارد اما اکثر آنها یک زبان مادری مشترک و مولکولی دارند. یک سیگنال شیمیایی به نام (AI-۲) که ژن آن در همه باکتری‌ها وجود دارد، به خارج از سلول رها می‌شود تا حضور سلول را اعلام کند. محققان می‌گویند (AI-۲) یک زبان جهانی است و مطالعه جدید آزمایشگاه باسلر برای اولین بار مکالمات و پیامدهای امتزاج بین دو گونه را نشان می‌دهد.

مورچه‌ها چگونه راه خود را پیدا می‌کنند

محققان در مورچه‌ها سامانه‌ای برای جهت‌یابی کشف کردند. بررسی مورچه‌ها نشان داد، این حشرات یک سامانه جهت‌یاب و سیستمی برای شمارش گام‌های خود دارند که به کمک آنها در بیابان بدون آنکه گم شوند مسافت طولانی را طی می‌کنند و سپس به لانه باز می‌گردند. پژوهشگران

آلمانی می‌گویند نخستین باری است که چنین سیستم جهت‌یاب طبیعی در بدن حیوانات کشف می‌شود .**زنبور، بزرگ‌ترین هواشناس دنیا است**

طبق بررسی دانشمندان زنبور، بزرگ‌ترین هواشناس دنیا است. انگلیسی‌ها می‌گویند اگر زنبورها کمی زودتر از موعد مقرر بیایند، به‌طور قطع دمای هوا در آینده نزدیک تغییر خواهد کرد. زنبورها معمولاً در فصل سرما به خواب زمستانی می‌روند، اما اگر زود از این خواب بیرون بیایند نشان می‌دهد که هوا زود گرم شده است. دانشمندانی که امسال این قضیه را در جای جای دنیا بررسی کرده‌اند دریافته‌اند این زنبورها نه‌تنها در بریتانیا، بلکه در دیگر کشورهای دنیا زود از خواب زمستانی بیدار شده‌اند که این امر نشان می‌دهد گرمای جهانی بسیار افزایش یافته است. محققان می‌گویند به نسبت افزایش زنبورها، گرمای جهانی نیز بالا خواهد رفت.به هر حال توجه داشته باشید زنبورها بزرگ‌ترین هشداری هستند که خطرات گرمای جهانی را به ما گوشزد خواهند کرد.

تعلیم سگ‌ها برای تشخیص بیماری سرطان

سگ‌ها به وسیله نفس کشیدن یک فرد می‌توانند بفهمند که آیا فردی مبتلا به سرطان است یا خیر. به گزارش مجله «کنسر تراپی»، پس از آموزش چند هفته‌ای یک سگ خانگی هم اکنون او قادر است سرطان ریه و سینه را چه در مرحله آغازین باشد چه در مرحله پیشرفته با بوکشیدن نفس بیمار تشخیص دهد. پزشکان براین باورند در بازدم بیماران مبتلا به سرطان سینه و ریه نشانه‌هایی از مواد بیوشیمیایی وجود دارد. سلول‌های سرطانی تولیدات زائد متابولیسمی مختلفی نسبت به سلول‌های عادی ساطع می‌کنند و تفاوت بین این تولیدات متابولیسمی آن‌چنان بزرگ و گسترده است که به وسیله حس بویایی قوی سگ‌ها قابل تشخیص است.

راه رفتن پنگوئن‌ها الگویی برای راه رفتن انسان‌ها!

نوسانات پنگوئن‌ها در هنگام راه رفتن می‌تواند طرحی را در ذهن دانشمندان ایجاد کند تا برای تعادل و جابجایی افراد راهی پیدا کنند. به گزارش مجله «ساینس»، مطالعه درباب راه‌رفتن پنگوئن‌ها می‌تواند به افراد پیری که در راه‌رفتن مشکل دارند کمک کند. در مقایسه با دیگر حیوانات خاکی پنگوئن‌ها نمونه بارز کج راه رفتن درحالی که پاهای خود را کنار هم قرار می‌دهند هستند. اگر انسان‌ها خیلی کج راه بروند به زمین خواهند افتاد اما پنگوئن‌ها بر زمین خوردن خود غلبه می‌کنند به همین دلیل محققان فکر می‌کنند حتماً باید یک استراتژی در راه رفتن پنگوئن‌ها وجود داشته باشد. دانشمندان بر این باورند

ویژگی ممتاز کج راه رفتن پنگوئن‌ها ممکن است به افرادی که مشکل راه‌رفتن دارند کمک کند یا حتی موجب شود راهی برای گسترش ربات‌های سیار پیدا کنند. به اعتقاد کارشناسان اگر بشر موفق به یافتن مکانیسمی شود و دیگر افراد پیر برای راه رفتن به عصا یا کمک دیگران احتیاجی ندارند.

مورچه‌ها متخصصان برجسته علم ژنتیک!

مطالعه جدید دانشمندان نشان می‌دهد، مورچه‌ها در مقایسه با انسان‌ها به هنگام ملاقات یکدیگر به راحتی می‌توانند تفاوت‌های ژنتیکی را متوجه شده و مورچه دوست را از دشمن و نوع مهاجم تشخیص دهند. مورچه‌های مهاجم نقره‌ای کلونی بزرگی در کالیفرنیا دارند به طوری که گستره آن ۶۰۰ مایل وسعت داشته و شامل میلیون‌ها آشیانه می‌شود. به گفته دانشمندان نکته جالب و البته عجیب آن است که به ندرت میان مورچه‌ها از آشیانه‌های مختلف اما از یک کلونی جنگ در می‌گیرد، این در حالی است که آنها با شناسایی مورچه‌های رقیب و دشمن جنگ‌هایی ایجاد می‌کنند که به از بین رفتن کلونی از یک نوع منجر می‌شود. محققان در آمریکا در منطقه دریاچه «Lake Hodges» جنگ میان مورچه ها را کشف کردند که منجر به تلف شدن حداقل ۱۵ میلیون مورچه کارگر شده بود.

تولید مرهم برای درمان زخم ها با الهام از نحوه فعالیت کرم های حشرات

دانشمندان انگلیسی با الهام از فعالیت کرم‌های حشرات در پاکیزه سازی بافت‌های مرده زخم‌ها و بازگرداندن سلامت به آن، مرهم جدیدی برای درمان زخم‌ها ساختند. روش سنتی استفاده از کرم‌های حشرات زنده برای خوردن بافت‌های مرده زخم‌های غیرقابل‌درمان و بازگرداندن بهبودی به آنها قبل از جنگ جهانی دوم و پیش از عمومیت یافتن مصرف داروی پنی‌سیلین رایج بود. دانشمندان با الهام از نحوه فعالیت این کرم‌ها مرهم جدید اشباع شده از مدفوع و ترشحات پاکیزه شده لارو مگس گوشت زنده ساختند. دانشمندان اکنون آماده‌اند تا آزمایشات کلینیکی درمانی این مرهم را آغاز کنند.

جهش مغزی

◀ اگر تمایل به جهش مغزی دارید به نظرم می‌بایست چند عامل مهم و قابل توجه را مد نظر قرار دهید که در این میان به دو عامل از آنها می‌پردازیم و شاید بقیه را در گفتار

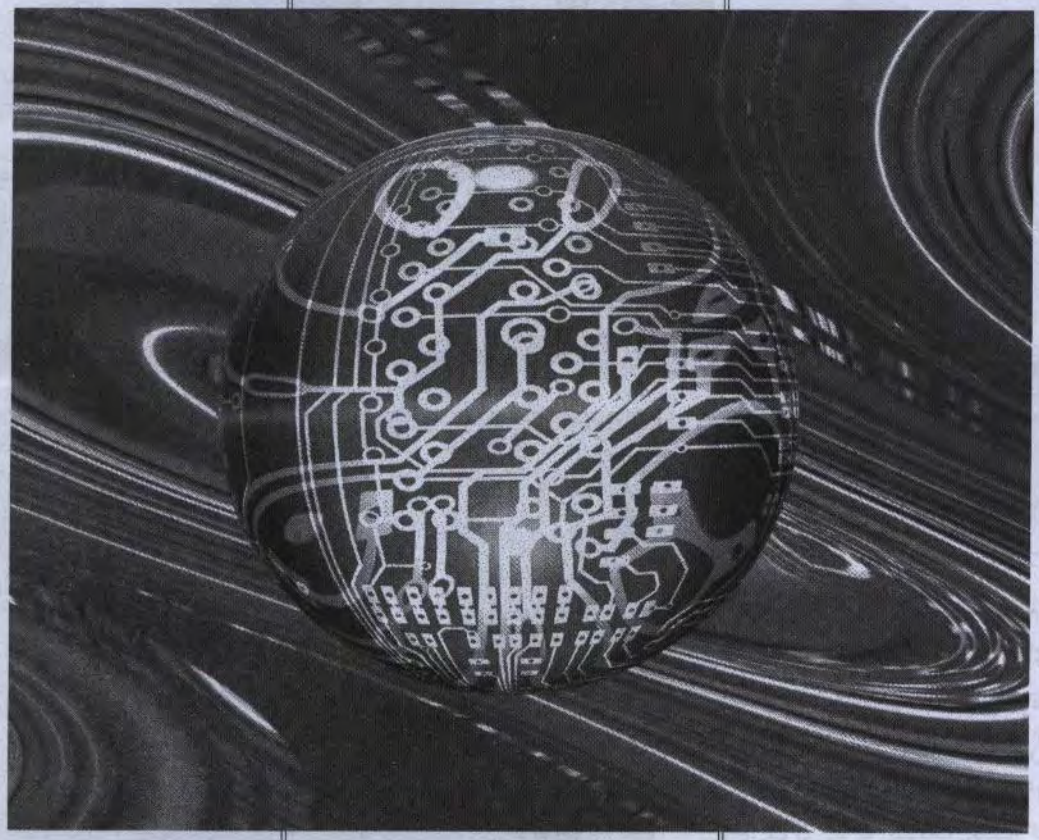

دیگری مطرح کنیم.

لیفتینگ مغزی

احتمالاً بارها کلمه «لیفتینگ» به گوشتان خورده است و با معنای آن آشنا هستید. بله لیفتینگ به معنی بالا بردن، برداشتن و بلند کردن ... است و مصداق‌هایی در ورزش و وزنه‌برداری، جراحی و ... دارد. مثلاً عمل‌های زیبایی صورت، که از طریق برداشتن پوست و کشیدن آن، چین و چروک‌ها ظاهراً کمتر می‌شود و فرد جوان‌تر و زیباتر به نظر می‌رسد.

در این‌جا هم منظور من از لیفتینگ مغزی، چروک درمانی مغزی است، یعنی عملی که باعث بهبود عملکرد مغز و تفکر می‌شود که طی آن چین و چروک‌های مغز از بین می‌رود و بر ضد پیری مغز عمل می‌کند؛ این عمل پرهیز و دوری از عاملی به نام استرس است. عاملی که اکثر مردم به‌خصوص مدیران، مسئولین و سیاستمداران به دلیل مشغله و حجم کاری زیاد با آن مواجه و درگیراند.

در واقع می‌توانم بگویم یکی از شایع‌ترین ناراحتی‌های این دوره، همین استرس‌ها یا فشارهای عصبی هستند. استرس‌ها، تنش‌ها و فشارهای روانی هستند که به دلایل مختلفی نظیر آلودگی صوتی، فشارهای کاری، درآمد ناکافی، شکست‌های عاطفی و تجربه‌های تلخ زندگی و به طور کلی شیوه زندگی آکنده از تنش و ... دیگر عوامل محیطی به سیستم عصبی ما وارد می‌شوند که در نهایت به سلامت جسمی و ذهنی ما لطمه‌های زیادی می‌زنند. در حالت معمول ما توانایی کنار آمدن با مقدار مشخصی از استرس را داریم، ولی زمانی که این میزان افزایش پیدا می‌کند و خارج از توان ما می‌گردد، تهدیدی برای سلامتی‌مان محسوب می‌شود و می‌تواند به شکلی جدی بر تعادل فکری و ذهنی و نتیجتاً جسمی، تأثیری منفی بگذارد. عوارض استرس‌ها بسیار متنوع‌اند و از اختلال در دستگاه‌های گوارش، گردش خون، تنفس،

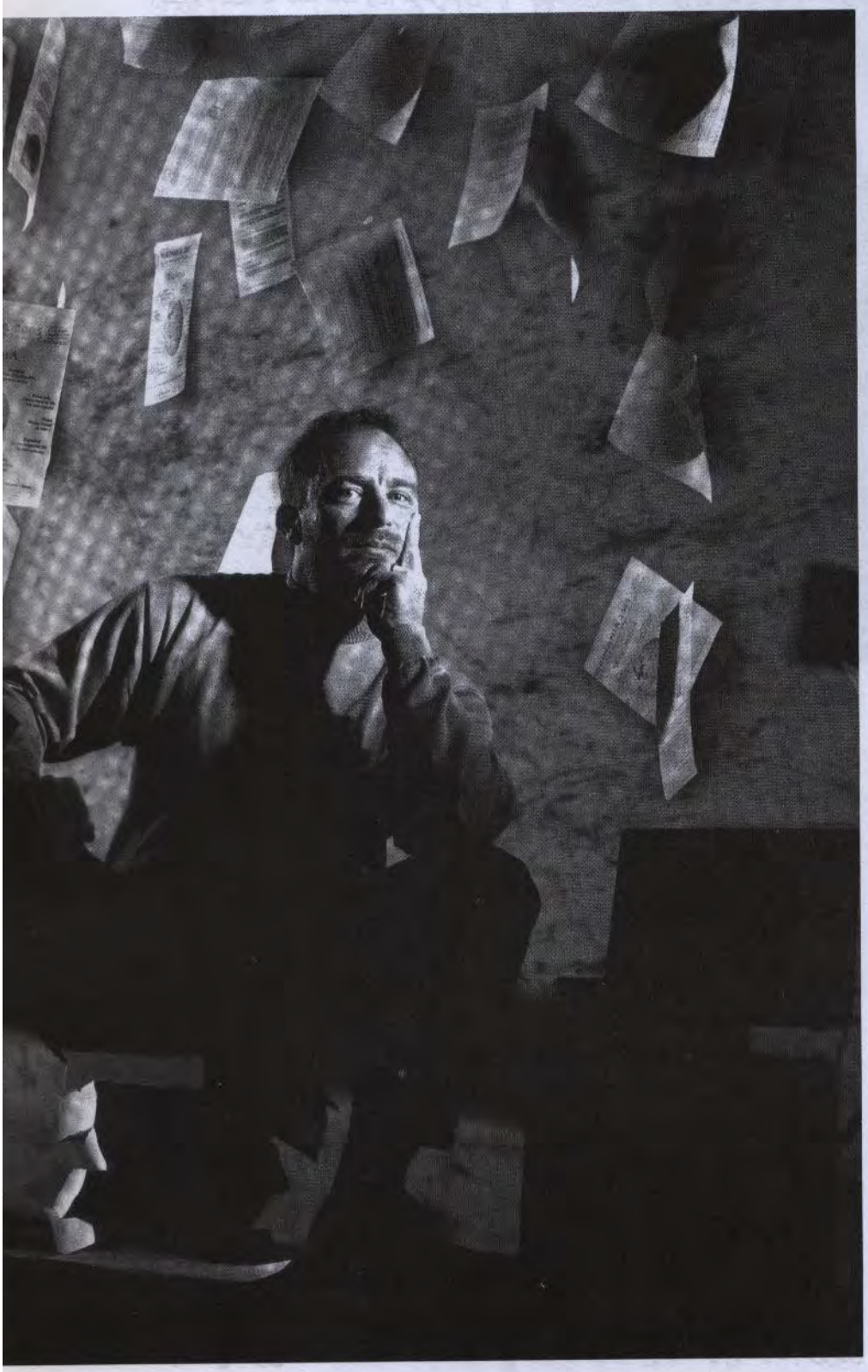

غدد درون‌ریز، دستگاه عصبی و ایمنی گرفته تا علائمی نظیر حرکات عصبی، اضطراب و بی قراری ... را شامل می‌شوند. انباشته‌شدن استرس رهانشده همچنین می‌تواند موجب اختلالاتی نظیر آسم، ناراحتی‌های پوستی، افسردگی و حتی سرطان گردد.

استرس‌ها و تنش‌ها از عواملی‌اند که نه‌تنها بر کل بدن و روان ما اثر می‌گذارند و به قول پژوهشگران عامل ۵۸ درصد از بیماری‌ها می‌باشند، بلکه اثر مستقیمی بر روی مغز دارند؛ طوری که دانشمندان به تازگی کشف کرده‌اند که استرس‌ها و فشارهای روانی، موجب کوچک و چروکیده شدن سلول‌های مغزی می‌شوند و با فاسدکردن تدریجی مغز، فرد را دچار پیری زودرس می‌کنند. تحقیقات «بروس مک ون» رئیس لابراتوار غدد مترشحه داخلی نورون‌های دانشگاه راکفلر در نیویورک سیتی، در مورد موش‌ها و انسان نشان داده که تکرار زیاد علائم استرس، باعث از بین‌رفتن رشته‌های عصبی مغز می‌شود و رشته‌های عصبی چروکیده حاصل از استرس در بخش هیپوکامپ مغز باعث آسیب رساندن به حافظه می‌گردد. اخیراً دانشمندان گزارش داده‌اند که این اتفاق در بخش دیگری از مغز به نام کورتکسِ جلوی مغز که در تمرکز و تصمیم‌گیری اشخاص نقش مهمی دارد نیز رخ می‌دهد.

محققان همچنین دریافته‌اند که عملکرد مغز حیوان و انسانِ دچار استرس، با عملکرد مغز فرد سالم متفاوت است. به طور کلی ظرفیت مغزی شخصی که دچار استرس است با فرد سالم فرق می‌کند و دچار سردرگمی و به هم‌ریختگی بیشتری می‌شود. همچنین در تمرکز، یادگیری و به خاطر آوردن موضوعات، توانایی کمتری از خود نشان می‌دهد. این موضوع در

مورد موش‌های آزمایشگاهی هم به اثبات رسیده است؛ به گفته مک ون، موش‌های آزمایشگاهی به هنگام وارد آمدن استرس، انعطاف‌پذیری ذهنی خود را از دست می‌دهند.

بر اساس پژوهش‌های دانشمندان، یکی از مخرب‌ترین عوارض استرس‌ها که باعث فرسودگی مغز و بدن می‌شود، تضعیف و تخریب سیستم ایمنی بدن است. به این صورت که طول DNA موجود در سر کروموزوم‌های سلول‌ها، در اثر استرس و فشار عصبی کوتاه می‌شود و عملکرد کامل آن را دشوار می‌کند. با کوتاه شدن طول DNA افراد مبتلا به استرس، سیستم ایمنی بدن کارایی خود را به نحو مطلوب از دست می‌دهد و پیری نابهنگام پدیدار می‌گردد.

با همه این تفاصیل، خوشبختانه راه‌هایی برای جبران آسیب‌های ایجاد شده در مغز وجود دارد. به گفته دانشمندان و پزشکان، مغز از خاصیت عکس‌العمل‌پذیری بسیار بالایی برخوردار است، بنابراین اگر به آن شانس ترمیم و درمان داده شود، تلاش زیادی می‌کند تا خود را بازسازی کند. مثلاً دوری از محیط‌ها و کارهای استرس‌زا، رفتن در طبیعت و استفاده از هوای تازه و کسب اکسیژن کافی، تغذیه خوب(۱)، خواب کافی، ورزش و حرکات بدنی مناسب ... همگی راه‌هایی هستند که می‌توانند تأثیرات مفیدی بر مغز بگذارند؛ به طوری که آسیب‌های ایجاد شده در اثر استرس را در دراز مدت جبران کنند. پس برای اینکه استرس‌ها مغزمان را چروک نکنند و عملکرد ذهنمان را هم مختل ننمایند، می‌توانیم لیفتینگ مغزی، یعنی اجتناب از استرس و راه‌های مقابله با آن را به خاطر بسپاریم و آنها را بکار ببریم.

سیلاکس مغزی

وقتی کلمه بت و بت‌پرستی را می‌شنویم قاعدتاً به یاد مجسمه‌های سنگی دوران قدیم می‌افتیم که مردم آن زمان به دلیل جهل و نادانی، آنها را به جای خداوند و معبود خود پرستش می‌کردند. لابد در این برهه از زمان به دلیل بالا رفتن سطح آگاهی و پیشرفت تمدن و تکنولوژی، گمان می‌کنیم که این دوران به سر رسیده و بت و بت‌پرستی دیگر جایگاهی در اعتقادات ما ندارد. ولی به نظر می‌رسد بت‌های سنگی دوران جهالت، این روزها

ما بت‌ها را خدایان دروغین عصر قدیم می‌دانیم. اما عصر حاضر نیز پر از بت شده است. تصویرهایی که مورد پذیرش‌اند و مارا از دیدن امکاناتمان محروم می سازند

جای خود را به بت‌های دیگر این دوران داده و شکل‌ها و قالب‌های دیگری به خود گرفته است. یکی از انواع این بت‌ها، بت‌هایی هستند که به اشکال مختلف آنها را در ذهن‌مان ساخته‌ایم و تا حد پرستش به آنها وفاداریم؛ یعنی همان «بت‌های ذهنی». همان‌طور که «پیتر سِنگه» مدیر و متفکر برجسته عصر حاضر، در کتاب معروف خود به نام «رقص تغییر» گفته است که، «ما بت‌ها را خدایان دروغین عصر قدیم می‌دانیم. اما عصر حاضر نیز پر از بت شده است. تصویرهایی که مورد پذیرش‌اند و ما را از دیدن امکانات‌مان محروم می‌سازند».

در واقع ذهن ما بر اساس تجربیات گذشته مثل ناتوانی‌ها، سرخوردگی‌ها و شکست‌ها ... پر از چارچوب‌ها و کلیشه‌ها، بایدها و نبایدها، مطلق گرفتن مفروضات و ثابت‌های ذهنی است. این‌ها همه محدودیت‌هایی است که مانع از فهم موضوعات فراتر از حوزه‌های تجارب قبلی ما می‌شود و از این طریق، ما را از دیدن زوایای دیگر موضوعات و امکانات دیگری که داریم، محروم می‌کند. حتی از آنها به عنوان عوامل بازدارنده خلاقیت فکری هم می‌توان نام برد. تا جایی که ذهن، به علت طبیعتی که دارد، دیگر نمی‌تواند به طور خودکار، نرم، پذیرنده و انعطاف‌پذیر باشد، بنابراین جریان فکری آن دچار سختی و گرفتگی می‌شود. محققین و اندیشمندانی که در زمینه خلاقیت تحقیق کرده‌اند، دریافته‌اند که شرطی‌شدگی‌ها، برداشت‌ها و الگوهای غلط ذهنی، مانعی جدی در جریان تفکری و خلاقیت هستند. به عقیده «گیلفورد» دانشمند آمریکایی، روان بودن جریان فکر و انعطاف‌پذیری قوای فکری از عوامل بسیار مهمی‌اند که مستقیماً در ظهور خلاقیت فکری مؤثرند. همچنین به نظر «اسبورن» مطرح‌کننده روش یورش فکری، عادات پیشین ما مانع حل مسئله‌اند و مانعی برای بروز خلاقیت فکری به حساب می‌آیند.

جالب اینجاست که عوامل محدودکننده‌ای که از آنها نام بردیم نه فقط بر ذهن و جریان فکری ما اثر می‌گذارند، بلکه تأثیرات قابل توجه‌ای بر عملکرد جسمانی ما دارند. برخی از پزشکان و روانشناسان معتقدند در زمان کودکی، شعور و آگاهی ما تجربه‌ای نرم، لطیف و شکل نگرفته

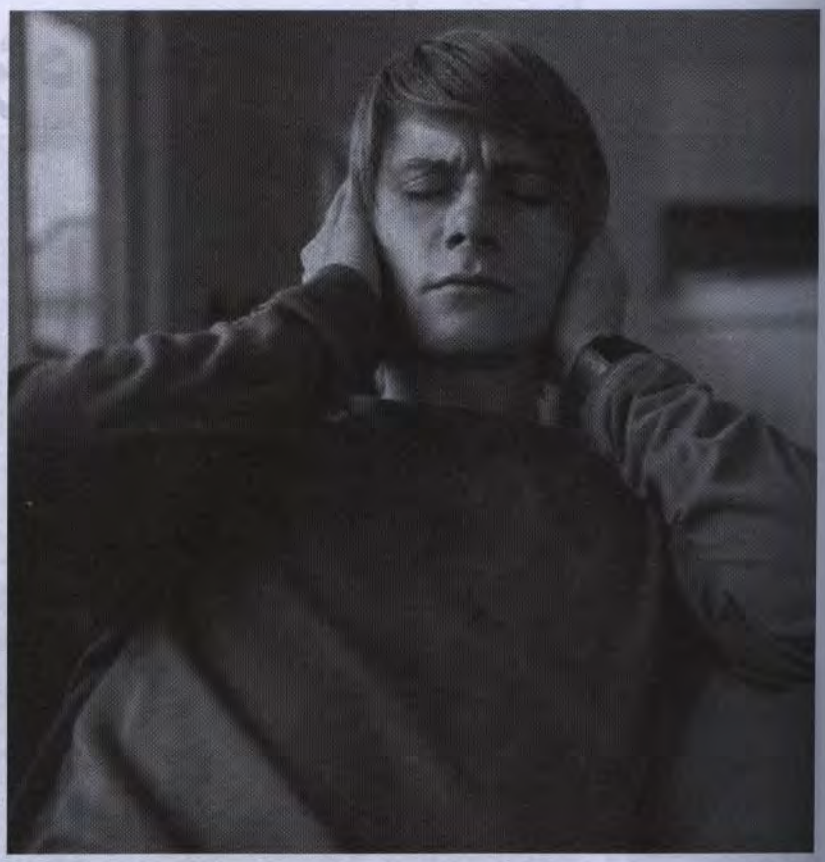

دارد و تا رسیدن به سنین بالاتر این شعور هزاران بار شرطی شده و ذهن ما را سخت و بی‌انعطاف می‌کند. این شرطی‌شدگی‌ها در ذهن ما حکم‌هایی را القاء می‌کنند و این حکم‌ها با چنان قدرتی بر ذهن ما عمل می‌کنند که جسم ناچار می‌شود خود را با آن سازگار نماید.

امروزه بعضی از پزشکان نظیر دکتر «دیپاک چوپرا» و دکتر «لاری دوسی» و ... معتقدند که چیزی به اندازه باورهای ذهنی نمی‌تواند بر جسم انسان تأثیر بگذارد و انسان تنها موجود روی کره زمین است که می‌تواند به کمک اندیشه، بیولوژی خود را تغییر دهد. بنابراین مقاومت‌ها، عادت‌ها، شرطی شدگی‌ها، مطلق‌نگری‌ها، تصاویر، باورها و الگوهای غلط ذهنی یا به عبارتی همان بت‌های ذهنی، مانعی جدی جهت روانی و سیالیت جریان تفکری ما محسوب می‌شوند؛ که نه تنها ما را دچار یبوست ذهنی می‌کنند، بلکه اثر مستقیمی بر بدن دارند و جسم را نیز مبتلا به یبوست می‌کنند. قابل توجه است که امروزه پزشکان و روانشناسانی که در زمینه منشأ روانی و پیام‌های نهفته بیماری‌ها تحقیق و درمان می‌کنند به این نتیجه رسیده‌اند که یبوست، بازتاب چشمگیری از میل چسبیدن به چیزی است. از زاویه‌ای این چسبیدن می‌تواند رهانکردن آرمان‌های قدیمی فرد مبتلا باشد. از این دیدگاه افرادی که دچار یبوست جسمی هستند، قطعاً از نظر ذهنی نیز دچار یبوست و گرفتگی می‌باشند و نمی‌توانند آنچه را که در ذهن خود ساخته‌اند، به هیچ قیمتی رها کنند.

در دهه اخیر مسلم شده که سلامت فکری و جسمی به تنهایی وجود ندارد. به این دلیل که می‌بایست تعامل مناسبی بین سلامت فکری، جسمی و اجتماعی وجود داشته باشد و سلامتی به عنوان عدم بیماری ذهنی، جسمی، زیستی و مشکلات اجتماعی تعریف می‌شود. به طوری که WHO (سازمان بهداشت جهانی) پرسشنامه‌ای را در مورد وضعیت سلامت افراد تهیه کرده که نیمی از آن به وضعیت ذهنی و فکری و نیمی دیگر به مسائل زیستی و اجتماعی نظیر اشتغال اختصاص داده شده است. ایجاد رشته‌ای به عنوان رشته بیماری‌های سایکوسوماتیک (روان-تنی) نیز نشان‌دهنده اهمیت رابطه و تلفیق عوامل ذهنی و جسمانی است.

اما برای درمان یبوست ذهنی که درباره آن با هم حرف زدیم چه نسخه‌ای را می‌توان تجویز کرد؟ یکی از ساده‌ترین و در عین حال اثرگذارترین داروها جهت پیشگیری و درمان یبوست ذهنی و فکری این است که در مورد برداشت‌ها و مفروضات خود بهتر است بازنگری کنیم؛ از مطلق نگری بپرهیزیم، آنها را زیر سؤال ببریم و جلوی آن یک علامت سؤال بزرگ بگذاریم. ■

تالیف: ترگل شعبانخانی

پی نوشت:

۱- منظور تغذیه‌ای مناسب است که در شرایط تحت استرس، محرک نباشد. مثلاً در شرایط استرس‌آمیز از مصرف کافئین یعنی چای، قهوه و شکلات ... پرهیز کنیم و ترشی، ادویه زیاد و چربی حیوانی مصرف ننمائیم.

جادوی انگیزه

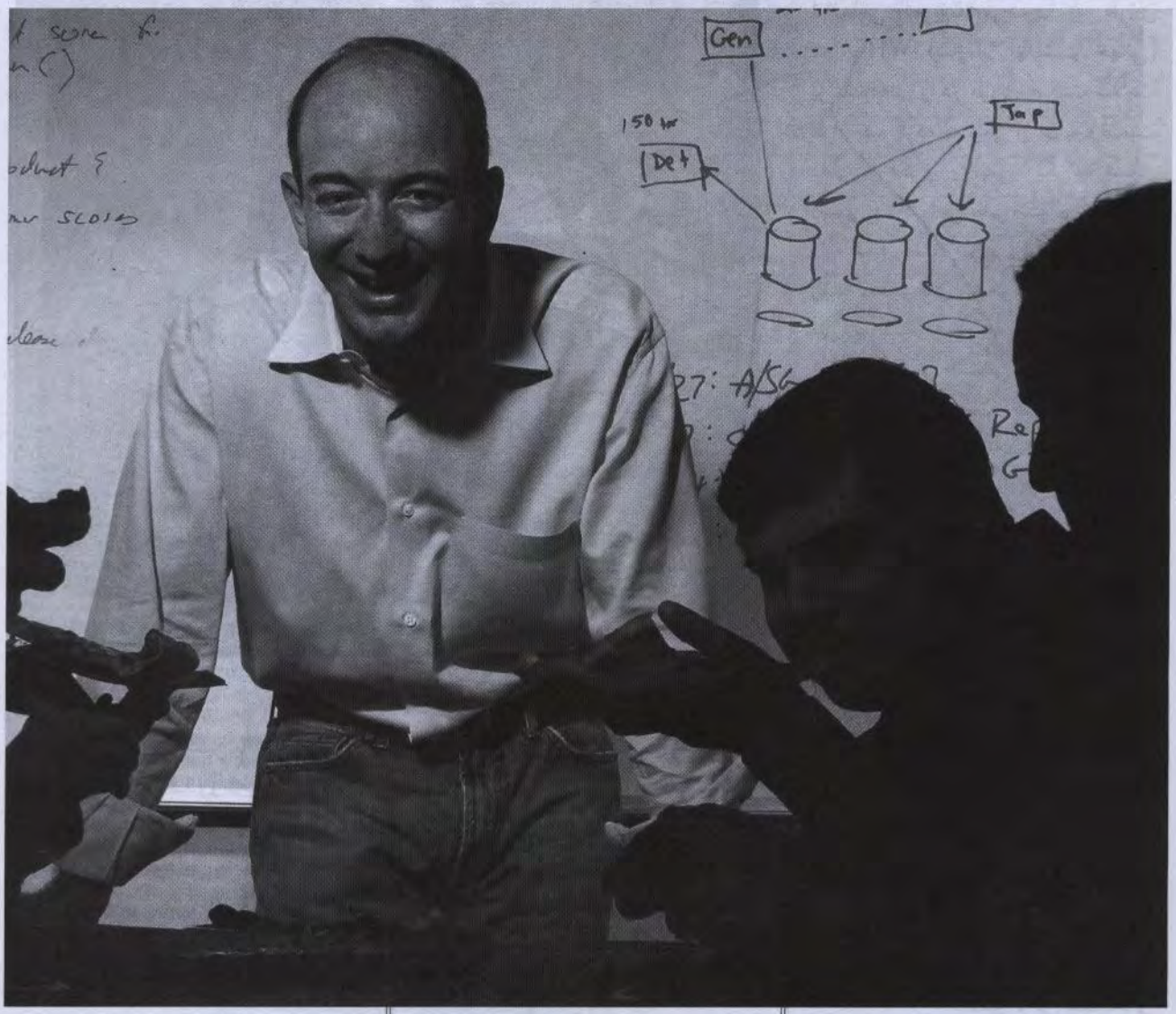

اگر سری به دنیای والت دیسنی بزنید احتمالاً شاهد مواردی خواهید بود که در محیط‌های دیگر عجیب به نظر می‌رسند. این موضوع به خاطر وجود یک شخصیت سرشناس در والت دیسنی نیست، اگرچه ممکن است شما شاهد آن هم باشید. شخصی که با لباس‌های مرتب در حال قدم‌زدن و ایستادن است تکه آشغال را بر می‌دارد و به ظرف آشغال می‌اندازد. این شخص می‌تواند یکی از مدیران اجرایی، مدیران طراز اول، کارکنان ساعتی و هر کس دیگری باشد.

هیچ پاداشی برای این نوع رفتار در نظر گرفته نشده است. هیچ سیستم نمایشگری برای نشان دادن افرادی که این کار را انجام نمی‌دهند و معایب آن را نیز اعلام می‌کنند وجود ندارد. در هر حال افراد برای انجام این کار دارای انگیزه می‌باشند.

در حال حاضر برداشتن زباله ممکن است مورد توجه شما نباشد، اما موارد دیگری در سازمان، بخش یا شرکت وجود دارند که شما دوست دارید کارکنان‌تان این‌گونه کار کنند. آیا شما در حال جستجوی راه حلی برای انگیزش پرسنل‌تان هستید؟ پاسخ در ۵ گام انگیزش داده شده است.

پنج گام انگیزه‌بخشی:
برانگیزندگان موفق این‌گونه فکر نمی‌کنند. آنها می‌دانند که با انجام پنج گام ذیل، افراد به مراتب بیش از آنچه که صرف کنند می‌توانند با انگیزه شوند، و بسیار موثرتر از زمانی خواهند بود که پول تنها عامل انگیزشی باشد.

گام اول: به‌طور واضح آنچه را که لازم است انجام شود همراه با دلایل آن بیان کنید
مشکل اغلب مردم بی‌انگیزه بودن آنها نیست بلکه بی‌اطلاعی آنهاست. رهبران به طور منظم در مورد اهدافشان با همسالان و مافوق خود مذاکره می‌کنند و با آنان بسیار خودمانی هستند. از این رو، آنها به اشتباه تصور می‌کنند که همه کارکنان هم این موضوعات را می‌دانند. بنابراین زمان کافی را برای توضیح به کارکنان در خصوص «آنچه که باید انجام شود و دلایل انجام آن» صرف کنید. دانستن دلایل به افراد در تصمیم‌گیری روزانه کمک می‌کند.

گام دوم: افراد را در یافتن راه حل‌ها درگیر کنید
افرادی که تلاش می‌کنند انگیزه بیشتری برای موفقیت دارند. بنابراین افراد را در انتخاب اهداف مورد نیاز گروه، شرکت دهید. اگر این امکان وجود نداشته باشد افراد را درگام بعدی، که چگونه رسیدن به اهداف است شرکت دهید، مشارکت باعث یافتن راه حل بهینه می‌شود.
مربیان موفق به طور دائم از این تکنیک استفاده می‌کنند. زمانی که وضعیت عادی است آنها ساعت‌ها فیلم بازی را برای یافتن نقاط ضعف تیم‌شان به مانند رقبا نگاه می‌کنند، آنها همچنین بازیکنان را در یافتن بهترین پاسخ برای پیروزی شرکت می‌دهند.

گام سوم: قواعد بازی را توضیح دهید
آیا تا به حال ورزش یا بازی جدیدی را در مقابل افراد باتجربه انجام داده‌اید؟ در مراحل اولیه یادگیری بازی، شما کارهایی را که فکر می‌کنید صحیح است انجام می‌دهید، مگر مواردی را که به عنوان خلاف قانون گفته شده است. در ابتدا ناامیدکننده است. این سناریو اغلب در محیط کار نیز اتفاق می‌افتد. به کارکنان وظایفی محول می‌شود بدون آن که به کلیه قوانین و پارامترها اشاره شود. در یک پروژه هفته‌ها زمان صرف می‌شود تا این‌که گفته شود که نیاز به تغییر جهت می‌باشد به دلیل آنکه چیزی از قبل گفته نشده است. این موضوع باعث تضعیف روحیه خواهد شد. افراد توانایی یافتن راه حل برای هر مشکلی را دارند، اما آنها نیازمند آشنایی با قوانین بازی هستند.

گام چهارم: اهداف شخصی افراد را به اهداف سازمانی پیوند زنید
بفهمید که چرا هر یک از کارکنان به سر کار می‌آیند و سعی در برآوردن نیازهای آنها کنید. نه تنها دلیل آن را بفهمید بلکه متوجه شوید چطور آن دلیل با اهداف بزرگ‌تر زندگیشان ارتباط پیدا می‌کند. به افراد در بیان اهداف بزرگ‌تر زندگی کمک کنید. زمانی که یک شخص این‌گونه فکر نمی‌کند «من کار می‌کنم بنابراین می‌توانم پول درآورم» و به جای آن این‌گونه فکر می‌کند «من کار می‌کنم پس می‌توانم دخترم را به مدرسه بفرستم که فرصت آن‌چه را که از زندگی می‌خواهد داشته باشد» یک تغییر ذهنی و انگیزشی روی می‌دهد.
مدیرانی که از طریق کار، افراد را برای تامین اهداف زندگی قادر می‌سازند هرگز نباید نگران انگیزه افراد باشند. تأمین اهداف زندگی برای باانگیزه بودن‌شان کافیست. آن‌چه را که لازم است شما انجام دهید یافتن ارتباط بین اهداف کارکنان و نیازهای سازمان و پیوند بین آنهاست.

گام پنجم: افراد بدبین را از تیم بیرون کنید
هیچ چیز به اندازه یک شخص ناراضی نمی‌تواند مانع از پیشرفت شود. این موضوع موجب تضعیف روحیه شده و باعث صرف زمان و انرژی بیشتر در انجام وظایف می‌شود. شخصی که به طور مرتب بگوید «ما هرگز به آن موقعیت نخواهیم رسید» باعث توقف افراد خواهد شد. این افراد را از تیم جدا کنید و افرادی را بیاورید که از تلاش‌های گروه حمایت می‌کنند.
هر کس می‌تواند یک برانگیزنده بزرگ باشد.■

جان استرلسکی
ترجمه: مهندس سعید پایدار

منبع:
Leadership Excellence, July 2006

چند تدبیر برای سلامت اتاق فکر

◀اتاق فکر یکی از واژه‌هایی است که این روزها بسیار آن را می‌شنویم و در بسیاری از سازمان‌ها، اقدامات متعددی برای ایجاد آن انجام شده است. اما از آن جایی که جذب شدن به یک موضوع، آن هم بدون شناخت کافی، موجب از دست دادن هوشیاری خواهد شد، لازم است درباره خطراتی که اتاق فکر را تهدید می‌کند، آگاهی خود را بالا ببریم. وارد شدن به یک کار بدون توجه به آفت‌های آن، از مصادیق بارز بی‌فکری است. اتاق فکر هم بالاخره یک اتاق است و هر اتاقی در برابر نوعی زلزله، فرو ریختنی است. زلزله‌های مخربی که باعث فروپاشی اتاق‌های فکر می‌شوند عبارتند از:

۱. از دست دادن استقلال و قدرت آزاداندیشی (مثلاً به دلیل وابستگی مالی)

اتاق فکر یکی از ابزارهای آفرینندگی برای حل مسئله و توسعه خلاقیت در هر سازمان (نسبتاً بزرگی) است. مکانی است برای اندیشیدن به یک مسئله یا موضوع؛ بدون حضور عواملی که مانع آزاداندیشی و یا محدودیت می‌شوند مانند ملاحظات سیاسی یا اعمال قدرت مدیران ارشد.

فلسفه شکل‌گیری اتاق‌های فکر ایجاب می‌کند که این مراکز به دور از تنش‌های رسمی موجود در فرآیند قانونی سیاست‌گذاری و روزمرگی‌های اجرایی، به تدوین و انعکاس پیشنهادهای سازنده و خلاقانه خود بپردازند و با نوآوری‌های خود، فضای سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری را از یکنواختی خارج کنند.

اتاق فکر جایی برای تصمیم‌سازی است نه تصمیم‌گیری؛ بنابراین بهتر است که محصولات تفکری این اتاق بیشتر از جنس کارشناسی باشد تا از سنخ سیاسی کاری (سیاست زدگی). البته لازم است که از واقع‌بینی نیز غافل نشد. چون اگر نتایج تفکری که به تأیید مدیریت ارشد نرسند زیاد شود، خود منجر به بی اعتباری اتاق خواهد شد.

۲. عدم وجود افراد استراتژیست

شناسایی، توصیف و صورت‌بندی دقیق مسایل مورد نظر، ارزیابی مسایل جاری و مسایل در شرف ظهور و ارایهٔ دیدگاه‌های تحلیل‌گرایانه درباره سیاست‌هایی که سیاستگذاران به آن نیاز فوری دارند، یکی از وظایف اصلی اتاق‌های فکر است. بنابراین اعضا باید بتوانند به عنوان یک استراتژیست در بحث‌های مربوط به سیاست‌گذاری و ارزیابی نقادانه سیاست‌ها و برنامه‌ها، ایفای نقش نمایند.

۳. وارد شدن به حوزه کارهای اجرایی

اتاق‌های فکر سیاست‌ساز هستند نه سیاست‌گذار؛ بدین معنی که این اتاق‌ها غالباً نهادهایی پیشنهاددهنده هستند و درگیر مسایل تشریفاتی و حقوقی سیاست‌گذاری نمی‌شوند. همچنین اتاق‌های فکر در تعامل با دستگاه‌های اجرایی، صرفاً تصمیم‌ساز هستند و نباید درگیر مسائل اجرایی و یا توجیه کارشناسانهٔ تصمیم‌های روزمرهٔ دستگاه‌ها شوند. گرفتار شدن در گیر و دار مسایل جاری و اجرایی که به شکل روال‌مندی با شرکت در جلسات و پاسخگویی به مراسلات توام است، چندان فرصتی برای تفکر و اندیشه باقی نمی‌گذارد. بنابراین اعضای اتاق فکر نباید زمان خود را صرف چنین اموری نمایند، مگر آنکه ضرورت ایجاب نماید.

برای پرهیز از ورود به حوزه کارهای اجرایی، لازم است که اعضا به شکلی نتایج خود را ارائه دهند که برای مجری قابل فهم و اجرا باشد. چنانچه مجری توانایی لازم را نداشته باشد، برنامه‌ها نیز باید در سطح پایین‌تری ارائه شود. از طرف دیگر لازم است اعضای کمیته‌ها صبور باشند و تا زمانی که مجریان نتایج کارشان را ارئه نداده‌اند، از دخالت در امور آنها خودداری کنند و از طرف دیگر برای توانمندسازی آنها برنامه‌های راهبردی داشته باشند.

۴. عدم مهارت کافی در زمینه دانش تفکر

تفکر نیز یک دانش است و آشنایی با قوانین و روش‌های آن باعث بهتر فکر کردن می‌شود. از جمله مهارت‌هایی که لازم است اعضای اتاق فکر بدان مسلط

اتاق فکر جایی برای تصمیم‌سازی است نه تصمیم‌گیری؛ بنابراین بهتر است که محصولات تفکری این اتاق بیشتر از جنس کارشناسی باشد

باشند می‌توان به این موارد اشاره کرد: مهارت‌های پرسشگری، تصمیم‌گیری (فردی و گروهی)، روش‌یابی، برنامه‌ریزی، دوراندیشی، بررسی نتیجه‌ای، حداکثر کارایی، قضاوت (علمی-عملی)، بررسی انفعالی، بررسی فعال، راه‌اندازی و سازمان‌دهی، خطرزدایی، فرض‌اندیشی و همذاتی. این مهارت‌ها همچون ابزاری حیاتی برای متفکر محسوب می‌شوند و متفکری که ابزار لازم را نداشته باشد همچون یک ارتش بدون سلاح تنها برای سیاهی لشکر مناسب بوده و حضوری موثر و راهبردی نخواهد داشت.

۵. کافی نبودن افراد متخصص در رشته‌های گوناگون که نتیجه آن عدم کامل اندیشی است

افزایش حجم اطلاعات، گسترش روابط بین‌المللی و افزایش عوامل تاثیرگذار در امر تصمیم‌سازی و استراتژی‌پردازی، ضرورت تفکر جمعی و جمع‌اندیشی را محرز کرده است. بنابراین تعدد و تنوع دیدگاه‌های لازم در تحلیل‌ها و ارائه طرح‌ها برای رفع خلأ ناقص‌اندیشی ضروری است. البته باید توجه داشت که حضور غیرموثر افراد متخصص نیز منجر به افزایش زمان هماهنگی و رسیدن به توافقات در جلسات می‌شود.

۶. هماهنگ نبودن با شرایط سازمان و همسو نبودن با زمان

هماهنگی یکی از شرایط اصلی تحقق برنامه‌ها و اهداف است و اتاق فکر یکی از مراکز ایجاد هماهنگی در سازمان است. بنابراین چنانچه اعضای اتاق فکر از درک شرایط زمانی و مکانی غافل شده و نتوانند با آن هماهنگ شوند، دیگر نباید انتظار طرح‌های اثربخش را از آنان داشت. ■

گردآوری و تألیف:
مهندس حمید رضا همتی
مدیرعامل گروه پژوهشی مدیریت حرفه‌ای
با همکاری آزاده رضائی
Hemati.h@gmail.com

منابع:
۱.کتاب «تئوری اتاق فکر»، نوشته سید یونس ادیانی، انتشارات نقش جهان
۲.گروه سیاست علم و تکنولوژی - شبکه تحلیلگران تکنولوژی ایران
۳.مقاله «درآمدی بر اتاق های فکر دفاعی»، نوشته دکتر علی حسین صالحی اصل و محمدرضا میرزاامینی، فصلنامه راهبرد دفاعی

چشم متفکر

◀ هر وقت می‌خواهم درباره موضوعات مرتبط با تفکر بنویسم، ناخودآگاه سراغ موضوعات دیدن، مشاهده و نگاه کردن می‌روم و تصاویری چون چشم و نگاه در ذهنم مجسم می‌شود. به نظرم توانایی خوب دیدن و مشاهده کردن، و هنر تغییر نگاه، ارتباط تنگاتنگی با خوب تفکر کردن دارد. انگار که اگر ما بتوانیم خوب ببینیم و عمیقاً مشاهده کنیم، مهارت زیادی در تفکر پیدا می‌کنیم. اما چه ارتباطی میان چشم و نگاه ما با ذهن و تفکر ما وجود دارد؟

از آنجایی که نگاه ما مربوط به چشمانمان و تفکر ما از مغز ما ناشی می‌شود به نظرم برای پاسخ به این سوال حداقل می‌توان در سطح ظاهری هم که شده، ارتباط میان این دو را بررسی کرد. جالب است که در راستای این موضوع با یک خبر علمی(۱) روبه رو شدم که حکایت می‌کند از این که اخیراً دانشمندان با استفاده از شبکیه جداشده چشم خوکچه هندی، مدلی تخمین زده‌اند که چشمان ما اطلاعات بینایی را با سرعتی معادل انتقال اطلاعات در یک اتصال «اترنتی» به مغز منتقل می‌کند. بر اساس تحقیقات و آزمایشات «ویجی بالاسوبراماسانیان»فیزیکدا ن دانشگاه پنسیلوانیا: داده‌ها تقریباً با سرعت ۱۰میلیون بیت در ثانیه منتقل می‌شوند. این سرعت انتقال اطلاعات با یک اتصال اترنتی قابل مقایسه است که اطلاعات را با سرعت ۱۰ میلیون تا ۱۰۰ میلیون بیت در ثانیه بین کامپیوترها منتقل می‌کند.

بر اساس این یافته علمی می‌توان گفت یکی از ورودی‌ها و منابع اصلی تغذیه مغز ما از طریق چشمان ما است. به همین دلیل است که نگاه ما ارتباط تنگاتنگی با چگونگی تفکر ما دارد. ما هر آنچه را که می‌بینیم، مغز ما آنها را به شکل ورودی‌هایی از اطلاعات در خود ذخیره می‌کند. از طرف دیگر تحویل خروجی‌های ذهن ما بر اساس داده‌هایی است که از پیش ذخیره می‌کند. به همین خاطر است که هم مشاهدات ما بر تفکرات ما تاثیر می‌گذارد و هم از طرفی طرز تفکر ما و چگونگی تحلیل داده‌ها بر مشاهدات بعدی ما اثری تعیین کننده دارد.

اما خود این موضوع می‌تواند به عنوان یکی از موانع و آفت‌های خوب فکر کردن به حساب بیاید. زیرا که ذهن ما تمایل شدیدی دارد که در برخورد با موضوعات قیاس کند که این شکل شبیه کدام چیزی است که قبلاً دیده است. (این کدام است؟ این همان است) متأسفانه به طور خودکار چیزهای جدیدی که ما می‌بینیم در چنگال چیزهایی که قبلاً دیده‌ایم اسیر می‌شوند و ما بر اساس آنها به چیز جدید نزدیک شده و دست به آشنایی و فهم آن می‌زنیم. این همان محدودیتی است که مانع از فهم مطالبی می‌شود که فراتر از حوزه‌های تجارب قبلی ما هستند. از آنجایی که هر کدام از ما همه چیز را ندیده و نمی‌دانیم، پس در برخورد با موضوعات با پدیده نگاه محدود رو به رو می‌شویم و نمی‌توانیم همه زوایای آن را ببینیم. به همین خاطر اغلب از حقیقت آنها محروم می‌شویم. مگر اینکه نرم و پذیرا باشیم که معمولاً این طور نیست.

ذهن ما در کودکی حاصل مشاهدات و شنیده‌های خود را بدون مقاومت جدی می‌پذیرد و آن‌ها را در ذهن خود حفظ می‌نماید. در جریان آنکه ما بزرگ می‌شویم آنها انباشته شده و به عنوان ثابت‌های ذهن بدل می‌گردند به طوری که پس از تحصیلات آکادمیک با انبوهی از مطالب مواجه هستیم.

این تصورات ذهنی مبنای بررسی ما و نگاه ما در موضوعات جدیدی است که قبلاً با آنها برخورد نکرده‌ایم. به عبارت دقیق‌تر می‌توان گفت که ما هر چه بیشتر حفظ می‌کنیم (اتفاقی که با افزایش مقطع تحصیلی‌مان روی می‌دهد) به علت انباشت بیشتر خاطره (تجربه های ذهنی) حالت پیش داوری و قضاوت بیش‌تری پیدا می‌کنیم.

اما راستش را بخواهید مسئله از مکانیزم ذهن ما نیست بلکه از خود ما است که تمایل شدیدی به محکم ساختن و چسبیدن به مفروضات‌مان داریم. برای اینکه موضوع ملموس‌تر شودمی‌توانیم یک مثال بزنیم. اطلاعاتی که حاصل از مشاهدات ما است ابتدا به شکل قطراتی از آب هستند که در ذهن ما ذخیره می‌شوند. ذهن ما بر اساس ترتیب دریافت‌شان آنها را کنار هم می‌چیند و از آنها قطرات بزرگتری می‌سازد. اما به تدریج و یا حتی به سرعت این قطرات شروع به یخ‌زدن می‌کنند و انعطاف‌پذیری و نرمی خود را از دست می‌دهند و از این راه سعی در محکم کردن جای خود می‌کنند و به تدریج به شکل یک بلور در می‌آیند. هر یک از این بلورها را می‌توان یک سنسور در نظر گرفت که بر اساس آن موضوعاتی که مرتبط با آن سنسور است از محیط درک می‌شود. بلورهای درشت، تشبیه مواردی است که ما در آنها، تجارب و خاطرات قوی‌تری داریم برای همین درشت‌ترند و بلورهای ریزتر، مواردی هستند که ما در آنها خاطره کمتر و تجربه ذهنی کمتر داریم. وقتی با موضوعات برخورد می‌کنیم آنچه از آن فهم می‌کنیم از همین بلورها و ساختار بلوری ریز و درشت تبعیت می‌کند. بدین صورت که زاویه هایی از موضوع که مرتبط با بلورهای درشت خاطره ما هستند، زودتر درک شده و سریعتر به ذهن می‌رسد و زاویه هایی از موضوع که مرتبط با بلورهای کوچک اند، دیرتر و زوایه هایی از موضوع که ذهن ما اصلاً از آنها بلوری ندارد، ناشناخته باقی می‌ماند. ادوارد دوبونو می گوید: اگر به هر طریقی این نظام بلوری را تغییر دهیم و به نظام بلوری جدیدی برسیم، سنسورهای شناسایی تغییر می‌کنند و با تغییر این سنسورها، موضوع از زاویه هایی که قبلاً دیده نمی‌شد، دیده می‌شود. در یک کلام ساده ما برای رسیدن به زاویه های جدید نگاه و در نتیجه رسیدن به توانایی نوع دیگر دیدن موضوع، باید بتوانیم ترتیب اطلاعات موجود در ذهن را تغییر بدهیم.

ذهن مان را در وضعیت جدیدی قرار دهیم این کار باعث می‌شود ما به درک و فهم جدیدی نسبت به موضوع دست یابیم. در این تکنیک علاوه بر تغییر ساختار اطلاعات، خود مفاهیم و اطلاعاتی که ظاهراً غیر قابل تغییر تصور می‌شوند نیز باید مورد شک قرار گیرند. در این حالت یکی از بهترین روش ها از طریق سوال سازی و زیر سوال بردن اطلاعات است. بدین ترتیب ساختار صلب درون مفاهیم شکسته شده و امکان آزاد شدن اطلاعات محبوس شده در آنها افزایش می‌یابد بدین ترتیب فرصت پیوستگی این اطلاعات به نوعی دیگر با یکدیگر ایجاد می‌گردد و وقتی آنها به شکل جدیدی بهم پیوستند، ساختار جدیدی خلق می‌شود. این ساختارهای جدید، بینش‌های جدید، و بینش‌های جدید، فرصت‌های دیگری را به ارمغان می‌آورند.

برای اینکه بتوانیم هنر تفکر را بدست آوریم ضروری است که ابتدا بتوانیم خوب ببینیم و بشنویم. حدیثی است از حضرت علی (ع) که فرموده اند: **«با بصیرت کسی است که بشنود و بیندیشد، نگاه کند و ببیند، از عبرت ها بهره گیرد، آن‌گاه راه‌های روشنی را بپیماید و بدین ترتیب از افتادن در پرتگاه‌ها دوری کند.»**

هرچه مشاهدات ما کامل‌تر و عمیق‌تر باشد به همان میزان تصمیم گیری‌ها و انتخاب‌های ما از قدرت و شانس بیشتری برخوردار می‌شوند. باید بتوانیم دانسته‌ها و اطلاعات را در خدمت خود بگیریم و بر آنها غالب شویم و نه اینکه مغلوب آنها. در این میان شرط اساسی، نرمی و انعطاف پذیری و پرهیز از پیش داوری و قالب‌های سخت و شکننده است. ■

تألیف: نونا صالحی

پی‌نوشت:

۱-اخبار علمی، سایت آینده‌نگری

منبع:

با نگاهی به جزوه تفکر خلاق، گروه پژوهشی مدیریت حرفه ای

الگوهای شبیه‌سازی آینده

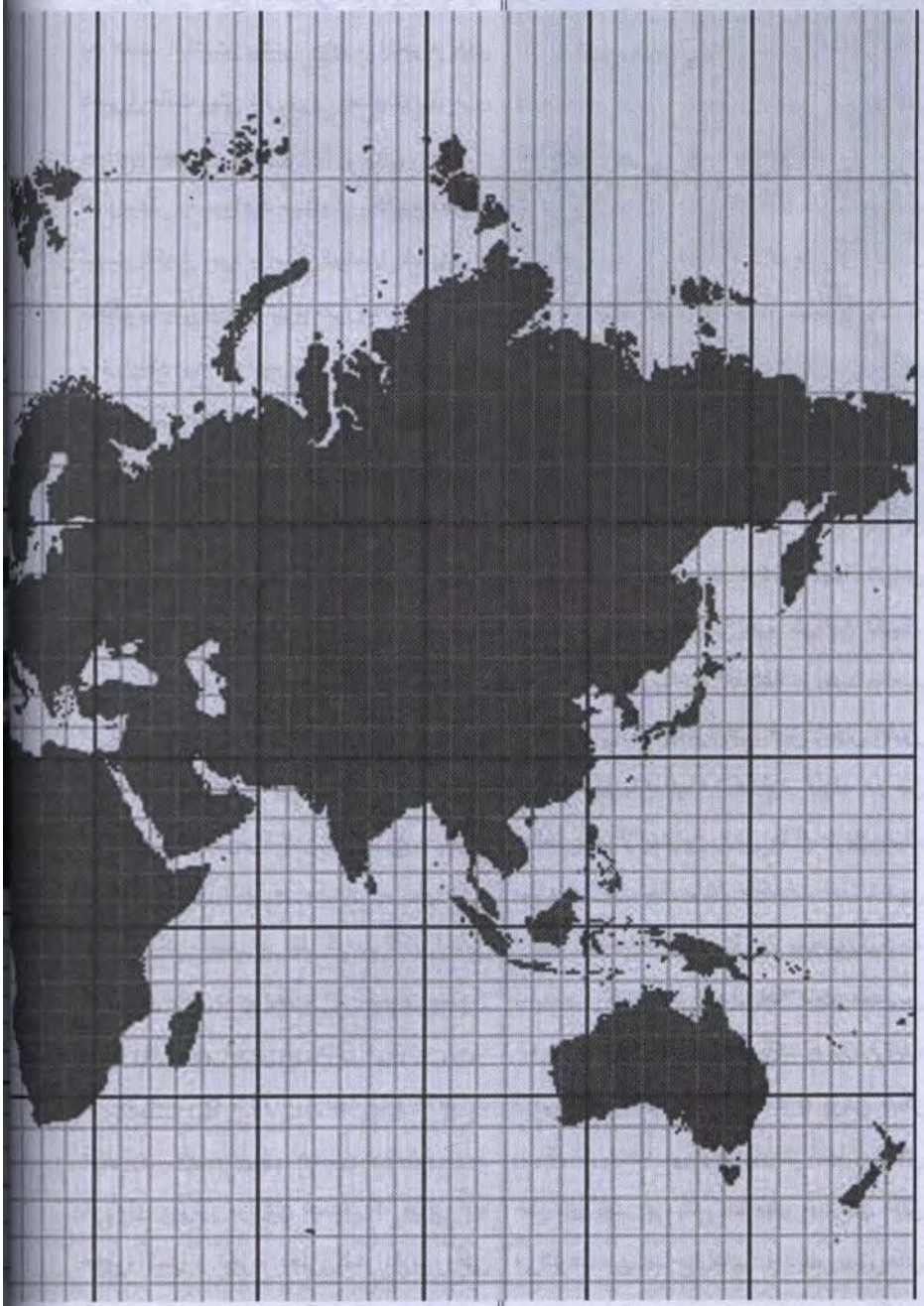

◀برنامه‌ریزان نیاز به آگاهی از روش‌هایی دارند که بتوانند در طرح‌ریزی بلندمدت از آنها استفاده کنند. اما روش‌های پیش‌بینی آینده کدام‌ها هستند؟ آیا واقعاً روش‌های ثابتی برای پیش‌بینی آینده وجود دارد؟ اگر وجود دارد، چگونه می‌توان بهترین آنها را با توجه به شرایط و نیازهای ویژه انتخاب کرد و کدام روش برای طرح‌ریزی بلندمدت استراتژی‌ها مناسب‌تر است؟

مطالعهٔ آینده، آینده‌شناسی، آینده‌نگری، آینده‌گرایی، پژوهش‌های آینده و واژه‌های مشابه، اشاره به مطالعاتی دارند که سعی می‌کند به این سؤالات پاسخ دهد.

یکی از متداول‌ترین روش‌هایی که علم آینده‌نگری برای پیش‌بینی آینده از آن بهره می‌برد، استفاده از الگوها و مدل‌های شبیه‌سازی آینده است. «مدوز» در اوایل دهه هشتاد، از روش مدل‌سازی ریاضی و الگوهای شبیه‌سازی برای درک بهتر علل و پیامدهای رشد جمعیت جهانی، و گسترش جنبه‌های فیزیکی تولید اقتصادی جهان استفاده کرد. وی توسط الگوی شبیه‌سازی کامپیوتری خود، موسوم به جهان ۳ چنین نتیجه گیری کرد که: «اگرروندهای رشد فعلی در جمعیت جهانی، صنعتی شدن، آلودگی، تولید مواد غذایی، و تهی‌شدن منابع به طور تغییرناپذیری ادامه یابد، به محدودیت‌های رشد این کره در ظرف مدت صدسال آینده خواهیم رسید. محتمل‌ترین پیامد اضمحلال غیرقابل کنترل در ظرفیت‌های جمعیتی و صنعتی خواهد بود.»

اما حالا ببینیم یک مدل شبیه‌سازی چیست؟ مدل یا الگو یک نمونهٔ ساده شده از واقعیت است. تمام الگوها انتزاعی و خیالی هستند، و برخی از عوامل در آنها وارد می‌شوند، و برخی دیگر خارج نگه داشته می‌شوند. الگوها و مدلها می‌توانند شامل تصویرهای ذهنی، نمایش‌های

گرافیکی، نمایش‌های بیانی، و یا نمایش‌های ریاضی از واقعیت باشند. پس الگوها و مدل‌ها اشارهٔ ضمنی به تصویر ایستای واقعیت می‌کنند، اما شبیه‌سازی

بر تقلیدی از رفتار یک سیستم در دورهٔ زمانی خاص یا بر نمایشی پویا دلالت دارد. شبیه‌سازی به روابط، تابع‌بودن، علت و معلولی‌بودن اشاره می‌کند. با ترکیب مفاهیم الگو و شبیه‌سازی ما به نمایش خیالی و انتزاعی یک سیستم دستیابی پیدا می‌کنیم که از آن می‌توانیم رفتار آن سیستم را در یک دورهٔ زمانی خاص استنباط کنیم.

یک الگوی شبیه‌سازی، سیستم اقتصادی، اجتماعی یا سیاسی مورد مطالعه را به صورت یک سری متغیرهای ریاضی و تعدادی رابطه‌های آشکار بین این متغیرها نشان داده و مورد تقلید قرار می‌دهد. این رابطه‌ها کافی است که تغییر در متغیرهای الگو را در طول مدت خاصی معیین کنند. بنابراین قابل تحلیل توسط کامپیوتر هستند و معمولاً هم توسط یک کامپیوتر این اعمال انجام می‌پذیرد.

زمانی که یک الگو ساخته می‌شود، فرصتی برای پژوهشگر پیش می‌آید تا فرضیه‌های گوناگونی راتشکیل داده، و آنها را مورد آزمون قرار دهد. یک مزیت الگوهای شبیه‌سازی این است که پس از اینکه ساخته شدند، می‌توانیم به سرعت و به راحتی داده‌ها را تحلیل کنیم. اما متاسفانه هیچ روش کاملی وجود ندارد که بتوانیم یک الگوی آینده‌نگر را در مقابل واقعیت‌ها آزمایش کنیم، زیرا آن واقعیت‌ها هنوز به وجود نیامده‌اند. برخی از پژوهشگران پیشنهاد کرده‌اند که درستی یا نادرستی چنین الگویی را می‌توانیم با آزمایش آن در برابر داده‌های تاریخی تعیین کنیم. این نوع آزمون ضریب اطمینان در توانایی پیش بینی الگویی در کوتاه مدت را افزایش می‌دهد، اما به عنوان وسیله‌ای برای پیش بینی بلندمدت دچار همان محدودیت‌های روش قیاس گیری روند می‌شود. در واقع، این نوع آزمون بر پایه این فرض استوار است که همهٔ پارامترهایی که الگو را تشکیل می‌دهند در آینده به همان صورت گذشته تغییر خواهند کرد.

ساختن الگوهای جهانی که حدود بیست و پنج سال پیش آغاز شد تا

ماهیت و عظمت مشکلات جهانی را که انتظار می‌رفت در سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی آینده پدیدار شوند، شناسایی کرده و توجه برنامه‌ریزان استراتژی‌های ملی را به مخاطرات ناشی از نادیده‌انگاشتن چنین مشکلاتی معطوف دارند، هنوز هم ادامه دارد. باید توجه داشته باشیم که آینده‌نگرها در مورد نظام جهانی در آیندهٔ بشر به توافق نرسیده‌اند. دو پژوهشگر پس از مصاحبه با هفده آینده‌نگر درمورد آیندهٔ جهان به نتایجی رسیده‌اند که بعضی از آنها عبارتند از:

پایان نفت به عنوان منبع برتر انرژی در ۲۰ تا ۵۰ سال آینده که کلید انتقال به سایر منابع انرژی می‌شود. بیشتر آینده‌نگران مورد مصاحبه معتقدند این مرحله انتقال بسیار پرفراز و نشیب بوده، و برای مدتی شاید رشد اقتصادی رابه کندی بکشاند تا اینکه مرحله کامل شود.

تقریباً تمام آینده‌نگران افول اقتصادی، و شاید نظامی آمریکا را پیش‌بینی کردند. اگرچه برای برخی از آنان این اضمحلال آشکار است، و برای گروهی دیگر این تنزل نسبی خواهد بود تا مطلق.

در چهار زمینهٔ مربوط به مسائل جهانی زیر تقریباً تمام آینده‌نگران ابراز نگرانی یا عدم اطمینان کرده‌اند:

الف) رشد جمعیت دنیا، و اینکه دنیای ۸ تا ۱۰ میلیاردی چه شکلی خواهد بود؟

ب) آیا آمریکا برای مدت طولانی قادر خواهد بود که از زیرساختارهای نظامی خود در سطوح فعلی نگهداری کند؟

ج) آینده آفریقا ملالت‌انگیز تصور می‌شود. اگرچه هیچ‌کدام از آینده‌نگران چشم‌انداز این قاره را به طور کامل تحلیل نکرده‌اند، ولی آنچه که باعث نگرانی آنها می‌شود این است که آیا کسی می‌تواند این قاره را از مصیبت غیرقابل اجتناب نجات دهد؟

د)نفوذ ارزش‌های اجتماعی بر رویدادها

به دلایل بسیاری (از جمله ایدئولوژی و سایر خصوصیات فردی پژوهشگران) پیش‌بینی‌های متفاوتی از آینده شده است. بنابراین، استفاده از یک روش مشترک

به طور حتم باعث نمی‌شود که دو فرد پژوهشگر به یک نتیجهٔ واحد برسند. به طور نمونه، پژوهشگران جهان سومی نیز عموماً معتقدند که در سطح بین‌المللی حرکتی آهسته، ولی تغییرپذیر از ساختار قدرت نظامی و سیاسی به ساختاری که در آن تعداد بیشتری مراکز قدرت وجود خواهند داشت، آغاز گردیده است. اما این ساختار جدید هم به نفع کشورهای کوچک‌تر نخواهد بود.

برنامه‌ریزان و مدیران استراتژیک در مورد آینده، بر مبنای دو فرضیه تفکر می‌کردند:

الف) آینده شبیه گذشت خواهد بود و در نتیجه اهداف مدیریت را می‌توان بر پایه روند گذشته محاسبه کرد.

ب) آینده را می توان با دقت پیش‌بینی کرد، و لذا اهداف مدیریت را بر اساس پیش‌بینی‌های ثابت می‌توان استوار کرد. اکنون آشکار گردیده است که هر دو فرضیه بالا همیشه صحیح نبوده، و مدیران و برنامه‌ریزان استراتژیک به رغم اینکه امکان دارد نتوانند آینده را پیش‌بینی کنند باید راه‌هایی را برگزینند که دستیابی به نتایج بهتری را میسر سازند. در چنین شرایطی، روش‌های کمی و کیفی پویایی که دارای زنجیرهٔ بازخور هستند برای تعیین اهداف مدیریت، و برنامه‌ریزی بهتر در محیطی تغییرپذیر مناسب‌تر از تکنیک‌های انعطاف‌پذیری هستند که صرفاً بر پایهٔ روندهای گذشته و پیش‌بینی‌های آماری بنا شده‌اند.■

گردآوری و تدوین:علی‌یار نیک‌فرمان

زمانی که یک الگو ساخته می‌شود، فرصتی برای پژوهشگر پیش می‌آید تا فرضیه‌های گوناگونی راتشکیل داده، و آنها را مورد آزمون قرار دهد.

برای الگوسازی جهان، واضح است که بیش از یک راه وجود دارد اما این سؤال پیش می‌آید که چگونه سیاست‌گذاران می‌توانند از بین این همه مدل‌های ممکن، یک راه را به عنوان مناسب‌ترین الگو برای برنامه‌ریزی استراتژیک خود برگزینند. برای انتخاب بهترین الگوها چند معیار کلی وجود دارد که عبارتند از:

الف) یک الگو باید آمار و داده‌های موجود را به نحوی تنظیم کند که بینش و فراست جدیدی را میسر ساخته، و تفسیر داده‌ها را آسان‌تر سازد؛

ب) یک الگو باید سؤالات جدیدی را مطرح نموده، و دعوت به کشف حقایق جدید بنماید؛

ج) یک الگو باید به استفاده کننده‌اش اجازه دهد که پیش‌بینی‌های مهم و قابل اثبات را ارائه نماید؛

د)یک مدل باید اساس اندازه‌گیری‌های صحیح را فراهم آورد؛

ه) یک الگو باید ابتکاری باشد و ایده‌های بی‌مانندی را معرفی کند؛

و) یک مدل باید حتی‌المقدور ساده باشد، و تعداد مراحل رسیدن به یک راه چاره را به حداقل برساند.

یک ذهن خلاق

نگاهی به ویژگی‌ها و ضرورت‌های تفکر خلاق

◀از دیدگاهی، تفکر، کارآمدترین و دم دست ترین ابزار حل مسئله است. اما همهٔ مسائل از یک نوع نیستند، بنابراین روش‌های تفکر هم منحصر به یک نوع خاص نیستند. ولی واقعیت این است که قسمت اعظم آنچه در رابطه با آموزش رسمی تفکر انجام می‌شود، بر مهارت‌هایی همچون تدریس تحلیلی تاکید می‌کند. این که چگونه فراگیران ادعاها را درک کنند، استدلالی منطقی به وجود آورند، پاسخ‌ها را بفهمند، راه‌های نادرست را حذف کرده و بر راه‌های صحیح تمرکز کنند. با این وجود، روش تفکری دیگری هم وجود دارد که به بررسی ایده‌ها می‌پردازد، احتمالات را به وجود می‌آورد، به دنبال پاسخ‌های متعدد و صحیحی می‌گردد و تنها به یک پاسخ درست اکتفا نمی‌کند. در هر صورت، هر دو روش تفکر برای موفقیت در زندگی روزمره، حیاتی هستند، اما نوع دوم بیشتر نادیده گرفته می‌شود؛ یعنی تفکر خلاق.

خلاقیت یعنی چه؟

خلاقیت توانایی ایجاد ایده‌های تازه از طریق ترکیب، تغییر یا دوباره استفاده کردن از ایده‌های موجود است. برخی ایده‌های خلاق شگفت‌انگیز و هوشمندانه هستند، در شرایطی که برخی دیگر ساده، خوب و کاربردی بوده اما آنقدرها مورد توجه قرار نمی‌گیرند.

در فعالیتی چون حل کردن مسئله، هر دو نوع تفکر برای ما مهم تلقی می‌شود. اول،

باید مسئله را تحلیل کنیم؛ سپس باید راه حل های ممکن را به وجود آوریم، پس از آن باید بهترین راه حل را انتخاب کرده و آن را کامل نماییم، و سرانجام باید تاثیر راه حل را ارزیابی کنیم. این فرآیند یک تناوب را بین دو نوع تفکر نقدی و خلاق آشکار می‌کند. عملاً این دو نوع تفکر بیشتر مواقع با هم عمل می‌کنند اما به یکدیگر وابسته نیستند.

باید بگوییم که هر کس دارای توانایی خلاق ذاتی است. برای مثال، خلاقیت کودکان را در نظر بگیرید. در سنین بزرگسالی اغلب خلاقیت توسط آموزش سرکوب شده، اما هنوز وجود دارد و می‌توان آن را بیدار کرد. افراد خلاق به سختی و به طور مستمر کار می کنند تا به وسیله تغییرات تدریجی و پالایش کارهایشان، ایده‌ها و راه‌حل‌ها را اصلاح کنند.

روش‌هایی برای به‌کارگیری تفکر خلاق

برای ایجاد نتایج خلاق روش‌های بسیاری وجود دارد که در اینجا به چند روش اشاره می‌شود.

تکامل تدریجی: این شیوه افزایش پیشرفت است. ایده‌های تازه‌ای که از دیگر ایده‌ها و راه‌حل‌های تازه‌ای که از راه‌حل‌های قبلی مشتق می‌شوند، ایده‌های تازه‌ای به وجود می‌آورند که این ایده ها و راه حل های تاره، نسبت به دیگر راه‌حل‌ها اندکی اصلاح شده‌اند. بسیاری از موارد پیچیده‌ای که امروزه از آن استفاده می‌کنیم، در طی یک دوره طولانی و افزایش مستمر به وجود آمده است. بهتر کردن چیز از زاویه های مختلف تدریجاً آن را بسیار بهبود می‌بخشد،حتی ممکن است با ماهیت اصلی خود کاملاً تفاوت پیدا کند. برای مثال به تاریخ اتومبیل یا هر محصول پیشرفت تکنولوژی نگاه کنید. با تولید هر محصول جدیدی اصلاحات به وجود آمدند. هر مدل جدیدی براساس مجموعه خلاقیت‌های مدل قبلی ساخته می‌شود، تا این که در طول زمان، پیشرفت در اقتصاد و تداوم آسایش صورت می‌گیرد. دراین جا خلاقیت در پالایش، پیشرفت مرحله به مرحله نهفته است تا بوجود آوردن چیزی کاملاً جدید. شیوه تکامل خلاقیت همچنین تداعی کننده اصلی است که می‌گوید: هر مسئله ای که یکبار حل شده، برای بار دوم به شیوه ای بهتر قابل حل است.

متفکران خلاق این ایده را قبول نمی‌کنند که هنگامی که یک مشکل حل شده است، فراموش می‌شود یا این که «اگر نشکسته، تعمیرش نکن». فلسفه یک متفکر خلاق این است که «هیچ چیز همانند یک تغییر جزئی تاثیر ندارد».

تلفیق: با این روش، دو یا چند ایده موجود با یکدیگر ترکیب شده و یک ایده سوم را به وجود می‌آورد. ترکیب ایده یک مجله و یک نوار کاست می‌تواند منجر به ابدءِ تأسیس یک مجلهٔ شنیداری شود. این مجله می‌تواند برای افراد ناشنوا و کسانی که فواصل دور شهری را هر روز طی می‌کنند، مورد استفاده قرارگیرد.

تحول بنیادین: گاهی ایده جدید ایده‌ای کاملاً متفاوت و دارای تغییرات واضحی نسبت به ایده های پیشین است. در شرایطی که فلسفه پیشرفت تکاملی ممکن است یک استاد را به پرسیدن این سوال وا دارد که «چگونه می‌توانم بهتر و بهتر درس بدهم؟»، اما پیشرفت تحولی این سوال را بیان می‌کند که «چرا درس بدهم، دانشجویان را به درس دادن به یکدیگر ترغیب می‌کنم، کار گروهی یا ارائه گزارش؟». برای مثال، تکنولوژی تکاملی در زمینه مبارزه با موریانه‌هایی که وسایل خانه را می‌جوند گسترده شده و حشره کش‌ها و گازهای بی خطرتر و مؤثرتر برای از بین بردن آنها به وجود آمده است. یک تغییر نسبتاً تحولی می‌گوید: گازها را به دلیل نیتروژن استفاده نکنید. یک ایده خلاق تحولی می‌پرسد،«در ابتدا چه تدابیری بیاندیشیم تا از خوردن وسایل توسط موریانه ها جلوگیری کنیم؟» این پرسش به ابداع راه حلی چون تولید یک خوراک مخصوص موریانه منتهی می‌شود.

استفاده دوباره: یعنی به یک چیز قدیمی نگاهی نو داشته باشید. نام‌ها را کنار بگذارید تعصب ها، انتظارات و پیش‌فرض‌ها را دور بریزید و فکر کنید چگونه می‌توان از چیزی دوباره استفاده کرد. یک شخص خلاق ممکن است به گورستان اتومبیل‌ها برود و از موتور یک اتومبیل مدل T [اتومبیل‌هایی که کمپانی فورد بین سال های ۱۹۰۸ تا ۱۹۲۷ ساخته می‌شد.] یک اثر هنری خلق کند. آن را نقاشی کرده و در اتاق نشیمن قرار دهد. هدف، دیدن فراتر از همان ابزار قبلی و استفاده های سابق است تا بتوانیم ایده های تازه و راه حل های مناسب پیدا کنیم. برای مثال، یک گیره کاغذ می‌تواند به عنوان آچار و رنگ به عنوان چسب مورد استقاده قرار گیرد، و ...

تغییر مسیر: بسیاری از پیشرفت ها زمانی اتفاق می‌افتد که توجه از یک زاویه مسئله به یک زاویه دیگر معطوف می‌شود که گاهی آن را بینش خلاق می‌خوانند.

اداره راهنمایی رانندگی سعی می‌کند مانع اسکیت سواری کودکان درگودال‌ها شود. اداره راهنمایی رانندگی حصاری به وجود آورد که کودکان دور شوند، اما چنین نشد. سپس یک نرده بزرگ تر گذاشتند که توسط

کودکان سوراخ شد. یک حصار قوی‌تر جایگزین آن کردند که آن هم شکسته شد. حصار بعدی یک حصار تهدید آمیز بود که نادیده گرفته شد. سر انجام شخصی تصمیم گرفت مسیر را تغییر دهد و پرسید، «مشکل در اینجا چیست؟» «کودکان می خواهند در گودال اسکیت سواری کنند».«چگونه می توان مانع اسکیت سواری آنها شد؟» راه حل ریختن بتن وسط گودال بود تاسطح صاف آن را از بین ببرد. این راه حل هوشمندانه مشکل را حل کرد.

مثال فوق این حقیقت را در حل مسئله نشان می‌دهد که هدف حل مسئله است، نه اعمال یک راه حل خاص. وقتی یکی از راه‌حل‌ها عمل نمی‌کند، به راه حل دیگری فکر کنید. هیچ تعهدی نسبت به یک راه خاص وجود ندارد. تنها هدف را مد نظر داشته باشید. پافشاری در یک راه گاهی خود مشکل است. زیرا کسانی که در یک راه پافشاری می‌کنند، بیش از حد به یک راه احساس تعهد کرده، کارشان عملی نخواهد شد، و نتیجه نمی‌گیرند.

رویکردهای منفی که مانع از خلاقیت می‌شود

۱- وای نه، یک مشکل دیگر!

اغلب، عکس العمل نسبت به مشکل یک مشکل تازه به وجود می‌آورد که از خود مشکل بزرگ تراست. در حالی‌که هر مشکل می‌تواند یک فرصت تلقی گردد. بهترین راه این است که از مشکل استقبال کرده ، به دنبال آن باشند و با مشکل همچون یک مبارزه طلبی و فرصتی برای اصلاح امور استفاده کنند. هر چه قدر ما سخت تر به مشکل نگاه کنیم ، مشکل بزرگ تر می‌شود.

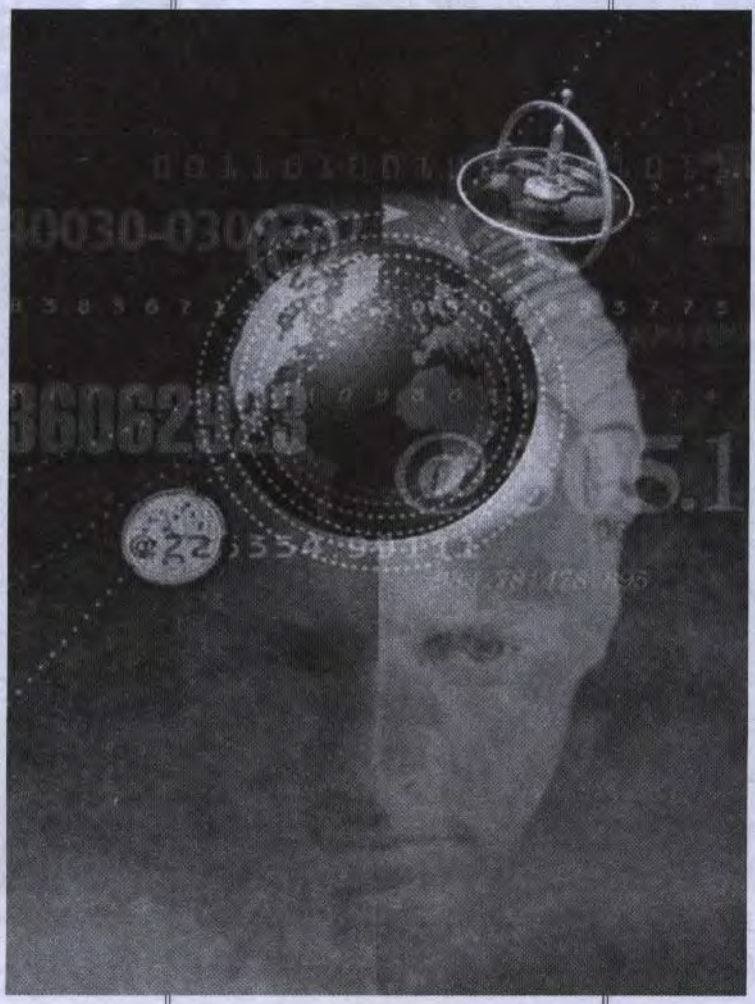

۲- این مشکل حل نمی‌شود.

این رویکرد به مثابه محاصره شدن پیش از جنگ می‌ماند. با این پیش‌فرض که از عهده انجام کاری بر نمی‌آیید یا یک مشکل را نمی‌توانید حل کنید، به مشکل قدرت و نیرویی می‌بخشید که پیشتر فاقد آن بود و پیش از شروع تسلیم می‌شوید؛ اما به تاریخ راه‌حل‌ها و شک‌هایی که همراه آن شده‌اند توجه کنید: بشر هرگز پرواز نمی‌کرد، برای بیماری ها هرگز علاج پیدا نمی‌شد، موشک‌ها هیچ‌گاه جو زمین را ترک نمی‌کردند. هر چه قدر ما سخت تر به مشکل نگاه کنیم ، مشکل بزرگ تر می‌شود.

۳- هیچ کاری نمی‌توانم در رابطه با آن انجام دهم.

برخی از مردم فکر می‌کنند، شاید این مشکل توسط کارشناسان حل شود، اما من نمی‌توانم آن را حل کنم چراکه: به قدر کافی باهوش نیستم ، مهندس نیستم، به این موضوع بی علاقه هستم ... . برادران «رایت» که بودند که توانستند هواپیما اختراع کنند؟ مهندس هواپیما؟ خیر، آنها تنها تعمیرکاران دوچرخه بودند. قلم خودکار توسط ویراستار یک روزنامه به نام «لادیسلاو بیرو» که حتی مهندس مکانیک هم نبود اختراع شد. پیشرفت های اصلی طرح زیر دریایی توسط یک کشیش انگلیسی به نام «جی. دبلیو گارت» و یک ناظم مدرسه ایرلندی به نام «جان پی. هلند» انجام شد.

۴- من خلاق نیستم.

هر کس تا حدی خلاق است. بعضی‌ها بسیار خلاق هستند همچون کودکان هنگامی که مشغول بازی هستند. مسئله

اینجاست که خلاقیت توسط آموزش سرکوب می‌شود. تمام آنچه بدان احتیاج دارید این است که بگذارید خلاقیتتان به سطح برسد و از خواب بیدار شود. از آن پس به زودی متوجه می‌شوید که شما به طور شگفت انگیزی خلاق هستید.

۵- این بچگانه است.

هنگامی که همواره سعی می‌کنید بزرگسال به نظر برسید و تمام و کمال عمل کنید، رویکردهای خلاقانه و سر زنده که باعث می‌شود سنتان کوچک‌تر به نظر رسد را تمسخر می‌کنید. اما اگر راه حلی بیابید که مشکلات زندگی مشترکتان را حل کند، باعث ترقی شما گردد، یا دوستی را از خودکشی نجات دهد، آیا باز هم اهمیت می‌دهید که دیگران روش شما را نسبت به حل مسئله «بچگانه» توصیف کنند؟ به خاطر داشته باشید مردم هنگامی گه چیزی واقعاً با مزه باشد می‌خندند، اما مردم اغلب به هنگامی می‌خندند که قدرت تخیل برای درک شرایط موجود را ندارند.

۶- مردم چه فکر می کنند؟

در جامعه فشاری قوی برای پیروی کردن از همه، عادی بودن و خلاق‌نبودن وجود دارد. در اینجا مثال هایی ارائه شده که بسیار به گوش می‌رسد:

شخص خلاق: «دوست دارم در لیوان آب پرتغالم آب اضافه کنم تا شیرینی آن کمتر شود»

شخص معمولی: «خودت می دانی که چه قدر عجیب هستی؟»

شخص خلاق: «چرا کمی سیربه آن اضافه نمی کنی؟»

شخص معمولی:« چون دستورالعمل سیر را ذکر نکرده بود»

شخص معمولی:« چرا از این مسیر می‌روی؟ این مسیر طولانی‌تر است».

شخص خلاق:«چون به این جاده علاقمند هستم»

اغلب مردم جامعه به این دیدگاه که «مردم چه فکر خواهند کرد»اهمیت می دهند. مطمئن باشید آنها هم اینک هم درباره شما صحبت می‌کنند و می‌گویند بینی شما بزرگ است یا کفش‌هایتان خنده‌دار است. بنابراین از آنجا که آنها درباره شما به شیوه‌های نامطلوبی صحبت می‌کنند، شما باید راحت باشید و بگذارید خلاقیت و خصوصیات فردی شما به جریان بیافتد.

-۷ ممکن است موفق نشوم. توماس ادیسون در تحقیقات خود برای یافتن یک رشته سیم نورانی برای لامپ هر کاری را که به نظرش می‌رسید انجام می‌داد. از جمله تاری از ریش دوستش را کند تا برای لامپ یک رشته نورانی بسازد. او درکل ۱۸۰۰ راه را امتحان کرد. پس از انجام ۱۰۰۰ مورد، شخصی از او پرسید آیا از موفقیت در کارش ناامید نشده است؟ ادیسون جواب داد، «هم اکنون مطالب زیادی یاد گرفتم. حالا ۱۰۰۰ راه می‌شناسم که مفید نیست».

ترس از شکست یکی از موانع اساسی خلاقیت و راه حل مسائل محسوب می‌شود. راه چاره این است که رویکردتان را نسبت به شکست تغییر دهید. ضرب المثل نگلیسی می‌گوید: «اشتباهات مایه سرگرمی نیستند، بلکه آموزنده هستند». انتظار می‌رود که در طی مسیر شکست بخورید و این شکست قابل قبول است؛ همواره راه‌هایی برای دست‌یابی به موفقیت وجود دارد.

با آگاهی از این موانع و عبور از آنها، می‌توانید خود را برای داشتن ذهنی خلاق آماده کنید و با به‌کارگیری تکنیک‌های تفکر خلاق که احتمال دارد در شماره‌های بعد به ذکر آنها خواهیم پرداخت، می‌توانید جهشی بزرگ در حل مسائلتان ایجاد کنید. ■

گردآوری و تدوین: علی‌یار نیک‌فرمان

منبع:

با استفاده از مقاله درآمدی بر تفکر خلاق نوشتهٔ رابرت هریس، ترجمه توسط خبرگزاری مهر

مغز یافته‌ها

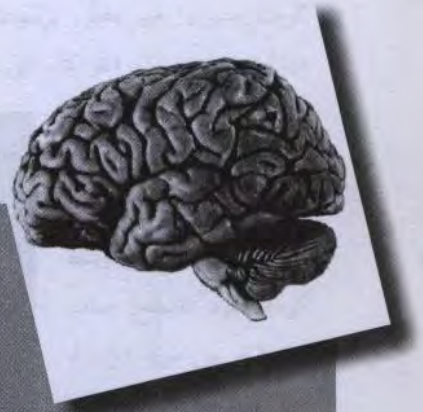

شباهت مغز انسان به رایانه

پایگاه دانشگاه کلرادو با استفاده از یافته های جدید دریافته اند که بخشی از مغز که برای فعالیت های شناختی انسان ضروری است بسیار شبیه یک رایانه عمل می‌کند. در رایانه با استفاده از وضعیت های روشن و خاموش حالت هایی ایجاد می‌شود که رایانه آنها را شناسایی و تبدیل به اطلاعات مورد نظر می‌کند. به گفته محققان سلول های عصبی که در قشر پیشانی مغز قرار دارند در دو حالت فعال و غیر فعال و به عبارت دیگر خاموش و روشن قراردارند که از این نظر بسیار شبیه رایانه ها عمل می‌کنند. بخش قشری پیشانی مغز در فعالیت‌های عالی نظیر تصمیم گیری نقش دارد و ارتباط آن با فعالیت های مختلف عالی مغز شناخته شده است. به گفته دانشمندان بسیاری از بیماری های مغزی و به ویژه بیماری‌هایی که ریشه در اختلالات رفتاری دارند بر اثر اشکال در انتقال پیام بین بخشهای مختلف مغز به وجود می‌آیند.

گیاهی برای سلامت مغز

مغز انسان ظرفیت قابل توجهی برای فعالیت دارد اما نیازمند جریان دائم اکسیژن و مواد مغذی خاص است تا در طول عمر عملکرد مناسبش را حفظ کند. اسید آمینه‌ای به نام گاما آمینو بوتیریک اسید یک نوروترنس میتور مهم در مغز است که عملکرد سلول‌های عصبی آن را تنظیم می‌کند و به عنوان آرامبخش طبیعی مغز نامیده شده است. درخت گینکو تنها عضو خانواده درختانی است که قرن‌ها پیش در چین رشد می‌کرد. امروز گینکو در همه پارک‌های جهان به عنوان یک فسیل زنده رشد می‌کند. «گینکو بیلوبا» موثرترین درمان برای مشکلات ناشی از سکته مغزی یا کاهش جریان خون به مغز مانند از دست دادن موقت حافظه، مشکلات تمرکز، سردرد، سرگیجه و صدای وزوز گوش است. مطالعه اثر گینکو بر بیماران مبتلا به آلزایمر باعث بهبود ناتوانایی‌های ذهنی و عملکرد اجتماعی آنها شده است. عصاره گینکو بیلوبا (GBE) حاوی انواع متعدد ترکیبات فعال شامل گلیکوزیدها و گینکو گولیدهاست. این مواد با جلوگیری از اثر ماده‌ای در خون که باعث انعقاد می‌شود جریان خون در سراسر بدن و مغز را بهبود می‌بخشند. همچنین باعث تقویت و احتمالاً بازسازی مویرگ‌ها می‌شوند که از صدمات ساختاری در اطراف مغز جلوگیری می‌کند.

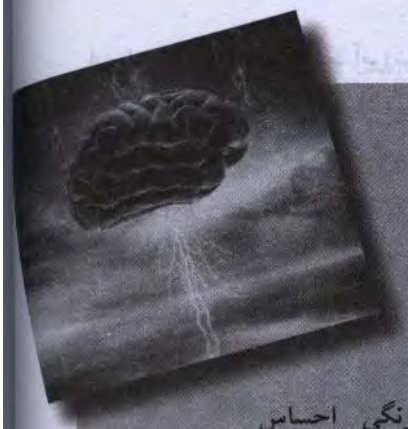

چگونگی احساس زیبایی در مغز کشف شد

محققان دانشگاه کالیفرنیا دریافتند هر چه فرآیند پردازش مغزی اطلاعات بصری ما، ساده تر و روان تر باشد احساس ما از تصویری که می‌بینیم بهتر است. برای ذهن ما شفافیت، تقارن و مواجهه قبلی با تصاویر بصری شاخص های زیبایی محسوب می‌شوند. در این مطالعه با سه تجربه متفاوت دانشمندان به بررسی چگونگی احساس زیبایی در مغز پرداختند، در دو مطالعه اول میزان جذابیت تصاویر توسط شرکت کنندگان سنجیده شد و در مطالعه سوم واکنش افراد به زیبایی بر اساس حرکت عضلات صورت شرکت کنندگان در مواجهه با تصاویر زیبا مطالعه شد. بر اساس گزارش ایوانهو، هرچه فرایند پردازش مغزی اطلاعات بصری در مغز ساده تر باشد شخص زیبایی بیشتری حس می‌کند و تصاویر ساده و متعادل در مغز بهتر و آسان تر هضم می‌شوند. این مطالعه نشان داد چگونه روند انتخاب جفت در انسان بر اساس فرآیند تکامل مغزی تعیین می‌شود. راز زیبایی که همان تعادل است می‌تواند توجیه کننده انتخاب جفت در انسان باشد. انسان این حیوان هوشمند تحت تاثیر روند تکامل مغزی خود جفتی را برمی‌گزیند که طبیعی‌تر، متقارن‌تر و متعادل‌تر باشد.

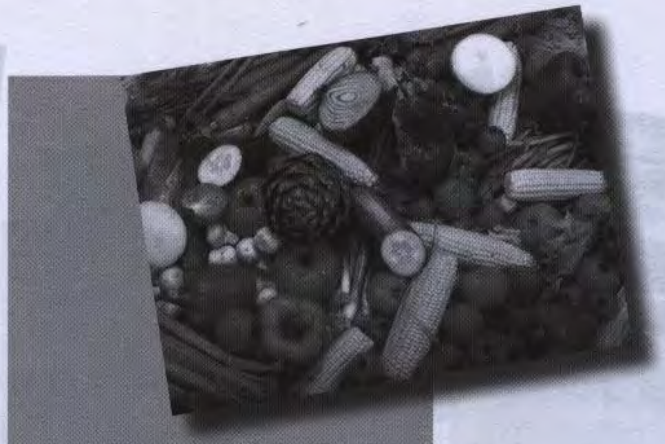

سبزی تقویت کننده حافظه

خوردن روزانه یک سیب، انسان را از رفتن به دکتر بی‌نیاز می‌کند و خوردن یک بشقاب سبزیجات می‌تواند در کند شدن روند فراموشی در بزرگسالی بسیار موثر باشد. پژوهشگران گفتند: بزرگسالانی که روزانه دو تا سه بشقاب سبزیجات مصرف می‌کنند ۴۰ درصد کمتراز دیگر هم سن های خود دچار فراموشی می‌شوند. بر این اساس افرادی که مقدار بیشتری کاهو و اسفناج مصرف‌می‌کنند ،درقیاس با دیگر هم سن های خود تا اندازه زیادی کمتر به فراموشی مبتلا می‌شوند. این پژوهش همچنین بر نقش مصرف سبزیجاتی چون، کدو و گل کلم در کاهش میزان فراموشی در بزرگسالی تاکید می‌کند.

حفظ قدرت حافظه با اسید فولیک

نتایج یک مطالعه جدید نشان می‌دهد افزایش دریافت اسید فولیک در طولانی مدت به رفع فراموشی کمک می‌کند. به گزارش هلث لایف، محققان هلندی با بررسی اثر دریافت اسید فولیک توسط تعدادی از زنان و مردان سالمند دریافته‌اند مصرف این ویتامین حتی بدون دریافت سایر ویتامین‌های گروه B به بهبود عملکرد آنها در تست‌های حافظه و کاهش هوموسیستئین خونشان کمک می‌کند. بهترین منابع غذایی این ویتامین اسفناج و دیگر سبزیجات دارای برگ سبز تیره، مخمر آب جو، طالبی، هندوانه، جوانه گندم و جگر هستند. مکمل‌های فولات به صورت طبیعی (فولات) یا سنتتیک (اسید فولیک) در دسترس هستند.

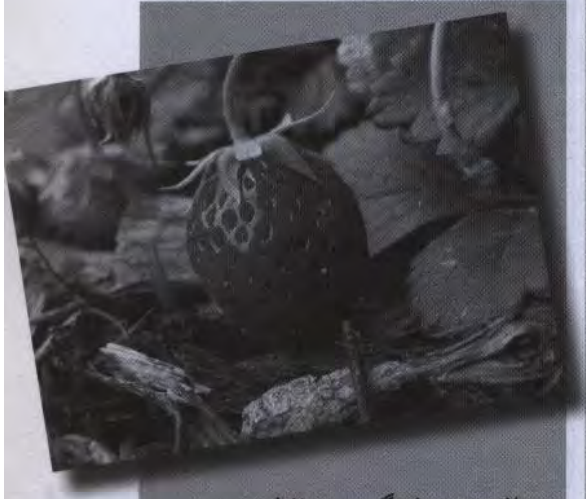

تاثیر توت فرنگی بر حافظه

توت فرنگی در تقویت حافظه موثر است. براساس تازه‌ترین تحقیقات انجام شده در آمریکا توت فرنگی می‌تواند قدرت یادگیری و حافظه را با پیر شدن و افزایش سن، حفظ و از کاهش آن جلوگیری کند. این پژوهشگران وجود زیاد آنتی اکسیدانها را در این میوه عامل تاثیرگذاری آن بر حافظه می‌دانند.

امگا ۳ از پیشرفت آلزایمر جلوگیری می‌کند

تاثیر مطلوب امگا ۳ بر روی قلب ثابت شده بود اما اخیرا مشخص شد که این ماده از مغز نیز حفاظت کرده و از پیشرفت بیماری هایی نظیر آلزایمر جلوگیری می‌کند. دانشمندان دریافتند که چنانچه به بیمارانی که مبتلا به آلزایمر یا برخی اختلالات دیگر هستند امگا ۳ به صورت طبیعی یا مکمل داده شود روند پیشرفت بیماری کند می‌شود. همچنین در برخی از بیماری‌ها که توانایی یادگیری، تفکر و به خاطر آوردن در افراد کاهش می‌یابد استفاده از امگا ۳ می‌تواند موجب حفاظت از مغز و بهبود کیفیت عملکرد آن گردد.

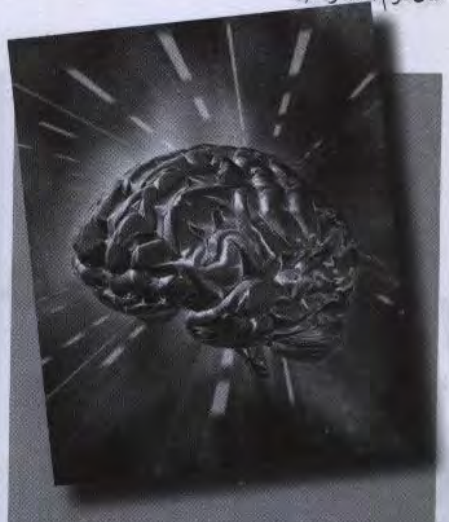

تحریک مغز حافظه را تقویت می کند

دانشمندان آلمانی اعلام کردند: تحریک مغز با جریانات الکتریکی ملایم در طول خواب، حافظه را تقویت می‌کند. محققان با استفاده از جریاناتی که از امواج نوسانی آرام و طبیعی مغز تقلید می‌کردند در طول خواب، حافظه دانشجویان رشته پزشکی را در یادگیری لغات تقویت کردند. این محققان که نتیجه تحقیق آنها در نشریه «نیچر» چاپ شد، معتقدند: تحریک مغزی به افراد برخوردار از مشکلات حافظه ای و بیماران مبتلا به آلزایمر کمک بسیاری می‌کند. به گفته «جان بورن» دانشمند عصب شناس دانشگاه Luebeck، با استفاده از این روش می‌توان سیستم خواب افراد را تقویت یا اصلاح کرد و عملکرد حافظه آنها را افزایش داد این جریانات به مغز امکان می‌دهد تا افراد به خواب عمیق تری با موج کوتاه روند تا بدین ترتیب عملکرد حافظه شان تقویت شود. به اعتقاد «بورن»، نوسانات آرام طبیعی مغز و نوسات ایجاد شده از جریانات الکتریکی بر ناحیه هیپوکامپ مغزی که در سیستم حافظه نقش دارد، تاثیر می‌گذارد. هیپوکامپ یکی از نواحی مقدماتی مغز است که در بیماران مبتلا به آلزایمر آسیب می‌بیند.

ارتباط خطر سکته قلبی با قدرت حافظه

افراد کم حافظه و کسانی که دیرتر به محرک های محیطی پاسخ می‌دهند , بیشتر در معرض خطر سکته قلبی هستند. دکتر بورلی شیپلی از دانشگاه ادینبورو که این تحقیق را بر روی شش هزار و چهار صد نفر انجام داده است, در نتیجه گیری خود بر روی افراد هجده تا نود و نه ساله اعلام کرد هر چند عواملی همچون فعالیت بدنی, فشار خون, چاقی و سیگار کشیدن در سکته قلبی نقش دارد اما دیر پاسخ دادن به محرک های محیطی نیز با نرخ مرگ و میر رابطه مستقیم دارد. وی افزود: تفاوت در توانایی های مغز, عاملی خطر ساز برای ابتلا به بیماری های قلبی است که این عامل به سن افراد هیچ ارتباطی ندارد. این محقق انگلیسی گفت: بالا بودن ضریب هوشی, قدرت حافظه و پاسخ‌سریع و مناسب به محرک های محیطی حاکی از بالا بودن قدرت انطباق پذیری سیستم عمومی بدن با محیط است.

تأثیر بازی‌های کامپیوتری خشن بر مغز

صنعت سیزده میلیارد دلاری بازی‌های تصویری آمریکا با سودی که با گیشه هالیوود برابری می‌کند، محور یک جنگ فرهنگی علیه موضوعات خشن است. بازی‌های خشن کامپیوتری، بخش کنترل‌کننده مغز کودکان را به شدت تضعیف می‌کند. تحقیقات انجام شده از نوجوانانی که به بازی‌های خشن روی می‌آورند، نشان می دهد که فعالیت آن بخش از مغزشان که مرتبط با احساسات و عواطف است، افزایش پیدا کرده و فعالیت آن بخش که کنترل شخص را در اختیار دارد، کاهش پیدا می‌کند. قانونگذاران تلاش‌های متعددی انجام داده‌اند تا فروش بازی‌های تصویری خشن را به کودکان ممنوع کنند که البته این امر از سوی دادگاه‌های مختلف، رد شده است.

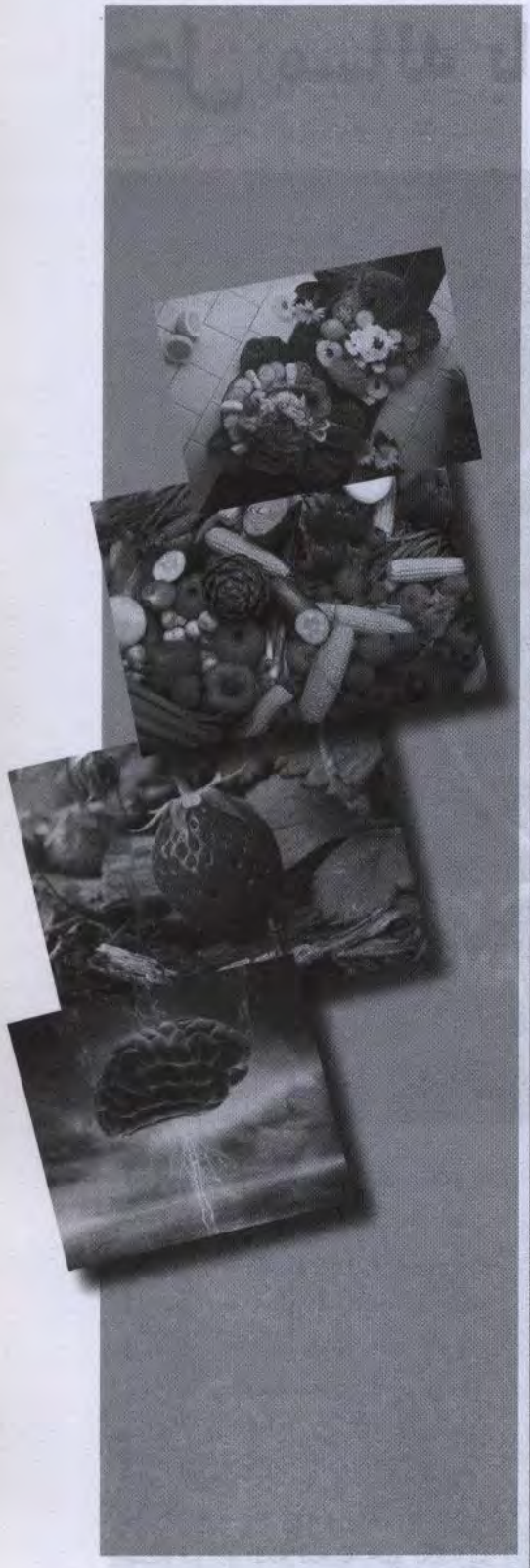

خواندن فکر با کمک اسکن مغزی

دانشمندان روش جدیدی برای خواندن فکر ابداع کردند.محققان کالج لندن و دانشگاه کالیفرنیا در تحقیقی مشترک با اسکن مغز افراد موفق شدند تشخیص دهند آنها چه تصویری تماشا می‌کردند یا چه آهنگی گوش می‌دادند. نتایج این بررسی می‌تواند به افراد معلول ذهنی در برقراری ارتباط کمک کند.

غذاهای مفید برای قلب و مغز

شاید دانستن این موضوع برایتان جالب باشد که غذاهای مفید برای قلب، برای مغز نیز سودمندند. غذاهای سالم جریان خون به اندام‌های نیازمند به اکسیژن بدن را افزایش می‌دهند. این مواد غذایی خلق، حافظه و دیگر اعمال ذهنی را بهبود می‌بخشند. تاکنون درباره آنتی اکسیدان‌ها مطالب زیادی شنیده‌اید. برخی مواد غذایی سرشار از این ترکیبات هستند. یکی از آنتی اکسیدان‌ها در زغال‌لخته از اتصال باکتری‌های مفید به لایه سلولی دستگاه ادراری جلوگیری می‌کند و لذا مانع عفونت‌های این بخش از بدن می‌شود آنتی اکسیدان‌ها عواملی هستند که با روند پیری و بیماری مقابله می‌کنند. عملکرد مهم آنها حذف رادیکال‌های آزاد اکسیژن، ملکول‌های ناپایداری است که به واسطه اعمال متابولیکی بدن ایجاد می‌شوند. رادیکال‌های آزاد در مضر ساختن کلسترول برای عروق قلب و نیز نقص عملکرد حافظه و حرکت با افزایش سن، دخالت دارند. از طرفی در عملکرد سیستم ایمنی اختلال ایجاد کرده در ابتلا به کاتاراکت یا آب مروارید و تحلیل ماکولار چشم نقش دارند.

حل مساله با تعریف مساله

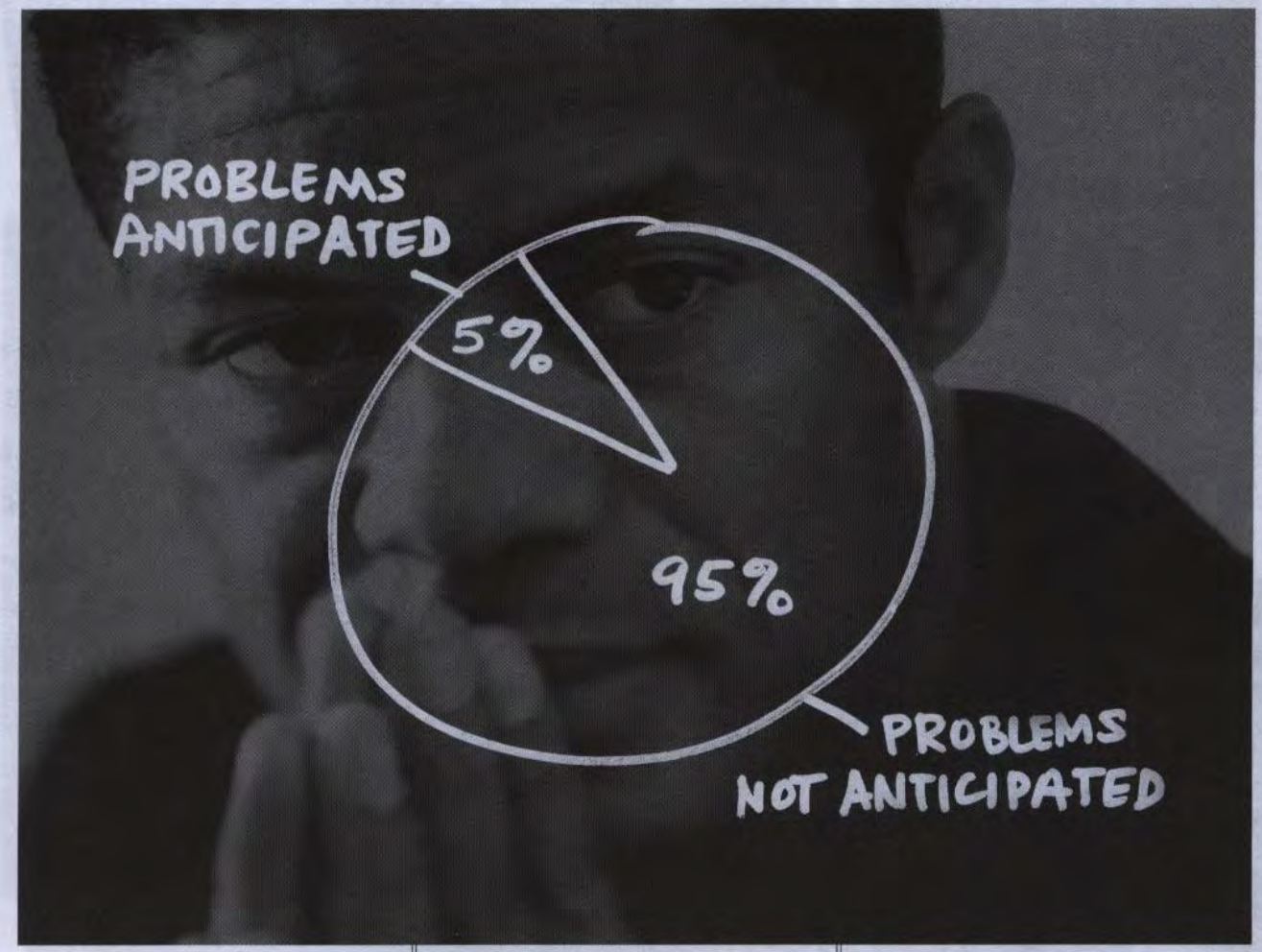

◀ شما برای حل مسئله تان چقدر به تعریف مسئله بها می‌دهید؟ ما اغلب وقتی با مسئله ای روبه رو می‌شویم تازه اگر بخواهیم خیلی متفکرانه با مسئله مان برخورد کنیم، تمرکز خود را روی روش ها و تکنیک هایی که برای حل مسئله وجود دارد می‌گذاریم و حتی گاهی زمان بسیار زیادی را صرف حل موشکافانه مسئله خود می‌کنیم. اما خوب است، قبل از آنکه قدم به جلو بگذاریم ابتدا با تعریف مسئله مان تکلیف خود را روشن کنیم. آیا می‌دانستید روشی که برای تعریف مسئله خود در پیش می‌گیریم، چارچوب مسئله ما را شکل می‌دهد؟ همچنین چگونگی تعریف و بیان صورت مسئله است که گزینه ها و گام های بعدی را به ما تحمیل می‌کند. طرح درست مسئله نقطه شروع است و بر همه تلاش های بعدی ما تاثیر می‌گذارد.

چگونگی طرح یک مسئله تاثیر شدیدی بر مسیر انتخابی ما می‌گذارد. اگر روش بیان مسئله غلط باشد، خشت اول را کج گذاشته ایم و بنابراین مسیر غلطی را آغاز خواهیم کرد. تا این حد که حتی گاهی یک راه حل خوب برای مسئله ای که به درستی بیان نشده، بدتر از زمانی است که هنوز سراغ گزینه های مسئله نرفته ایم اما در تعریف مسئله خود هوشمندانه اقدام کرده ایم. ضرب المثل قدیمی است که می‌گوید: خشت اول را چون نهد معمار کج تا ثریا می رود دیوار کج!

حالتی را در نظر بگیرید که مثلاً به ما چیزی را می‌دهند و از ما می‌خواهند از نگاه خودمان تعریفی از آن داشته باشیم. ابتدا ما آن چیز را مشاهده می‌کنیم و سپس بر اساس مشاهده خود تعریفی از آن ابراز می‌داریم. حالا در نظر بگیرید که همان چیز را به کسی دیگر می‌دهند که برای آن تعریفی داشته باشد. مسلماً تعریفی که ابراز می‌دارد با تعریف شما

یکسان نیست. زیرا که نگاه ما به مسئله است که چارچوب و تعریف ما از آن را شکل می‌دهد.

یادمان باشد که تعریف‌کردن مسئله تصمیم‌مان، برای خود یک مسئله است! و شدیداً بر انتخاب نهایی ما تاثیر می‌گذارد. از این رو تعریف کردن مسئله به شکل‌های گوناگون در آغاز کار بسیار حائز اهمیت است .

شتابزدگی در به پایان رساندن مسئله و یا تنبلی در تعریف مسئله از بزرگ‌ترین خطرات و آفت‌های حل مسئله است. بیان مسئله به ساده‌ترین روش یا اولین روشی که به ذهن خطور می‌کند، یا به روشی که همیشه در گذشته بیان شده، آسان است. اما ساده ترین راه لزوماً بهترین راه نیست. برای حصول اطمینان از اینکه مسئله را درست می‌فهمیم یا نه، باید بتوانیم از فضای بسته بیرون بیاییم و خلاقانه فکر کنیم.

یکی از خصوصیات بارز افراد خلاق این است که توانایی «نوع دیگر دیدن» در آنها زنده و فعال است. منظور از نوع دیگر دیدن این است که تنها به یک حالت و به یک تعریف از رویدادها بسنده نکنیم و از خود بپرسیم این رویداد جز این تعریف چه تعبیر یا تعریف های دیگری می‌تواند داشته باشد.

راهکارهایی عملی برای این موضوع وجود دارد که در اینجا به برخی از آنها اشاره می کنیم:

«مسئله را به فرصت‌ها تبدیل کنید»

نگاه ما به مسئله و تعریفی که از آن داریم تا این حد موثر است که حتی می‌تواند مسئله ما را به فرصت تبدیل کند. به قول آلبرت اینیشتین، فرصت ها در دل مشکلات نهفته‌اند. به این نگاه نکنید که یک موقعیت چقدر بد و ناخوشایند به نظر می‌رسد؛ از خود بپرسید: در این موقعیت چه فرصتی برای من نهفته است؟ اکثراً ما در نگاه به مسائل فقط جوانب تاریک مسئله، اختلال در کارها، هزینه‌های سنگین و ... را می‌بینیم. اما این یک هنر است که برای حل مسئله‌مان گاهی بتوانیم آن را در حالت ساده و محدودش ببینیم.

«مسئله تصمیم‌تان را تعریف کنید»

بهترین روش برای اینکه بتوانیم مسئله تصمیممان را تعریف کرده و یا شکل تازه‌ای به آن ببخشیم این است که ارزیابی اولیه خود را روی کاغذ بیاوریم و آن را زیر سوال ببریم و تعریف مکتوبی از مساله مان داشته باشیم. تفکر از زوایای مختلف در آغاز کار تعریف‌های بهتری از مسئله خلق می‌کند. تعریف‌های بهتر گستره وسیع تری از راه حل های خلاقانه را پدید می‌آورند.

از خود بپرسیم آغازگر این تصمیم چه بوده است؟ اصلاً چرا من به این فکر افتادم؟ آغازگر برای شروع بسیار خوب است زیرا نقطه پیوند ما با مسئله اصلی است. آغازگرها می‌توانند فکر ما را منحرف کنند و در تله‌ای بی‌اندازند که مسئله را فقط طوری ببینیم که نخستین بار از خاطرمان گذشته است. مثلاً وقتی رئیس یک شرکت از کارمندش می‌خواهد که یک بسته نرم افزاری جدید برای ارسال مراسلات انتخاب کند، ممکن است مسئله واقعاً این نباشد که بهترین نرم‌افزاری که می‌توان خرید چیست؟ مسئله حقیقی شاید این باشد

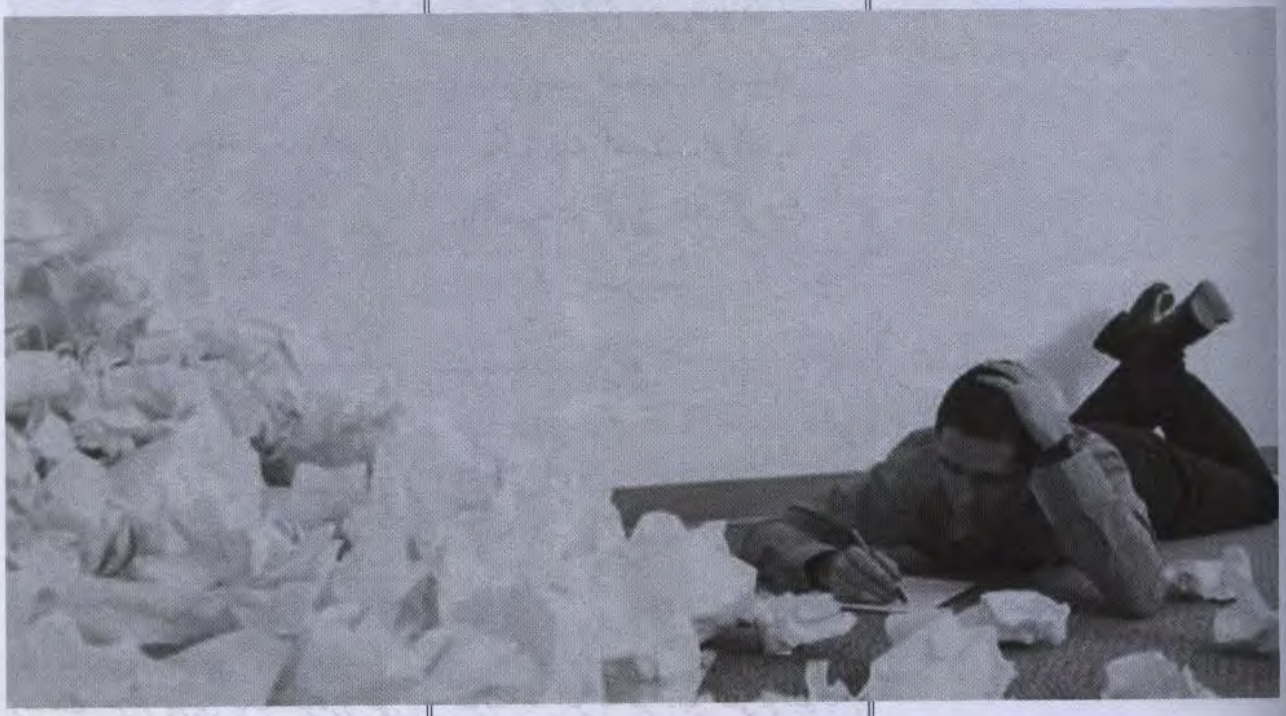

که بهترین روش برای ارسال مراسلات شرکت کدام است؟ شاید به این نتیجه رسید که اصلاً نیازی به خرید نرم افزار جدید نیست. بلکه نیاز این است که یک دفتر اندیکاتور ساده خرید.

محدودیت‌های مسئله را زیر سوال ببرید

یکی از این محدودیت ها، محدودیت‌های زمانی است. محدودیت ها بعضی وقت‌ها چشم ما را می‌بندند و نمی‌گذارند بهترین گزینه ها را انتخاب کنیم. تشخیص و برخورد نقادانه با محدودیت ها ما را به تعریف بهتر مسئله و یافتن راه حل های بهتر رهنمون می‌کند.

مؤلفه‌های اساسی مسئله را شناسایی کنید

باید بتوانیم تصمیم‌های دیگری را که بر تصمیم ما تاثیرگذار بوده و یا با آن هم‌بستگی دارند، تشخیص دهیم. چه تصمیم‌های دیگری بر این تصمیم ما تاثیرگذار خواهد بود؟ به ندرت پیش می‌آید که تصمیمی کاملاً مستقل و مجزا از تصمیم‌های دیگر وجود داشته باشد. فکرکردن به سرتاسر زمینه تصمیم به ما کمک می‌کند تا در مسیر درست باقی بمانیم.

برای تعریف مسئله‌تان یک چشم‌انداز گسترده و عملی ایجاد کنید

آیا تصمیم های وابسته باید بخشی از این تصمیم باشند؟ یا بخشی از این تصمیم باید تفکیک شده و به طور جداگانه با آن برخورد شود؟ لازم است یک تعریف جامع و گسترده را در مقابل یک تعریف محدودتر و با راه حل های آسان‌تر سبک سنگین کنیم. راه حلی که برای یک مسئله خیلی کوچک ایده‌آل است، می‌تواند برای مسئله ای که گسترده تر و دقیق تر تعریف شده، راه حل ضعیفی باشد. مثلاً برای به حداقل رساندن خرج بنزین یک خودرو می توان لاستیک‌های آن را کاملاً پر باد نگه داشت تا از اصطکاک جاده بکاهد. اما اگر مسئله اصلی کاهش هزینه های کلی خودرو باشد پر باد نگه‌داشتن لاستیک‌ها تصمیم بسیار ضعیفی خواهدبود. درست است که با این کار در مصرف بنزین صرفه‌جویی می‌شود اما لاستیک ها زودتر فرسوده می‌شوند.

«از دیگران بپرسید موقعیت را چگونه می‌بینند و از این رهگذر روشن بینی‌های تازه‌ای بدست‌آورید»

مشورت با دیگران و ایده‌های آنان کمک می‌کند تا مسئله را با نگاه جدیدی ببینیم. شاید فرصت‌های تازه‌ای پیدا شود و محدودیت‌های غیر ضروری آشکار شوند. اما اگر به هر دلیل نمی‌توانیم با کسی حرف بزنیم، بد نیست تصور کنیم که دیگران احتمالاً در این‌باره چه نظری دارند. مثلاً از خود بپرسیم حسابدار من این مسئله را چگونه می‌بیند؟ نظر رئیسم چیست؟ اگر سیاستمدار هستیم می‌توانیم از خود بپرسیم مثلاً امام خمینی(ره)، مهاتماگاندی، نلسون‌ماندلا در صورتی که با مسئله مورد نظر ما روبه رو می‌شدند چه دیدگاهی داشتند؟

همزمان که جلو می‌روید تعریف مسئله را بازنگری کنید

ایستادن در بین راه و بازنگری دوباره و چندباره تعریف مسئله، فرصت‌هایی هستند که اغلب اوقات ما را به تصمیم‌های بهتر رهنمون می‌کنند. زیر سوال بردن مسئله به‌ویژه هنگامی که شرایط به سرعت تغییر می‌کند یا اطلاعات تازه ای در دسترس قرار می‌گیرد، اهمیت زیادی دارد.

باید هوشیار باشیم که در دام مسائل نیفتیم. گاهی اوقات مسائل ما حالت باتلاقی پیدا می‌کنند که هر چقدر دست و پا بزنیم انگار بیشتر فرو می‌رویم و کارمان سخت‌تر می‌شود. تعریف ضعیف مسئله یک تله است .مراقب باشیم در این تله گرفتار نشویم.■

هوشیار باشیم که در دام مسائل نیفتیم. گاهی اوقات مسائل ما حالت باتلاقی پیدا می‌کنند که هر چقدر دست و پا بزنیم انگار بیشتر فرو می‌رویم و کارمان سخت‌تر می‌شود. تعریف ضعیف مسئله یک تله است .مراقب باشیم در این تله گرفتار نشویم.

گردآوری و تدوین: نونا صالحی

منبع:
رایفا هوارد ، انتخاب های هوشمندانه، ترجمه مهندس سیاوش ملکی فر، اندیشکده صنعت و فناوری

زلزله تهران و تفکر اکولوژیک

◀ اول خبری را که جدید هم نیست و مربوط به سال گذشته است می‌گویم که یادمان نرود:

امکان پیش بینی دوره بازگشت زلزله تهران

با تحقیقات گشترده‌ای مانند بررسی تغییرات الکترومغناطیسی و انجام آزمایش روی نمونه‌های آب ببرروی کوه‌های البرز و گسل‌های تهران دوره بازگشت زلزله تهران پیش بینی می شود. نشست زمین در مناطقی از جنوب تهران مانند ورامین و شهریار در آینده عواقب وخیمی را برای تهران به دنبال خواهد داشت.

اما موضوع؛ اول از اکولوژی بگویم، اکولوژی یعنی علم بررسی ارتباط میان انسان و محیط اطرافش. پس بر این اساس می‌توان تفکر اکولوژیک را جریان فکری ناشی از این نظر یعنی ارتباط انسان با محیط اطراف به ویژه طبیعت پیرامونش قلمداد کرد. لستر دبلیو میلبرات را می‌توان ترویج کننده این شیوه نگرش دانست. او با دیدن زلزله کالیفرنیای جنوبی، ناپایداری جامعه‌ها و شهرهای کنونی را ناشی از نبود این دیدگاه دانست. زمانی که او در دانشگاه کالیفرنیا در ایروین به دانشجویانش گفت کالیفرنیای جنوبی ناپایدارتر از بخش آمریکای شمالی است، همه بهت‌زده شدند. او گفت کالیفرنیای جنوبی با جمعیتی بالغ بر ۲۰ میلیون نفر منطقهٔ پرسکنه‌ای را به وجود آورده‌است. ساکنان آن در دره‌ای خشک در وضعیت اقلیمی بیابانی و نیمه بیابانی زندگی می‌کنند که در برابر زلزله نیز بسیار آسیب‌پذیر است. تمامی آب، انرژی و غذای این مردم باید از جایی دیگر وارد شود، همچنین سیستم حمل

و نقل آن شدیداً وابسته به خودروهای سنگین و سریعی است که در بزرگراه‌های چند خطِ این منطقه حرکت می‌کنند. در هفدهم ژوئن ۱۹۹۴ زمین لرزه‌ای عادی قسمت شمالی منطقه را تکان داد و به ساکنان آن هشدار داد که چنانچه در خدمات و کالاهای وارداتی آنها اختلالی

به وجود آید چقدر آسیب پذیرند. این زلزله هشدار بخش علاوه بر گرفتن جان انسان‌ها و تخریب ساختمان‌ها، شبکه‌های آب، برق، مخابرات و حمل و نقل را نیز تخریب کرد. پس از این واقعه بسیاری فکر کردند که مردم با مشاهده موقعیت بد منطقه آنجا را ترک خواهند کرد. اما تقریبا هیچ‌کس چنین نکرد و همچنین هیچ بحثی درباره توقف نوسازی بزرگراه‌ها در میان مردم مطرح نشد و حساسیتی در افکار عمومی نسبت به ناپایداری شهر به وجود نیامد. مردم منطقه این امر کاملا غیر طبیعی را امری عادی تلقی کردند. اما میلبرات در ادامه این سئوال را مطرح می‌کند که چگونه می‌توان این چنین جوامع ناپایداری را به جوامع‌ای پایدار تبدیل کرد؟

بی‌مناسبت نیست که با توجه به آسیب‌پذیری شهر تهران نسبت به وقوع زلزله و شبیه بودن شهر تهران به منطقه‌ای که در مصداق میلبرات آورده شده به نظریه او در چگونگی تبدیل یک جامعه ناپایدار به پایدار بپردازیم.

گفتیم میلبرات پرسید که چگونه می‌توان یک جامعه ناپایدار را به جامعه‌ای پایدار تبدیل کرد؟ او این سئوال را به سئوالات زیر تجزیه کرد که: چه شد که گرفتار مخمصه ناپایداری جامعه شدیم؟ چرا جامعه مدرن ناپایدار است؟ اگر ما تغییر نکنیم چه روی می‌دهد؟ برای تداوم بقای جامعه چه چیزهایی باید دگرگون شود و برای ایجاد دگرگونی‌های مورد نیاز از دست ما چه کاری ساخته است؟ و او چنین پاسخ می‌دهد:

چه شد که گرفتار مخمصه پایداری شدیم؟

او پاسخ می‌دهد دلیل این گرفتاری، موفقیت فوق العاده ساکنان شهر زلزله‌زده بود که هرگز از خاطر ساکنان این منطقه نگذشت که شهر را ترک کنند. زیرا در این تصور بودند که بودن در شهر یعنی موفقیت و تصور بر این بود که این موفقیت همیشه ادامه خواهد یافت. این دیدگاه سبب شد که بصیرت و تیزبینی افراد کور شود. این موفقیت یعنی همین تمدن بشری. بشر امروزی تصور می‌کند که می‌تواند با رشد فناوری، دوره مدرن طبیعت را تحت سلطه خود در بیاورد. اما آیا واقعا این تصور امکان پذیر است؟

چرا جامعه مدرن ناپایدار است؟

ویژگی جامعه مدرن به شکلی است که استفاده از منابع و تخلیه مواد زائد به محیط زیست در آینده دوبرابر خواهد شد. این آهنگ رشد جمعیت و استفاده از منابع و تخلیه مواد زائد، دگرگونی‌های عظیمی را به دنبال خواهد داشت. اما رشد جمعیت هم ادامه نخواهد یافت. چون منابع کافی وجود نخواهد داشت. این شیوه انتشار گازهای گلخانه‌ای، باعث تغییر الگوهای آب و هوایی خواهد شد و هیچ اطمینانی وجود ندارد که شرایط

اقلیمی به صورت پیش بینی نشده‌ای نوسان کرده و مصیبت‌های غیر منتظره‌ای را به همراه داشته باشد. ناپایداری شرایط اقلیمی اعتمادی را که مردم برای سرمایه‌گذاری احتیاج دارند از بین خواهد برد. مردم مطمئن نیستند که بتوانند در خانه‌ای که می‌سازند زندگی کنند. کار آفرین‌ها و مدیران خلاق اطمینان ندارند که می‌توانند به مواد اولیه مورد نیاز خود دست یافته یا اینکه برای محصولاتشان بازاری وجود خواهد داشت. سرمایه‌گذاران از این می‌ترسند که مبادا سهم اوراق قرضه و وام‌های آنها بی‌ارزش شود. جوانان نمی‌دانند چگونه برای یافتن شغل برنامه‌ریزی کنند. اگر شرایط اقلیمی تغییر کند، جامعه قربانی موفقیت‌های ظاهری‌اش خواهد شد.

اگر تغییر نکنیم خوب چه می‌شود؟

ظرف پنجاه سال آینده، الگوی سیستم‌های زیست-شیمیایی زمین تغییر خواهد کرد که خود سبب بروز فجایعی خواهد بود. بشر هم احتمالا در جستجوی راه حل‌های فناورانه برای این مسائل خواهد بود. اما تحقیقات نشان داد که تلاش برای حل مسائل اجتماعی با استفاده از فناوری راهی به جائی نخواهد برد. چه غم انگیز است که دیر به فراست بیفتیم که بیشتر مسائل اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی را نمی‌توان به کمک فناوری حل و فصل کرد .این جامعه مدرن که این مسائل را ایجاد کرده از عهده ارائه راه حل برای مشکلات بر نمی‌آید.چون جامعه کنونی معلول ارزش هایی است که تحقیر طبیعت را در خود دارد. ارزش های چون رشد اقتصادی، مصرف گرائی، کارائی و بهره وری، اشتغال، رقابت، خطر پذیری، قدرت و پیروزی است و به نظر می‌رسد جامعه مدرن قصد ندارد در ارزش‌های خود تجدید نظر کند و بر آنها اصرار می‌ورزد و سماجت گونه در برابر تغییر مقاومت می‌کند که این جامعه با مقاومت در برابر تغییر خود به قربانی تغییر بدل خواهد شد

برای تداوم بقای جامعه چه چیزهایی باید دگرگون شود و برای ایجاد دگرگونی های مورد نیاز از دست ما چه کاری ساخته است؟

میلبرات بر اساس تحقیقات خود می‌گوید باید روش تفکری خود را تغییر دهیم. از دیدگاه او تغییر روش تفکر امری ضروری است که بتوانیم تغییرات هوشیارانه‌ای را ایجاد کرده تا شاهد تغییرات لازم در جامعه باشیم. هرگاه مردم شیوه تفکر خود را تغییر دهند، ساختار قبلی به سادگی از بین خواهد رفت. بر پایه تفکر اکولوژیک، جامعه پایدار، کاری فراتر از زنده نگه داشتن افراد انجام می‌دهد. بر این اساس در یک جامعه پایدار، افراد طوری زندگی خود را می‌گذرانند که طبیعت بتواند به تصفیه و تنظیف خود پرداخته، جانداران نیز رشد کرده و تنوع زیستی گسترش یابد. میلبرات در این راستا توصیه های عملی‌ای نیز می‌کند. در واقع سر خط‌های تغییر در دیدگاه را در اختیار می‌گذارد که عبارتند از:

-تغییر در روش تفکری در اسرع وقت

- کنترل سلاح‌های کشتار جمعی، و حذف تدریجی آنها

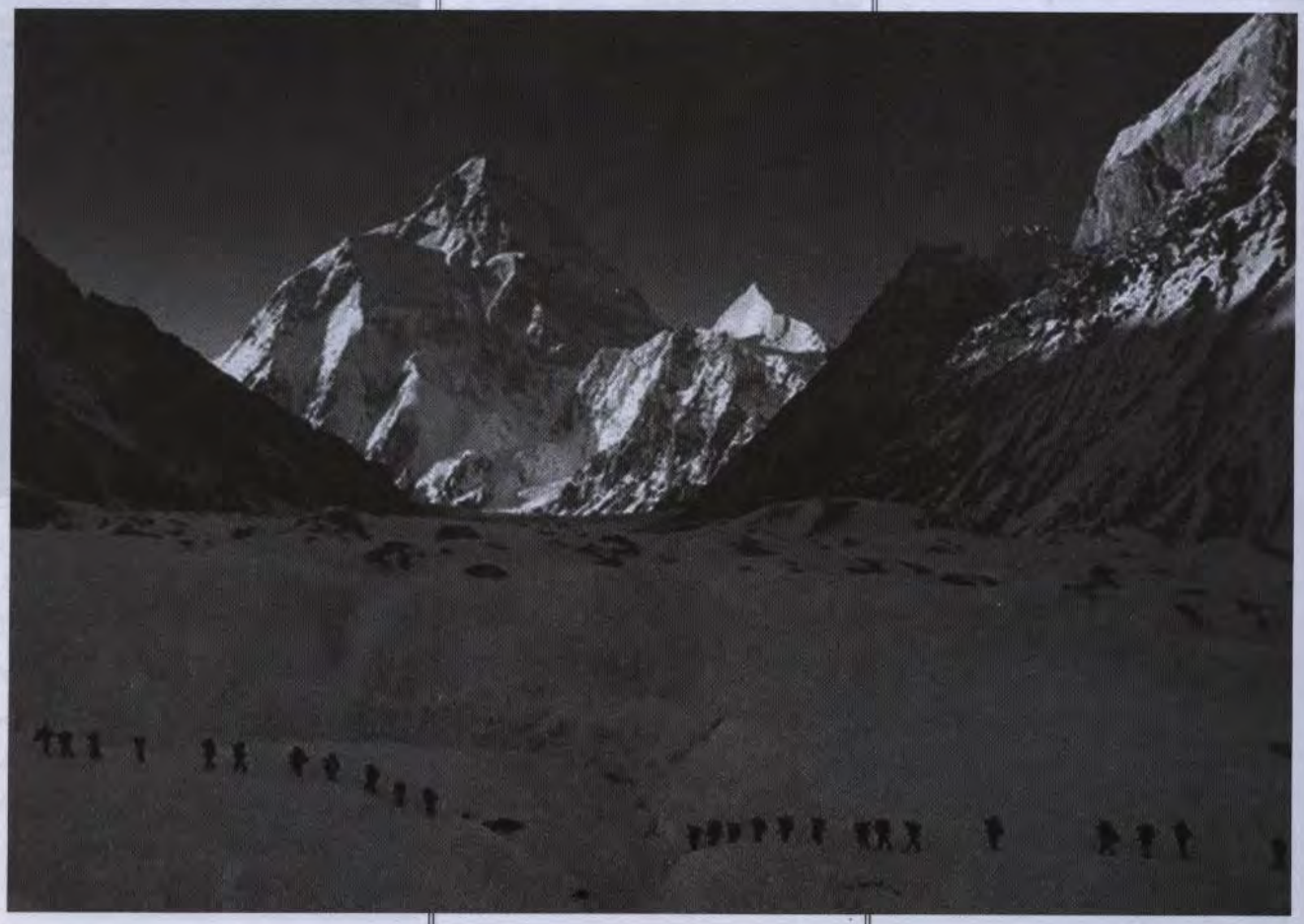

- توقف رشد جمعیت
- کاهش مصرف مادی در کشورهای توسعه یافته
- کم کردن مصرف سوخت‌های فسیلی
- کاهش بسیار جدی ظرفیت‌های اقتصادی
- یافتن راه‌هایی برای استفاده همگان از فرصت‌های شغلی
- تاکید ورزیدن بر ساختن کالاهایی

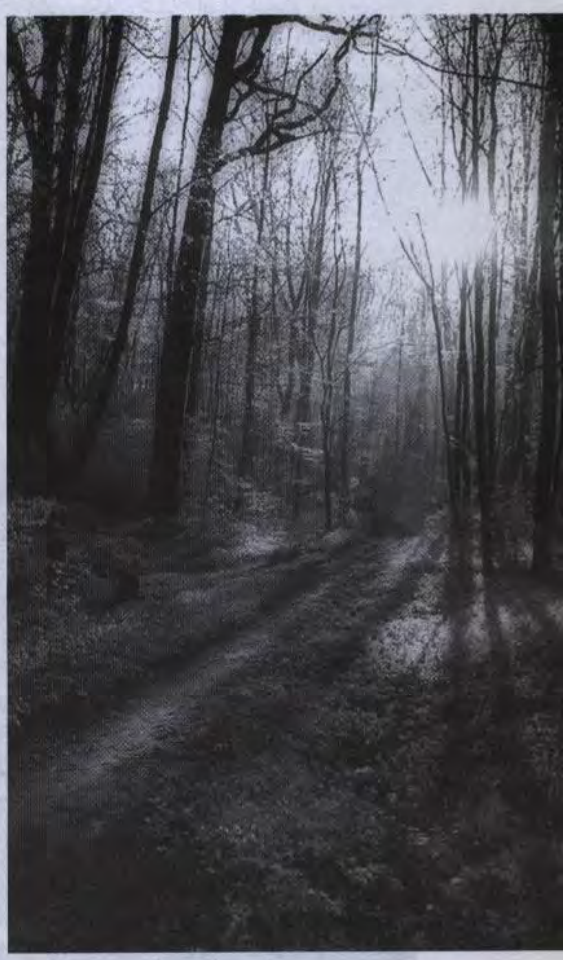

که می‌توانند عمر طولانی داشته باشند
- بازیافت مجدد مواد دور ریخته شده
- حذف استفاده از کلروفلوروکربن‌ها به منظور ترمیم لایه اوزون
- جلوگیری از انتشار مواد شیمیایی آلوده کننده محیط زیست
- حفاظت از تنوع و گوناگونی حیات
- کاشت میلیاردها درخت
- انجام کشاورزی پایدار
- احیای اکوسیستم‌ها
- گسترش و ترویج اخلاقی که دائما بر مردم هشدار دهد که کارها و اقدامات آنها باید حداقل تاثیر منفی را بر سیستم‌های حیات بر جای بگذارد
- مهربانی (توجه به دیگران) به عنوان یک ارزش اولیه تایید و تصدیق شود
- پاداش‌های کمتری برای قدرت، رقابت و تسلط بر دیگران قائل شویم
- برای دوراندیشی و بازنگری دقیق، فرایندی را تدارک دیده و در آن به بررسی اثرات درازمدت یک فناوری جدید بپردازیم
- ساختار دولت را دوباره طراحی کرده تا توانایی‌اش برای یادگیری به حداکثر برسد
- باید یادگیری اجتماع راجع به تفکر زیست محیطی به یک پروژه و وظیفه ملی تبدیل شود
- فقط برای زنده ماندن کار نکرده و بلکه برای چیزی کار کنیم که مهم وحیاتی است
- حس شوخ طبعی و شادی و تایید و تصدیق عشق را در خود حفظ کنیم

مقاله را با خبر زلزله تهران شروع کردم و سعی کردم یک مقایسه تطبیقی بین شرایط منطقه یاد شده از دیدگاه میلبرات و تهران زلزله خیز داشته باشم و راه حل مشکل مشترک را از دیدگاه تفکر وی که تفکر اکولوژیک نام دارد بیان کنم.

به نظرم ساده لوحانه است که زلزله تهران را نادیده بگیریم. در تعریف، زلزله عبارت است از آزاد شدن انرژی از اعماق زمین در سطح پوسته. یعنی انرژی در سطح زمین آزاد می شود. وضعیت زمین در منطقه تهران همچون مادر پا به ماهی است که گویا اکثر علائم زایمان قریب الوقوع را دارد؛ امّا آیا کسی می‌تواند بگوید که زمان دقیق زایمان کی هست؟ و آیا عاقلانه هست که این مادر پا به ماه نادیده گرفته شود؟ ساده لوحانه است که با رفتار خود طوری عمل کنیم که این حادثه افسانه است. نباید در توهم موفقیت‌های ظاهری خویش که شاید بر مبنای ارزش‌های دنیای صنعتی است فرو رویم. به نظرم باید در روش تفکری خود بازنگری کنیم. باید قدرت تبدیل انرژی از صورتی به صورتی دیگر و حتی از نوعی به نوعی دیگر در خود و در نتیجه در جامعه خود ایجاد کنیم. خوب است در شرایطی که چه بسا در پیش رو خواهیم داشت از خود بپرسیم:

- این انرژی که در اعماق زمین جمع شده با چه چیزهایی ارتباط دارد (یا با چه کسانی ؟!)
- آیا می‌تواند این انرژی از جائی به جائی دیگر برود (یا منتقل کرد؟)
- اگر این انرژی به هر شکلی آزاد شود چه می‌شود و بعدش در هر شکل آزاد سازی‌اش چه می‌شود؟
- من چه کارهایی باید انجام دهم ؟اصلا چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم؟ (چه قبل و چه بعد از آزادسازی انرژی)
- و...

بهترین راه حل چیست و چه کسی می‌داند و از کجا می‌داند؟ ■

...

گردآوری و تدوین: آرین پناهپور

منبع:
با نگاهی به ترجمه فصل دهم کتاب
New thinkingfor anre millennium Editted by:
RICHARD A.SLAUGHTER
ترجمه و انتشاراز دفتر سیاست پژوهی فناوری دفاعی

خبرهای زاویه دار

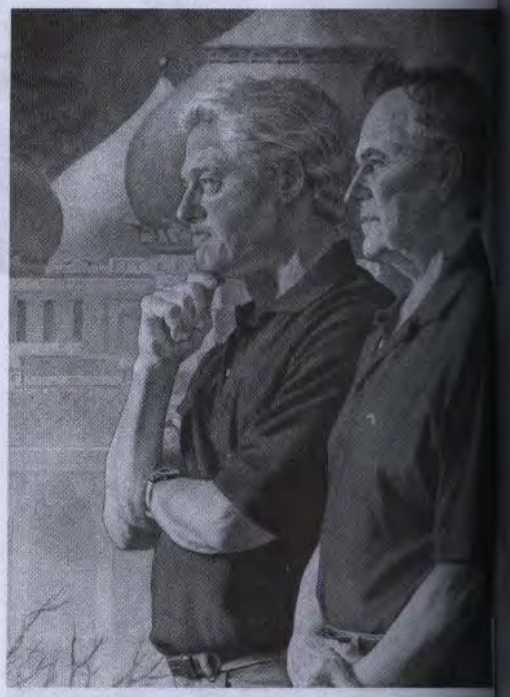

کیسینجر خطاب به بوش و چنی: وضعیت در سال ۲۰۰۷ میلادی بدتر هم خواهد شد

«هنری کسینجر» وزیر خارجه پیشین آمریکا به رئیس‌جمهوری و معاون او پیشنهاد کرد تا از عراق خارج شوند. «هنری کسینجر» به «جورج بوش» رئیس‌جمهوری کنونی و «دیک چنی» معاون وی گفته است که در شرایط کنونی عراق، استراتژی خروج تنها راه پیروزی است.» وی افزود: «نیروهای آمریکایی و متحدان این کشور در عراق هر ۱۵ دقیقه یکبار مورد هدف قرار می‌گیرند. حقیقت این است که بر اساس گزارش‌های اطلاعاتی منتشر شده،.» وودوارد تاکیدکرد: «این شرایط غیرقابل تصور است. مبارزه کسینجر در جنگ ویتنام دوباره تکرار شده است. به نظر کسینجر مشکل در ویتنام این بود که آروزهایمان را از دست داده‌ایم.»

دوران آمریکا در خاورمیانه به پایان رسیده است

با توجه به بحران‌های اخیر در خاورمیانه بخصوص ناآرامی در عراق و ناتوانی آمریکا در حل آنها اکنون یک سوال در ذهن همه تحلیلگران می‌چرخد و آن اینکه آیا دوران آمریکا در خاورمیانه به پایان رسیده است؟ ریچارد هاس یکی از تحلیلگران نشریه امور خارجی و از مقامات سابق وزارت امور خارجه آمریکا می‌گوید: «با پیشرفت برنامه اتمی ایران، ناآرامی در عراق و بحران سیاسی در لبنان، منافع آمریکا بیش از پیش در خطر قرار گرفته است و ناتوانی آمریکا در مقابله با این چالش‌ها ما را به این نکته می‌رساند که دوران اقتدار آمریکا در منطقه به پایان رسیده است.» وی به دولتمردان آمریکایی توصیه می‌کند راهکار نظامی را در منطقه فراموش کنند و به سیاست جدیدی برای خود بیندیشند. منتقدان دولت آمریکا معتقدند حمایت بی‌قید و شرط آمریکا از اسرائیل باعث شد که آمریکا جایگاه سابق خود را در مقام میانجی خاورمیانه از دست بدهد وشکست آمریکا در ایجاد ثبات در عراق نیز اقتدار واشنگتن را در منطقه به چالش کشیده است.

آنتی وار: آیا دکترین بوش مرده است؟

به نقل از پایگاه اینترنتی آنتی‌وار، بوش تا سال ۲۰۰۲ آمریکا را در مشت خود داشت اما در نطق سالیانه خود در این سال با طرح ایده «محور شرارت» مشت او باز شد. به نوشته آنتی وار، در آن زمان، نومحافظه‌کاران آمریکا سیاست مبارزه‌طلبانه بوش را ستودند اما در عمل آمریکا هم‌پیمانان خود را در جهان از دست داد بخصوص که بوش حق حمله به هیچ کشوری را نداشت زیرا کنگره این جنگ را تصویب نکرده بود و دوم اینکه او طرح یا نیرویی برای این کار نیز نداشت.

آمریکا به شوروی سابق تبدیل شده است

به نقل از نشریه کانادایی «سان نشنال میدیا» :«کاخ سفید همانند دولت شوروی سابق تاکید دارد که هر مظنون را می‌توان بازداشت و شکنجه کرد، این اقدامات همانطور که سازمان ملل نیز اعلام کرده مغایر قوانین بین‌المللی و کنوانسیون ژنو است.کاخ سفید مدعی است که کنوانسیون ژنو قدیمی است و در مورد مظنونین تروریست مصداق ندارد. «دولت آمریکا با اختیارات تمامیت‌خواهانه خویش اکنون هر مظنون تروریستی را ولو بر اساس اطلاعات غلط بازداشت و شکنجه می‌کند و جالب این که در مورد شکنجه این افراد همانند دولت شوروی سابق هیچ ابایی ندارد و آن را در راستای حفظ منافع مردم آمریکا جلوه می‌دهد.»

تهران تا ۵ سال آینده به آستانه انفجار می‌رسد

مشاور امور جوانان شهردار تهران با اشاره به وجود مشکلات عدیده در کلانشهر تهران، وضعیت پایتخت در۵ سال آینده را بحرانی و در مرحله رسیدن به آستانه انفجار دانست دکتر سید مجید حسینی در همایش نقش جوانان در توسعه محلات تهران، افزود: بر اساس شاخصه‌های جمعیتی و مولفه‌های شهری تهران تا سال ۱۳۹۰ با مشکلات فراوانی مواجه شده و به آستانه انفجار خواهد رسید؛ این شهر در مسیری حرکت می‌کند که تا چندی دیگر اداره آن از دست مسؤولان خارج خواهد شد.

آلودگی هوا و تلفات جهانی

سازمان جهانی بهداشت دولت‌ها را فراخوانده است تا کیفیت هوای شهرها را بهبود بخشند. با ذکر این مطلب که آلودگی هوا سالانه دو میلیون نفر را قربانی می‌کند و بیش از نیمی از این موارد مرگ و میر به کشورهای در حال توسعه مربوط می‌شود. آلودگی به صورت ذرات معلق به عنوان بزرگترین خطر سلامت در نظر گرفته شده است. اما ارائه طریق‌های سازمان جهانی بهداشت در زمینه کیفیت هوا نیز کاهش محدوده‌های مجاز روزانه برای ازن را توصیه می‌کنند. این موضوع برای کشورهای در حال توسعه که روزهای آفتابی زیادی دارند یعنی زمانی که غلظت ازن به بالاترین سطح خود می‌رسد به چالشی تبدیل شده چرا که باعث مشکلات تنفسی و حملات آسم می‌شود. این ارائه طریق‌ها بر محدود کردن دی اکسید گوگرد نیز تاکید دارند. بسیاری از کشورهای جهان قوانین جامعی در مورد آلودگی هوا ندارند که این امر کنترل جدی آن را دشوار ساخته است.

پنهان کاری کاخ سفید در خصوص انتشار گزارشات واقعی افزایش گرمای زمین

دو نماینده فدرال آمریکا سرگرم بررسی این موضوع هستند که آیا کابینه بوش مانع بیان آزادانه اطلاعاتی در خصوص گرم شدن زمین و سانسور تحقیقات مرتبط با آن شده است یا نه؟به گزارش خبرگزاری مهر، سناتور «فرانک لوتنبرگ» گفت: وی مطلع است که بازرسان اداره بازرگانی و آژانس فضایی آمریکا (ناسا) بررسی های هماهنگ و جامعی درخصوص مسئله سانسور و سرکوبگری تحقیقات فدرال در زمینه گرم شدن جهان توسط کابینه بوش را آغاز کرده اند.

جانوران جهان در معرض خطر

بسیاری از گونه های جانوری در جهان در معرض خطرند. پایگاه روزنامه گاردین: جامع ترین نقشه در باره گونه های درمعرض خطر و زیستگاه آنها نشان می‌دهد ۱۱ درصد پرندگان ۲۴ ، درصد پستانداران و ۳۳ درصد دو زیستان در معرض خطر نابودی اند. این نقشه نشان می‌دهد گونه های در معرض تهدید در یک جا گرد هم جمع نمی‌شوند و این امر حفاظت از این کونه ها را بامشکل مواجه می‌کند. علاوه بر این پیش بینی شده است که در صورت ادامه روند نابودی آبزیان اقیانوس ها , از سال ۲۰۴۸ میلادی , غذاهای دریایی از فهرست رستوران ها و منازل حذف می‌شود! شبکه تلویزیونی اسکای نیوز: بر اساس پژوهش دانشمندان , در چهل سال آینده عمده فروشی ماهی نابود می‌شود و اگر در چهار دهه آینده اقدامی برای پیشگیری از روند نابودی ماهی ها صورت نگیرد , پس از چهل سال فقط بخش ناچیزی از غذای دریایی و به ویژه ماهی باقی خواهد ماند.

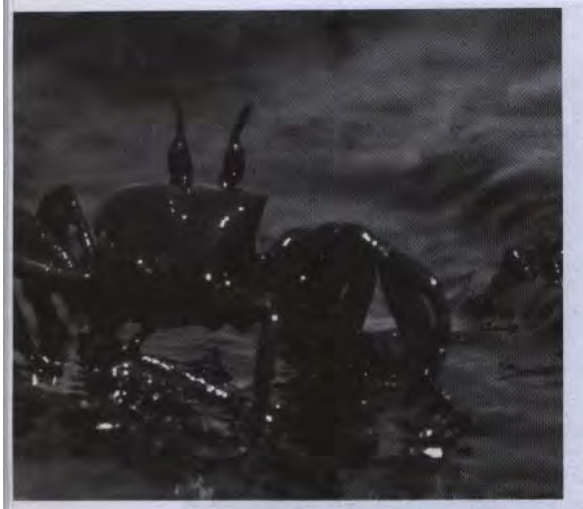

وقوع سونامی ویرانگری در اقیانوس هند

محققان پس از انجام شبیه سازی هایی با رایانه هشدار دادند که طی چند دهه آتی سونامی دیگری در ابعاد سونامی ویرانگر سال ۲۰۰۴ اقیانوس هند روی خواهد داد. به گزارش خبرگزاری مهر، محققانی از دانشگاه های «کلتک» و دانشگاه کالیفرنیای جنوبی به همراه دانشمندانی از اندونزی شبیه سازی های رایانه ای درخصوص سونامی سالهای۱۷۹۷ و ۱۸۳۳ انجام دادند و بدین ترتیب توانستند به پیش بینی و ارزیابی سونامی های دیگری در ابعاد بسیار مخرب در دهه های آتی بپردازند. مدل سازی های رایانه ای نشان داد، در منطقه ای به نام «بنگلو» در نوار ساحلی جنوب اندونزی جایی که حدود ۳۵۰ هزار تن زندگی می کنند امکان جاری شدن امواج سهمگین سیل از جانب دریا تا چندین کیلومتر در خشکی وجود دارد.

تند باد ها ی کوبنده

یک محقق برجسته توفان شناسی هشدار داد در سال ۲۰۰۷ وزش تندبادهای آتلانتیکی از شدت بیشتری برخوردار خواهند بود. به گزارش مهر، ویلیام گری از کولورادوی آمریکا پیش بینی کرده است که در سال ۲۰۰۷ میلادی ۱۴ تندباد آتلانتیکی از جمله سه تندباد بسیار شدید روی خواهد داد. وی و همکارانش پیش بینی کردند، در سال ۲۰۰۷ بارش های شدیدی به دنبال وزش تندبادهای آتلانتیکی مناطق مختلف جهان را در برگیرد. براساس گزارش آسوشیتدپرس، این پیش بینی در حالی صورت گرفته که در سال ۲۰۰۶ هیچ تندبادی سواحل آمریکا را درنوردیده است.

نیویورک‌تایمز: احتمال شیوع ویروس جدید در جهان

روزنامه آمریکایی «نیویورک‌تایمز» در یک مقاله خبری نسبت به وجود ویروس جدیدی که با گسترش خود جهان را تهدید می‌کند و در حال حاضر در سراسر قاره‌ای آسیا و آفریقا منتشر شده است، هشدار داد. در این مقاله خبری هم‌چنین درباره هشدار مرکز کنترل و پیشگیری امراض آمریکا در مورد انتشار این ویروس جدید مطالبی منتشر شده است. در این مقاله آمده است که اگر فرد بیماری نشانه‌هایی از درد مزمن و ماندگار و هم‌چنین تب داشته باشد و اخیرا نیز به کشور هند و یا تفریح‌گاهی در اقیانوس هند سفر کرده باشد، باید فورا به پزشک مراجعه کند چرا که ممکن است به نوعی بیماری ویروسی جدید مبتلا شده باشد که نام آن را احتمالا تاکنون کسی نشنیده است این ویروس جدید چیکونگونیا (chikungunya) نام دارد. این ویروس که توسط پشه منتشر می‌شود، اخیرا به شدت ساکنان جنوب هند و جزایر اقیانوس هند را آلوده کرده است و طبق اعلام مرکز کنترل و پیشگیری امراض آمریکا در اواخر ماه گذشته مسافران، این ویروس را از مناطق آلوده به اروپا و آمریکا آورده‌اند. در ضمن هیچ درمانی برای این بیماری وجود ندارد و تنها را پیشگیری از ابتلا به آن، جلوگیری از گزیدگی با نیش پشه ناقل آن است.

اسراییل بودجه‌ی نظامی‌اش را در سال ۲۰۰۷ افزایش می‌دهد

یک مقام عالی‌رتبه از وزارت دارایی اسراییل اعلام کرد، اسراییل در حال بررسی تغییر بودجه‌ی سال ۲۰۰۷ برای افزایش هزینه‌های دفاعی پس از جنگ علیه حزبا... لبنان و بازسازی مناطق شمالی است. ایهود المرت، نخست وزیر اسراییل که تحت انتقادات شدید در داخل است و آبراهام هیرچسون، وزیر دارایی اسراییل درباره‌ی این مساله گفت‌وگو کردند. یوسی گوردون، معاون رییس بودجه‌ی اسراییل گفت، درباره‌ی افزودن این بودجه تا ۳/۳ درصد در سال ۲۰۰۷ نسبت به بودجه سال ۲۰۰۶ که به میزان ۱/۷ درصد برنامه‌ریزی شده بود، مباحثه شده است. این افزایش حدود پنج میلیارد شکل (۱/۱ میلیارد دلار) می‌شود. کل بودجه‌ی اسراییل در سال ۲۰۰۶، ۲۷۲ میلیارد شکل بود.

آرمیتاژ: کره شمالی با دولت بعدی آمریکا معامله می‌کند

معاون سابق وزیر امورخارجه آمریکا گفت کره شمالی منتظر پایان دوره کنونی ریاست جمهوری جورج بوش در آمریکاست تا با دولت بعدی بر سر برنامه هسته‌ای خود معامله کند. ، ریچارد آرمیتاژ در مصاحبه ای گفت:«من به این نتیجه رسیده ام که رهبر کره شمالی بدون توجه به ترس و وحشتی که بر ملتش تحمیل می‌کند، قصد دارد به هر قیمتی به برنامه هسته ای خود ادامه دهد. کره ای ها احتمالاً منتظر روی کار آمدن دولت بعدی در آمریکا هستند.

پروفسور یهودی پیش بینی کرد که اسرائیل در حال فروپاشی است

به گزارش واحد مرکزی خبر، پروفسور «یسرائل اومان» که سال گذشته برنده جایزه نوبل اقتصاد شد، در پی شکست اخیر رژیم صهیونیستی در لبنان و بروز اختلافات داخلی نسبت به دوام بلندمدت رژیم اسرائیل ابراز تردید کرد. به نوشته روزنامه البیان، وی افزود، اغلب یهودیان نمی دانند چرا در اسرائیل زندگی می‌کنند چرا که اسرائیل مکانی مسکونی برای آنها نخواهد بود و آنان هرگز باقی نخواهند ماند.این پروفسور یهودی که در حال حاضر ساکن آمریکاست، از طرح های دولت اسرائیل به شدت انتقاد کرد. وی خاطرنشان کرد: که چون دولت اسرائیل از اوضاع داخلی به ستوه آمده بود، جنگ لبنان را آغاز کرد اما نتیجه عکس گرفت. این پروفسور همچنین اوضاع داخلی را پس از شکست اسرائیل بسیار پیچیده توصیف کرد و در عین حال یادآور شد که این وضعیت دوام بلندمدت رژیم اسرائیل را زیر سؤال می‌برد.

قطع صادرات نفت ایران ۲۰۱ میلیارد دلار به اقتصاد آمریکا زیان می‌رساند

دفتر حسابرسی آمریکا که بازوی تحقیقاتی کنگره محسوب می‌شود، اعلام کرد: در صورت قطع کامل صادرات نفت ایران به بازارهای جهانی اقتصاد آمریکا به میزان ۲۰۱ میلیارد دلار دچار زیان خواهد شد. ایران چهارمین صادرکننده بزرگ نفت در جهان است و روزانه ۷/۲ میلیون بشکه نفت خام را وارد بازارهای جهانی می‌کند. بر اساس برآورد این دفتر مجموع ذخایر این کشورها ۱/ ۵ میلیارد بشکه است که می‌تواند تا ۱۸ ماه قطع صادرات نفت ایران را جبران کند. بر اساس این گزارش آمریکا وارد کننده مستقیم نفت ایران نیست اما قطع صادرات نفت ایران باعث افزایش رقابت در میان خریداران نفتی در جهان می‌شود و این امر می‌تواند آمریکا را در خرید نفت مورد نیاز خود با مشکل مواجه کند. دفتر حسابرسی آمریکا در این باره آورده است: «قطع صادرات نفت ایران باعث افزایش قیمت این ماده می‌شود و این مسئله بر اقتصاد آمریکا تاثیر می‌گذارد.»این دفتر در ادامه گزارش خود نوشته است: «ذخایر استراتژیک آمریکا و ذخایر کشورهای دیگر می‌تواند قطع صادرات نفت ایران را جبران کند و مانع وارد آمدن زیان‌های جدی به اقتصاد آمریکا شود. »

میزان ذخایر نفتی آمریکا طی سال ۲۰۰۵ میلادی افزایش یافت

سازمان اطلاعات انرژی آمریکا در تازه ترین گزارش خود اعلام کرد، میزان ذخایر نفتی این کشور طی سال ۲۰۰۵ میلادی برای نخستین بار طی سه سال اخیر افزایش یافت. میزان ذخایر نفت خام آمریکا با ۱/۸ درصد افزایش به بیش از ۲۱/۷۶ میلیارد بشکه رسید و ذخایر گازی این کشور نیز با ۶/۲ درصد افزایش به ۲۰۴/۴ تریلیون فوت مکعب رسید.

"زنبورهای تعلیم دیده" سلاح جدید آمریکا برای برقراری امنیت

محققان وزارت دفاع آمریکا اعلام کردند زنبورهایی را تعلیم داده اند که قادر هستند بوی مواد منفجره را استشمام کنند. به نقل از سایبرپرس(یک سایت کانادایی)، محققان یک آزمایشگاه تحقیقاتی در نیومکزیکو در بیانیه ای خاطرنشان کردند که زنبورهای تعلیم دیده می‌توانند برای کشف و تشخیص مواد منفجره به ویژه بمب های دست ساز، در شرایط کنونی که نیروهای نظامی آمریکا در عراق با انفجارهای ناگهانی بی شماری روبرو هستند، کمک موثری باشند. این محققان افزودند که آنان زنبورها را آموزش داده‌اند که از خرطومشان که به منظور جمع آوری شهد گیاهان از آن استفاده می‌کنند؛ برای استشمام مواد منفجره بهره گیرند.

ایمن الظواهری در تازه ترین نوار خود تهدید کرد؛ اسرائیل و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس هدف بعدی القاعده

ایمن الظواهری مرد شماره دو شبکه تروریستی القاعده با تهدید اسرائیل و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس به اینکه هدف حملات القاعده قرار خواهند گرفت، رئیس جمهوری آمریکا را فردی دروغگو و همچنین پاپ بندیکت شانزدهم را دجال(حقه باز) توصیف کرد. الظواهری در دومین نوار صوتی خود خواستار مقابله با نیروهای حافظ صلح سازمان ملل متحد شد که قراراست به منطقه دارفور در غرب سودان منتقل شوند. این عنصرالقاعده همچنین درمورد دولت سودان گفت: دولت خارطوم که جنوب را فروخته است، بسیارضعیف ترازآن است که بعد ازوقوع جنگ های داخلی درآن، ازاین منطقه دفاع کند. «ایمن الظواهری» درادامه این سخنان خود همچنین گفت: «به بوش می‌گویم ای شکست خورده دروغگو بعد ازدستگیری "خالد شیخ محمد"(مظنون به طراحی و برنامه ریزی حملات ۱۱ سپتامبر درآمریکا) میزان خسارتهای وارده برشما چه اندازه است؟». مرد شماره دوالقاعده افزود:«ای بوش دجال(حقه باز) و حیله گر سه سال ونیم از اسارت "خالد شیخ محمد" می گذرد، تو ما را دراین سالها چگونه یافتی. شکست خوردیم یا تسلیم شدیم؟ یا اینکه حمله کردیم و پیشرفت داشتیم؟».

به‌حکومت رسیدن دموکرات ها نیز سیاستهای آمریکا در عراق را تغییر نخواهد داد

سایت عملیات روانی ـ یک روزنامه آمریکایی با بررسی تاثیر پیروزی احتمالی حزب دمکرات در انتخابات آینده بر سیاستهای آمریکا در قبال عراق، نوشت: حتی اگر چنین اتفاقی نیز بیفتند نباید انتظار تغییرات زیادی در سیاستهای خارجی واشنگتن داشت. کریستین ساینس مانیتور در توجیه این ادعا نوشت: دلیل اول این عدم تغییر عمده آن خواهد بود که دمکراتها درباره سیاستهای آمریکا در عراق اتفاق نظر کلی ندارند و اختلاف رای بین آنها بسیار زیاد است. سیاری از تحلیلگران بر این عقیده‌اند که تفاوت بین بوش و دمکراتها به خصوص در حوزه سیاست خارجی بیشتر روی جزییات و نه مسایل و سیاستهای عمده خواهد بود.

مقر فرماندهی ارتش آمریکا در خاورمیانه تغییر می‌یابد

سفیر آمریکا در قطر اعلام کرد، پایگاه فرماندهی مرکزی ارتش آمریکا در خاورمیانه به مقری بزرگتر در قطر منتقل می‌شود. «چیس آنترمیر» تاکید کرد: «قطر و آمریکا مشغول همکاری برای ساخت ستاد جدید و پیشرفته‌ای برای فرماندهی مرکزی هستند تا جایگزین پایگاه موقتی کنونی در "السیلیه" شود.» سفیر آمریکا افزود: «دو کشور همچنین تاسیسات پایگاه العدید را توسعه خواهند داد.» آنترمیر تصریح کرد: «طرح‌هایی برای ساخت زیرساخت‌های بیشتر در پایگاه العدید نه تنها از سوی آمریکا بلکه از سوی دولت قطر در جریان است.»

حضور پررنگ ایران را در بازار انرژی جهان پیش‌بینی می‌کنم

جانشین دبیرکل اوپک گفت: ایران دومین ذخائر نفت و گاز جهان را در اختیار دارد که در زمینه تولید گاز از جایگاه خوبی برخوردار است و در آینده حضور پررنگی در جامعه انرژی جهانی خواهد داشت. به گزارش فارس، محمد بارکیندو که در یازدهمین همایش بین‌المللی نفت و گاز سخن می‌گفت، افزود: ایران میراثی دارد مرتبط با تمدنهای بزرگ و تاریخ این کشور ۵ هزار سال به گذشته باز می‌گردد که پیشرفتهای زیادی داشته است و ۲۷ سال پیش ایران وارد راه جدیدی شد که انقلاب اجتماعی اقتصادی را در پی داشت. وی تصریح کرد: ایران در مدت یک نسل پیشرفتهای زیادی در زمینه‌های بهداشتی و آموزش داشت و عجیب نیست که در جهت این رویکرد ایران در پی پایداری حق خود در خصوص چگونگی ایجاد زیر ساختهای اجتماعی و اقتصادی خود در چارچوب همزیستی با سایر کشورها است.

فایننشال تایمز: سیاست خارجی بوش به بن بست رسیده است

برخی تحلیلگران درارزیابی از سیاستهای نومحافظه کاران به این نتیجه رسیده اند که سیاست خارجی رئیس جمهوری آمریکا به بن بست رسیده است. روزنامه فایننشال تایمز در این زمینه نوشت: رای دهندگان آمریکایی افرادی را که به دنبال تحمیل دموکراسی از طریق زور در کشورهای خارجی بودند، طرد کرده اند. استراتژی دولت آمریکا بر مبنای چهار ایده بوده است : برتری زور؛ حفظ نظم تک قطبی؛ اجرای خودسرانه قدرت آمریکا ، و حق راه انداختن یک جنگ پیشگیرانه در نبود تهدیدهای فوری. نویسنده این تحلیل خاطر نشان می‌کند: پاسخ به حمله تروریستی در ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱، حفظ همه این اصول را تقویت کرد. مسئله جنگ علیه تروریسم به گونه ای نامحدود تکیه گاه سیاست آمریکا شد. این امربه ایده «محور شیطان» خطاب به عراق، کره شمالی و ایران منجر شد و موجبات جنگ توجیه شده افغانستان و همچنین عراق را فراهم آورد.

طرح اروپایی خاورمیانه با حضور ایران

دولت اسپانیا از تهیه طرحی اروپایی با حضور ایران به جای «نقشه راه» که بوش آن را در آوریل ۲۰۰۳ ارائه کرده بود، خبر داد. وزیر خارجه اسپانیا در نشست کمیسیون سیاست خارجی کنگره کشورش به طور رسمی به شکست طرح امریکایی «نقشه راه» برای حل درگیری خاورمیانه اعتراف و تصریح کرد: نقشه راه دیگر راه حل نیست و دولت اسپانیا با دیگر شرکای اروپایی خود در حال کار برای تعیین ابتکارات تازه و برپایی یک همایش جدید صلح خاورمیانه است. است. میگل آنخل موراتینوس که کشورش ازطرفداران جدی اجرای طرح «نقشه راه» بود و در راه تحقق آن، تلاش زیادی کرد با اذعان به شکست این طرح گفت: چیزی که اکنون کم است , یک ابتکار عمل در مقیاس بزرگ است که کشورهایی مانند ایران و سوریه هم در آن ایفای نقش کنند.

پیامدهای خلق «ترور بوش» به دست انگلیسی‌ها

شماری از هنرمندان انگلیسی، که نسبت به دنباله‌روی دولتشان از کاخ سفید به شدت انتقاد دارند، این بار عصبانیت خود را با ساخت فیلم مستند مرگ جورج بوش، رئیس‌جمهور آمریکا نشان داده‌اند. «نیویورک‌تایمز» در این زمینه نوشت: زمان، اکتبر ۲۰۰۷ است و آمریکا به خاطر جنگ عراق ونارضایتی‌های داخلی در وضع بدی قرار دارد. بوش پس از یک سخنرانی،درحالیکه در حال ترک هتل در شیکاگوست و تظاهرات ضدجنگ بزرگی در بیرون جریان دارد، هدف گلوله قرار می‌گیرد وکشته می‌شود. انگیزه فیلم در عینیه تصویر کشیدن ترور رئیس‌جمهوری که هنوز هم مقام خود را در اختیار دارد، مربوط به مطلب دیگری نیز هست، چون به گونه‌ای ساخته شده که مستند به نظر می‌رسد. برای مثال؛ با استفاده از فیلم‌های آرشیوی وجلوه‌های؟کامپیوتری، صورت رئیس‌جمهور روی بدن بازیگر این نقش قرار داده شده و به این ترتیب، هیچ شکی را باقی نمی‌گذارد که رئیس‌جمهور ترور شده، بوش است.

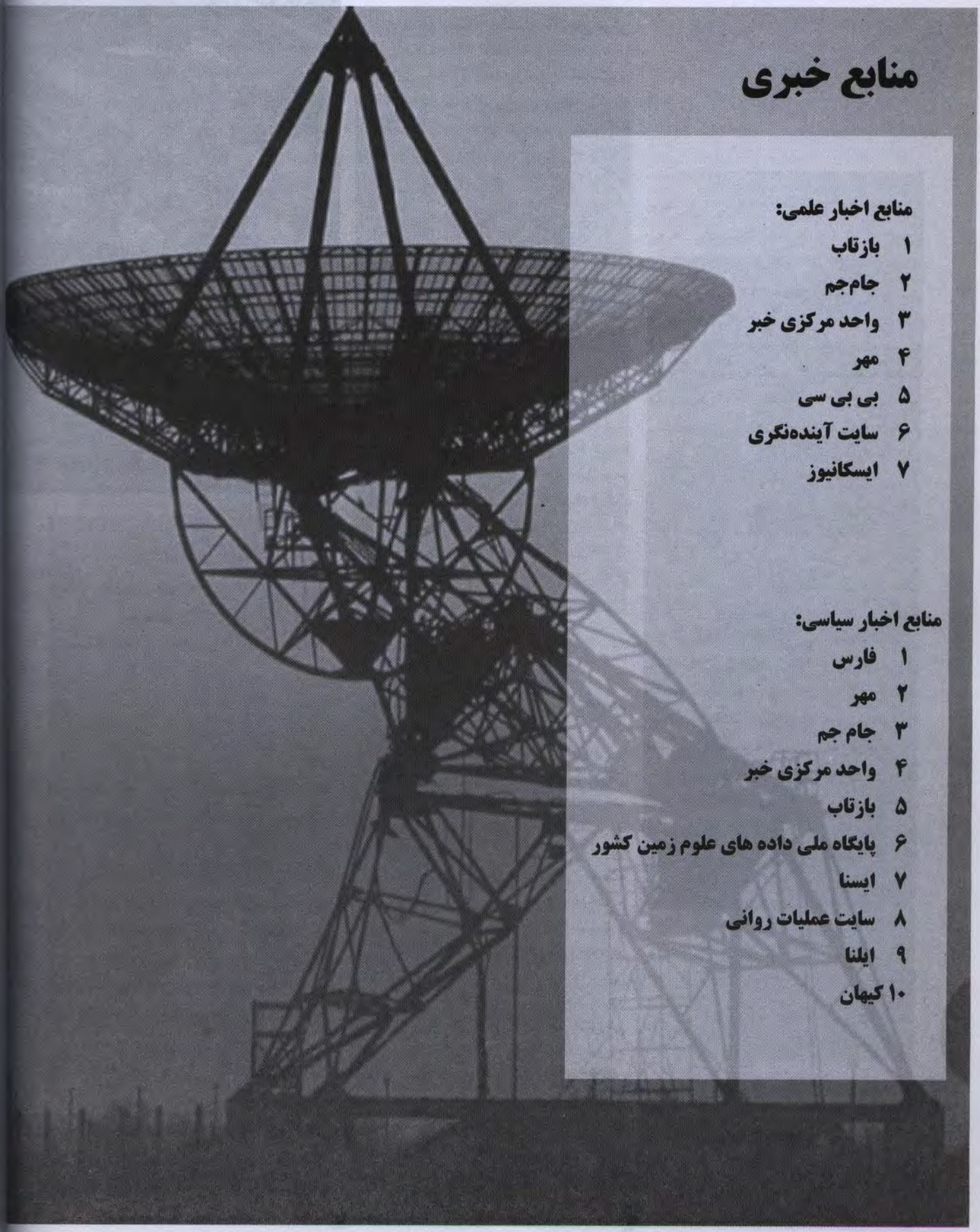

منابع خبری

منابع اخبار علمی:

۱ بازتاب
۲ جام‌جم
۳ واحد مرکزی خبر
۴ مهر
۵ بی بی سی
۶ سایت آینده‌نگری
۷ ایسکانیوز

منابع اخبار سیاسی:

۱ فارس
۲ مهر
۳ جام جم
۴ واحد مرکزی خبر
۵ بازتاب
۶ پایگاه ملی داده های علوم زمین کشور
۷ ایسنا
۸ سایت عملیات روانی
۹ ایلنا
۱۰ کیهان

فرم اشتراک نشریه تفکر متعالی

نحوه اشتراک:

هزینه اشتراک را به حساب قرض الحسنه **۱۸۳۲۳۵** بانک کشاورزی شعبه **مرکزی** به نام علی یار نیک فرمان واریز و فیش مربوطه را همراه با کپی فرم تکمیل شده به آدرس صندوق پستی **۱۱۸۱-۱۴۵۱۵** ارسال نمایید.

اطلاعات متقاضی:

(لطفاً موارد ذیل با خط خوانا پر شود)

☐ سازمان یا اشخاص حقوقی ☐ اشخاص حقیقی

نام سازمان یا فرد: .....

زمینه کاری (سازمان) یا تحصیلات (فرد): .....

نام شخص تحویل گیرنده فصلنامه: .....

تلفن‌های تماس و پست الکترونیکی: .....

فکس: .....

نشانی یا صندوق پستی: .....

کد پستی (ده رقمی): .....

شروع اشتراک از شماره: .....

تعداد نسخه از هر شماره: .....

نوع اشتراک:

نحوه آشنایی با نشریه: ☐ دوستان ☐ برنامه‌های آموزشی ☐ همایش‌ها و نمایشگاهها ☐ سایر موارد

☐ یک ساله عمومی ۵۰۰۰۰ ریال

☐ یک ساله دانشجویان و دانشگاهیان ۴۰۰۰۰ ریال

☐ یک ساله سازمانی ۶۰۰۰۰ ریال

☐ یک ساله برای کشورهای خلیج فارس ۱۲۰۰۰۰ ریال

☐ یک ساله برای کشورهای آمریکای شمالی، استرالیا و خاور دور ۱۴۰۰۰۰ ریال

☐ یک ساله برای سایر کشورها ۱۳۰۰۰۰ ریال

اطلاعات فیش بانکی:

کلیه اشتراک‌ها از طریق پست سفارشی ارسال می‌شود.

فیش بانکی به مبلغ: _____ ریال به شماره: _____ مورخ: _____

صادره از بانک: _____ شعبه: _____ به حساب: _____ ضمیمه این فرم می‌باشد.

فراخوان مقاله

در موضوع تفکر و روش‌های آن

نشریه تفکر متعالی به عنوان نشریه‌ای تخصصی در حوزه تفکر کاربردی قصد دارد از نقطه‌نظرات تمامی صاحب‌نظران، محققان و پژوهشگران در زمینه تفکر و روش‌های آن بهره بگیرد.

از این رو از کلیه علاقه‌مندان دعوت به عمل می‌آورد تا خلاصه مقالات خود را در موضوعات زیر در قطع A۴ به صورت تایپ شده در محیط WORD با فونت ۱۲ لوتوس همراه با شرح فعالیت‌های علمی خود تا پایان نیمه اول هر فصل برای ما به صندوق پستی ۱۱۸۱-۱۴۵۱۵ ارسال و یا آدرس الکترونیکی info@tafakoremoteali.com پست نمایید.

موضوعات

۱- فکر چیست:
تعاریف
ماهیت
مصادیق

۲- تفکر چیست:
جایگاه تفکر در زندگی
اثرات تفکر
دیدگاه‌های مختلف در موضوع تفکر

۳- متفکر کیست:
متفکر چه کسی نیست
متفکر و نخبگان
متفکر و روشنفکران (تفاوت‌ها)

۴- عناصر تفکر
نقش ذهن و حافظه و هوش
تغذیه و تفکر
وضعیت جسمانی و تفکر

۵- زمان‌های تفکر
کجا تفکر باید کجا نباید؟
شرایط تفکر

۶- خطاهای تفکر

۷- زندگی متفکران برجسته

۸- تفکر و تکنولوژی

۹- تفکر و جنسیت

۱۰- تفکر و ژنتیک

۱۱- تفکر و هوش

۱۲- و موضوعات تفکر کاربردی در حوزه‌های
برنامه‌ریزی (تفکر برنامه‌ریز)
تفکر تصمیم‌گیر
مدیریت ریسک
روش‌یابی و الگویابی
...

نشر والسّماء منتشر کرد:

کلیدهای طلایی تفکر
تفکر چرا و چگونه؟

«آموختن تفکر یک ضرورت است و به اعتقاد ما از نان شب هم واجب‌تر» ! کتاب «**کلیدهای طلایی تفکر**» با این جمله، شروع می‌شود. جمله‌ای که در نگاه اول، شاید کمی دور از ذهن به نظر برسد. چه در دنیای پیچیده و تکنولوژیک امروز، مسائل مختلف فردی اقتصادی و اجتماعی، انسان‌ها، مجموعه‌ها و جوامع را احاطه کرده و چنین به نظر می‌رسد که امکان تفکر و تدبر از انسان‌ها، دربارهٔ خود و جهان اطرافشان دریغ شده است. اما این، درست همان چیزی است که «کلیدهای طلایی تفکر» به آن می‌پردازد و در پاسخ می‌گوید: «اگر نمی‌توانیم مسائل‌مان را به درستی بشناسیم و حل کنیم، ریشه اصلی آن را باید در پایین بودن دانایی‌مان نسبت به شرایط زندگی جستجو کنیم و همچنین نداشتن مهارت کافی در به کارگیری صحیح تفکر و اندیشه‌مان» و بنابراین نشر «والسماء» به خاطر کمبود و فقدان منابع کاربردی جهت آموزش روش‌های گوناگون تفکر، با، در تهیه کتاب‌های کاربردی و قابل استفاده برای عموم در این عرصه برآمده و «کلیدهای طلایی تفکر» اولین کتاب از این دسته است.

در واقع «کلیدهای طلایی تفکر» شروعی مناسب برای کسانی است که علاقه‌مند آموختن تفکر و ارتقای کیفیت و کمیت زندگی خود هستند. کتاب، پس از مقدمه‌ای کوتاه، در ۹ فصل به توضیح مفاهیم مختلف تفکری و البته به زبانی ساده و جذاب می‌پردازد و سپس تمرین‌های ساده‌ای نیز برای مهارت یافتن در روش‌های مختلف تفکری ارائه می شود.

«**کلیدهای طلایی تفکر**» کتابی جذاب و کاربردی و نوشته «آنجلینا بادن» با ترجمه‌ای از «رویا مصاحبی» است که در تیراژ ۳۰۰۰ جلد منتشر شده است.

مدیریت بحران
روش برخورد با خطر

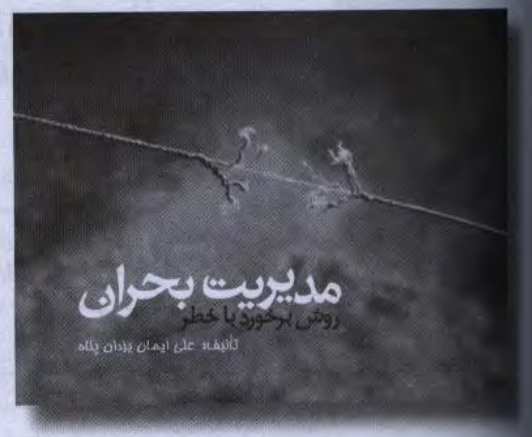

مدیریت بحران را می‌توان از مفاهیمی دانست که امروزه بسیار مورد توجه پژوهشگران و محققان علم مدیریت و نیز مدیران قرار گرفته است اما علاوه براین افراد تأثیر گذار، مدیریت بحران و مدیریت ریسک از جمله مقولاتی‌اند که در زندگی همه افراد دخالت و اثر فراوان دارند، زیرا این مفاهیم ریشه در گذشته‌های دور ما دارند. از دیرباز، انسان در پی پیش‌بینی آینده، خطرات و احتمالات گوناگون و مسائل پیش روی خود بوده است. از کتاب «مدیریت بحران، روش» می کوشد به این مفاهیم کلیدی بپردازد و آن را هرچه بیشتر به صورت ساده‌تر و کاربردی‌تری ارائه نماید. کتاب در چهار فصل و با مقدمه‌ای جالبی از ناشر و نیز مؤلف، منتشر گردیده است.

مولف کتاب «آقای مهندس ایمان یزدان پناه» در مقدمه کتاب می‌گوید: «ما در این کتاب کوچک اما ساده و کاربردی، فرمولی طلایی و جادویی را نه تنها برای مدیران و مسئولان بلکه برای تک تک افراد جامعه و اقشار جامعه برای مدیریت کردن ریسک‌ها ارائه کرده ایم»

این کتاب که یکی دیگر از محصولات فرهنگی «نشر والسّما» بوده با نظارت مهندس حسن سلطانعلی منتشر گردیده و می‌کوشد دیدگاهی نو از مدیریت ریسک و بحران را ارائه نموده و به بخش‌های تفکری و کاربردی آن‌هم به طور هم‌زمان بپردازد. کتاب با شمارگان ۳۰۰۰ جلد و همراه با تصاویری جالب و مفید به چاپ رسده است.

همایش تخصصی
ارزیابی و توسعه مدیران

برگه ثبت نام

روز اول: فرایند استعدادیابی و جانشین‌پروری
روز دوم: مرکز ارزیابی رویکردی معتبر در ارزیابی

شرایط رقابتی و پرچالش ایجاب می‌کند که مدیران آینده سازمان‌ها شایسته‌تر از نسل قبلی مدیران خود باشند. شناسایی استعدادها و برقراری تناسب بین افراد با مشاغل و نقش‌ها در گرو آن است که از ابزارها، آزمون‌ها و فنون معتبری استفاده شود. این همایش، با نگاهی به آینده پرمخاطره سازمان‌های کسب و کار ایرانی و با رسالت تواناسازی این سازمان‌ها برای رویارویی موفق با چالش‌های فرارو، بر دو موضوع فرایند استعدادیابی و جانشین پروری (Succession Management) و مراکز ارزیابی (Assessment Center) به عنوان رویکردی معتبر در ارزیابی تاکید دارد.

♦ مشخصات سازمان

نام شرکت .....نام مدیرعامل .....

نام مسئول ثبت نام و سمت سازمانی .....

تلفن.....نمابر.....تلفن همراه .....

نشانی دقیق پستی .....

Email.....

♦ مشخصات شرکت‌کنندگان

نام	نام خانوادگی	Last name	First name	سمت
۱-.....	.....	.....	.....	.....
۲-.....	.....	.....	.....	.....
۳-.....	.....	.....	.....	.....
٤-.....	.....	.....	.....	.....
٥-.....	.....	.....	.....	.....

هزینه ثبت‌نام **قبل از ۸۵/۱۲/۲۹ ۱/٤۰۰/۰۰۰ ریال**
بعد از ۸۵/۱۲/۲۹ ۱/٦۰۰/۰۰۰ ریال

- ♦ شرکت‌کنندگان گرامی می‌بایست وجوه ثبت نام خویش را به شماره حساب ۷۰۴۵۶۵ به نام شرکت آریانا نزد بانک سپه، شعبه بهشتی شرق کد ۱۲۶۲ واریز کرده و اصل مدارک خویش را به دبیرخانه کنفرانس ارسال نمایند.
- ♦ شرکت‌کنندگان در صورت تمایل به انصراف از حضور در کنفرانس باید حداقل ۲۰ روز قبل از برگزاری مراتب را بصورت کتبی به دبیرخانه کنفرانس اعلام نمایند. دبیرخانه تنها در صورت دریافت نامه انصراف در موعد مقرر قادر به عودت ۸۰٪ پرداختی خواهد بود.
- ♦ ثبت نام گروهی (۵ نفر و بیشتر) با ۱۵ درصد تخفیف انجام می‌شود.

هزینه ثبت نام به ازای موارد ذیل خواهد بود:

۱- حضور در کنفرانس و کارگاه‌های آموزشی
۲- دریافت لوح فشرده همایش حاوی اصل سخنرانی‌ها
۳- دریافت کیف و ویژه‌نامه همایش و پذیرایی

دبیرخانه همایش:
گروه پژوهشی صنعتی آریانا
Conference Secratarial :
Aryana Industrial & Research Group
تهران، خیابان سهروردی جنوبی، خیابان ملایری‌پور غربی،شماره ۳۷
تلفن:۰۰ ۲۹ ۳۴ ۸۸ فکس : ۱۰ ۶۴ ۸۳ ۸۸
Apt1, No 37, Malayeripour St., Sohrevardi Ave., Tehran, Iran
Tel: (+9821) 88 34 29 00 Fax: (+9821) 88 83 64 10

گروه پژوهشی صنعتی آریانا مدیریت و مهندسی کیان

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

فـــراخـــوان

جهانی شدن تحقیق و توسعه

R&D Globalization

ششمین همایش مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن

(اولین همایش بین المللی)

تیر ۱۳۸۶، سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی

همراه با برگزاری

نمایشگاه تخصصی

❑ محورهای تخصصی

۱- زیربناها، اصول و مبانی جهانی شدن
۲- اهمیت و ضرورت در مسیر توسعه پایدار و سودآوری
۳- فرایند دست یابی و تجربیات موفق جهانی
۴- فرصت ها و چالشهای فرآرو
۵- پیش شرط ها، الزامات و عوامل کلیدی موفقیت (KSF) جهانی شدن واحدهای صنعتی و معدنی
۶- دستاوردهای تحقیق و توسعه در کشور

❑ نحوه ثبت نام در همایش

برنامه زمانبندی و هزینه ثبت نام (ریال)

نوع حضور / زمان	تا پایان اسفند ۸۵	سال ۸۶
دانشجو	۳۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰
عضو انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن	۹۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰
غیر عضو	۱/۲۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰

*** شرکت کنندگان همایش پنجم از ۵۰ ٪ تخفیف ویژه برخوردار می باشند.**

فرم ثبت نام در اولین همایش بین المللی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن

نام (فارسی): ---------- نام (انگلیسی): ----------

نام خانوادگی (فارسی): ---------- نام خانوادگی (انگلیسی): ----------

سازمان/شرکت: ---------- سمت: ----------

تلفن: ---------- نمابر: ----------

آدرس الکترونیکی: ---------- صندوق پستی: ----------

آدرس پستی: ----------

نوع حضور: ☐ عضو انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن

☐ غیر عضو ☐ شرکت کننده همایش پنجم ☐ دانشجو

از کلیه داوطلبان محترم شرکت در همایش، تقاضا می‌گردد وجه مربوط به ثبت نام را به شماره حساب انجمن تخصصی مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن: ۷۸۶۲۰۷ بانک سپه شعبه پارک ساعی (کد ۱۲۳۵) واریز نموده و اصل فیش را همراه با فرم ثبت نام به دبیرخانه همایش ارسال نمایند.

www.iranrd.com

آدرس دبیرخانه: تهران، خیابان ولیعصر، خیابان مطهری، خیابان منصور، پلاک ۱۰۰

تلفن: ۵ - ۸۸۵۵۷۶۸۱ ، نمابر: ۸۸۷۱۷۲۱۲

Website:www.iranrd.net , Email: iranrd@iranrd.org

دومین کنفرانس بین‌المللی استراتژی‌ها و تکنیک‌های حل مسأله

2nd International Conference On Problem Solving Strategies & Techniques PSST 2007

کشف مسأله؛ نخستین گام مؤثر در تحقق سند چشم‌انداز

«امروز وقت آن است تا استراتژی‌ها و تکنیک‌های حل مسأله، رهگشای کشور در تحقق سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ باشد.»
ریاست محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام در آیین گشایش کنفرانس اول

محورها

۱. جایگاه و نقش استراتژی‌ها و تکنیک‌های حل مساله در جنبش نرم افزاری با تاکید مجزا بر نقش نهادهای دولتی و مردمی
- ترسیم نقشه جامع علوم و فناوری کشور؛
- ترسیم وضعیت ایده‌آل هر حوزه و هر صنعت با توجه به نقشه جامع علوم و فناوری و سند چشم‌انداز کشور؛
- شناسایی، تحلیل و اصلاح فرایندهای تولید اندیشه، علم و فناوری؛
- شناسایی، تحلیل و اصلاح قوانین و مقررات پشتیبان تولید اندیشه، علم و فناوری؛
- آموزش‌های مستقیم و غیرمستقیم منابع انسانی.

۲. بومی‌سازی استراتژی‌ها و تکنیک‌های حل مساله در چرخه‌های بهبود
- اتاق‌های فکر
- کانون‌های تفکر
- پایگاه‌های حل مساله
- نظام‌های نوآوری

۳. نوآوری‌ها در آموزش، پژوهش و باز تولید استراتژی‌ها و تکنیک‌های حل مساله
- نقش انجمن‌های علمی و صنفی
- نقش متخصصان و مربیان ایرانی و بین‌المللی

۴. مصادیق عملی و کاربردی از بکارگیری استراتژی‌ها و تکنیک‌های حل مساله
- تجربیات موفق و قابل پیاده‌سازی در سایر حوزه‌ها
- تجربیات ناموفق و ریشه‌یابی علل ناکامی‌ها

پانل‌های تخصصی کنفرانس

پانل سندچشم‌انداز و کشورهای جنوب غربی آسیا

پانل‌های علمی ـ تحقیقاتی

۱. نوآوری نظام یافته (TRIZ)
۲. مهندسی ارزش (VE)
۳. شش‌سیگما (Six Sigma)
۴. ناب (LEAN)
۵. علوم شناختی و مدل‌های ریاضی در حل مسایل

پانل‌های علمی ـ کاربردی

۱. تولید اندیشه، علم و فناوری
- آموزش و پرورش
- مناسبات تولید علم و فناوری
- مشاوره مدیریت و نوآوری در قالب کلینیک مشاوره حل مساله
- تولید اندیشه

۲. توسعه صنعتی و خدماتی
- صنعت
- معدن
- فناوری‌های زیربنایی آینده
- فناوری اطلاعات
- پایانه‌ها و حمل و نقل
- انرژی
- صنعت دفاعی

۳. امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری
- انضباط مالی و نظام مالیاتی
- نظام بانکی
- نظام بازار و بورس
- نظام گمرکی
- نظام امنیت سرمایه گذاری و بیمه
- تسهیلات بازرگانی و صادراتی
- تسهیلات تعاونی
- سرمایه‌گذاری خارجی

۴. امنیت حقوقی و قضایی

۵. امنیت رفاهی و عدالت اجتماعی
- توسعه شهری
- توسعه روستایی
- مسایل زیست‌محیطی و بازیافت
- توسعه بهداشتی
- امور تفریحی و گردشگری
- حوادث غیرمترقبه.

زمان‌بندی ارسال مقاله

عنوان	پایان مهلت در سال ۸۶
ارسال خلاصه مقاله	۵ شهریور
اعلام نتیجه خلاصه مقاله	۷۲ ساعت پس از دریافت
ارسال اصل مقاله	۵ مهر
پذیرش اصل مقاله	۵ آبان
ارسال فایل اسلایدهای مقاله	۱۵ آبان
اعلام برنامه روزهای کنفرانس	۱۵ آبان
برگزاری کنفرانس	آذرماه

با حمایت مجمع تشخیص مصلحت نظام و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

مؤسسه مطالعات نوآوری و فناوری ایران | دانشگاه صنعتی امیرکبیر | وزارت آموزش و پرورش

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری | وزارت نفت | مشاوران جوان ریاست جمهوری

دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران | مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی | سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

شهرداری تهران | وزارت بازرگانی سازمان توسعه تجارت ایران | مدیریت تولید انتقال و توزیع نیروی برق ایران (شرکت توانیر)

و با مشارکت علمی بیش از ۱۸۰ دانشگاه، انجمن، مؤسسهٔ علمی ـ پژوهشی و شرکت صنعتی

برای اطلاع از شرایط ارسال مقاله و ثبت نام به سایت اینترنتی کنفرانس مراجعه فرمائید.

http://psst.iiits.org

دبیرخانه کنفرانس: صندوق پستی ۵۹۸۹-۱۹۳۹۵ - تلفن: ۲۲۲۴۲۶۵۶ - فکس: ۲۲۲۴۷۴۷۴

8th International Conference of Quality Managers

هشتمین کنفرانس بین المللی مدیران کیفیت

مدیران کیفیت و چالشهای مدیریت در قرن بیست و یکم

- July 15-16 & 17-18, 2007
- Tehran-Iran

- دوره اول : ۲۴ و ۲۵ تیرماه ۱۳۸۶
- دوره دوم : ۲۶ و ۲۷ تیرماه ۱۳۸۶
- تهران – ایران

Quality Managers & the Management Challenges in the 21st. Century

- سخنرانان کلیدی کنفرانس
- خانم دکتر نسرین معظمی (پژوهشگر افتخار آفرین ایران)
- Dr. Tito Conti (رئیس آکادمی بین المللی کیفیت –ایتالیا)
- Dr. Yuri Gousakov (رئیس سازمان کیفیت اروپا –روسیه)
- Mrs. Grace Duffy (معاون جامعه کیفیت آمریکا)
- Prof. Jens Jorn Dahlgaard (بالاترین پژوهشگر کیفیت در جهان –سوئد)

- وسیع ترین کنفرانس بین المللی کیفیت با ویژگی‌های منحصر به فرد در جهان :
  - بیشترین تعداد شرکت کننده
  - بیشترین تعداد سازمانهای حمایت کننده بین المللی و ملی فعال در کیفیت
- باحمایت ۴۵ سازمان بین المللی و ملی کیفیت از ۳۵ کشور جهان (اروپا – آسیا و اقیانوسیه– آمریکای لاتین وخاورمیانه)
- با حمایت و حضور آکادمی بین المللی کیفیت (بالاترین سازمان تخصصی کیفیت در جهان
- سخنرانان برجسته و مدعو از کشورهای : اسپانیا، امارات متحده عربی، ایران، ترکیه، دانمارک، سوئد، فیلیپین، هند، یونان

www.qm-conference.com
E-mail:info@qm-conference.com

تهران – تلفن : ۸۸۹۷۰۸۴۹
دورنگار: ۲ – ۸۸۹۸۳۷۸۱ – ۸۸۹۷۰۸۵۰
اصفهان – تلفن و دورنگار: ۲۲۰۵۹۳۹ – ۲۲۲۸۱۹۴
۰۳۱۱ / ۲۲۳۰۷۵۰ – ۲۲۳۰۷۵۱ – ۲۲۳۰۷۵۲